

T.C
AMASYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
SINIF EĞİTİMİ BİLİM DALI

**UZAKTAN İLK OKUMA YAZMA ÖĞRETİMİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN
VE VELİ GÖRÜŞLERİ**

Yüksek Lisans Tezi

HANİFE ŞEYDA DUDAK

AMASYA
Mart-2022

T.C
AMASYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
SINIF EĞİTİMİ BİLİM DALI

**UZAKTAN İLK OKUMA YAZMA ÖĞRETİMİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN
VE VELİ GÖRÜŞLERİ**

Hazırlayan
HANİFE ŞEYDA DUDAK

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Nurşat BİÇER

AMASYA-2022

TEZ ONAY SAYFASI

Hanife Şeyda Dudak tarafından hazırlanan Uzaktan İlk Okuma Yazma Öğretimine İlişkin Öğretmen ve Veli Görüşleri başlıklı bu çalışma, 10.02.2022 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda jürimiz tarafından Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel Eğitim Anabilim Dalı Sınıf Eğitimi Bilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak **oy birliği** ile başarılı kabul edilmiştir.

Jüri

İmza

Danışman: Doç. Dr. Nurşat BİÇER

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Fatih CAN

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Yakup ALAN

ONAY

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım. __ / __ / __

Doç. Dr. Nevzat AYDIN
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ETİK BEYAN

Tezimin içerdığı yenilik ve sonuçları başka bir yerden almadığımı ve bu tezi AÜ Sosyal Bilimler Enstitüsünden başka bir bilim kuruluşuna akademik gaye ve unvan almak amacıyla vermediğimi; tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada kullanılan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yapıldığını, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu bildirir, aksinin ortaya çıkması durumunda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim. 10/02/2022

Hanife Şeyda DUDAK

ÖZET

UZAKTAN İLK OKUMA YAZMA ÖĞRETİMİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN VE VELİ GÖRÜŞLERİ

Hanife Şeyda DUDAK

Amasya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Temel Eğitim Anabilim Dalı, Yüksek Lisans, Mart/2022

Danışman: Doç. Dr. Nurşat BİÇER

Bu çalışmada, Covid-19 salgını sebebiyle uzaktan eğitimle yürütülen eğitim faaliyetlerinde elde edilen deneyimler ışığında, 1. sınıf öğretmenlerinin ve 1. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin velilerinin uzaktan eğitimle ilk okuma yazma öğretimine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji deseni ile yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu, kolay ulaşılabilir durum örnekleme ile kendilerine ulaşılan, Amasya il merkezinde görev yapan 17 sınıf öğretmeni ve 10 öğrenci velisi oluşturmaktadır. Çalışma grubunda yer alan kişilerden gönüllülük esasına dayalı olarak görüş alınmıştır. Veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılarak, çalışma grubundaki sınıf öğretmenleri ve velilerden toplanmıştır. Çalışma kapsamında elde edilen verilerin analizinde içerik analizi yöntemi tercih edilmiş ve MAXQDA 2020 nitel analiz programı kullanılmıştır. Öğretmenlerin ve veli görüşlerinin analizinde ifadelerdeki benzer öğeler gruplandırılmış ve gruba uygun olacak şekilde temalar oluşturulmuştur. Daha sonra ise araştırmacı ve bir uzman yazıya aktarılan veriler üzerinde incelemeler yapılarak kodlar oluşturmuştur. Katılımcıların görüşlerinden bazıları alıntılanarak yorumlamalar yapılmıştır. Bu şekilde bulgular alıntılarla desteklenmiştir. Araştırma bulguları ortaya çıkan temalara göre ilk okuma yazmanın önemi, ilk okuma yazmaya hazırlık, hazırlanan materyaller, kullanılan materyaller, derse dikkat çekme, öğrenci gelişiminin takibi, uzaktan eğitime katılım, uzaktan eğitimdeki sorunlar, sorunların çözümleri, uzaktan eğitimin işlevselliği, uzaktan eğitimde sağlanan başarı, uzaktan eğitimin öğrencilere etkisi, öğretmen-veli iletişimi, öğrencilerin uzaktan eğitime katıldığı cihaz, öğrencilerin ödev yapma durumu, velilere göre öğrencilerin yaşadığı zorluklar, velilerin uzaktan eğitimden memnuniyeti, veli-öğretmen iletişimi, veli desteği ve velileri zorlayan durumlar olmak üzere 20 temaya ayrılmaktadır. Elde edilen sonuçlar

neticesinde öğretmenlerin uzaktan eğitim ile ilgili gerekli bilgi ve deneyime sahip olmaması, uzaktan eğitim sisteminin çok yeni olması, öğrencilerinin yaş grubunun küçük olması ve eğitim sürecine yeni dâhil olmaları, her öğrencinin uzaktan eğitim faaliyetlerinin yürütüldüğü elektronik cihazlara veya internet erişimine sahip olmamasından kaynaklı sorunlar yaşandığı bilgisi edinilmiştir. Araştırmaya konu olan eğitim seviyesindeki öğrencilerin yaşça küçük olmalarından dolayı uzaktan eğitim süresince ders esnasında veya sonrasında karşılaştıkları problemleri çözmek için veli desteğine ihtiyaç duymuşlardır. Bu nedenle veliler de uzaktan eğitim sürecinde oldukça etkin rol oynamaktadırlar. Bu çalışmanın uzaktan eğitimdeki sorunların tespitine, gelecekteki uzaktan eğitim süreçlerinin iyileştirilmesine, uzaktan eğitim sürecinin küçük yaş grubundaki öğrencilerin öğrenmelerini kolaylaştıracak şekilde düzenlenmesine ayrıca uzaktan eğitim sürecinde görev alacak öğretmenlere ve literatüre katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: İlk okuma yazma öğretimi, uzaktan eğitim, covid-19 pandemi dönemi, fenomenoloji

ABSTRACT

THE OPINIONS OF TEACHERS AND PARENTS ON DISTANCE PRIMARY LITERACY TEACHING

Hanife Şeyda DUDAK

Amasya University, Institute of Social Sciences

Department of Elementary Education, M.A., March/2022

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Nurşat BİÇER

In this study, it is aimed to determine the opinions of the first-grade teachers and the parents of the students studying in the first grade on the first literacy teaching with distance education in the light of the experiences gained in the educational activities carried out with distance learning period due to the Covid-19 pandemic. This study was carried out with the phenomenology design, which is one of the qualitative research patterns. The study group of research consist of 17 classroom teachers working in the city center of Amasya and 10 parents of students, who were contacted through the easily accessible sampling method. Opinions were received from the people in the study group on a voluntary basis. The data were collected from the teachers and parents in the study group using semi-structured interview forms developed by the researcher. The content analysis method was preferred when analyzing the data obtained within the scope of the study. While analyzing the data, the MAXQDA 2020 qualitative analysis program was preferred. In the analysis of teachers' and parents' opinions, similar items in the statements were grouped, and themes were created to be appropriate for the group. Then, the researcher and an expert created codes by making analysis on the written data. Some of the opinions of the participants were quoted and comments were made. In this way, the findings were supported by citations. There are 20 themes that emerged in the research findings; the importance of first literacy, preparation for first literacy, materials that the teachers prepared, materials used in the lesson, drawing attention to the lesson, monitoring student development, participation in distance education, problems in distance education, solutions to problems, functionality of distance education, success in distance education, the effect of distance education on students, teacher-parent communication, the device via which students join distance education, whether the students did their homework (or not), the difficulties experienced by the students according to their parents, the parents' satisfaction with distance education, parent-teacher communication,

parent support and situations that are difficult for parents. According to the study findings, it is concluded that teachers do not have the necessary knowledge and experience in distance education, distance education system's being so new, the students and the educational process and to be involved in the age group of small electronic devices for the conduct of training activities of the new remote for this reason, each student may not have these devices, or problems such as lack of internet access. Due to the fact that the students at the educational level who are the subjects of the research are young in age, they needed parental support to solve the problems they faced during or after the course during distance education. For this reason, parents also play a very active role in the distance education process. It is thought that this study will contribute to the identification of problems in distance education, improving future distance education processes, organizing the distance education process in such a way that will facilitate the learning of students in younger age groups. It will also contribute to the literature and teachers who will be involved in distance education process.

Keywords: Primary literacy teaching, distance education, covid-19 pandemic period, phenomenology

ÖN SÖZ

Covid-19 pandemi tüm dünyada eğitim sistemlerini etkilemiş ve okulların kapanmasına ve bununla birlikte eğitimin kesintiye uğramasını önlemek amacıyla hızlı bir planlamayla dünya çapında eğitimin uzaktan eğitim yoluyla devam etmesine neden olmuştur. Bu çalışmada Pandemi döneminde gerçekleşen uzaktan ilk okuma yazma öğretimi üzerinde durulmuştur. Bu araştırmayla kritik ve etkileşim gerektiren bir süreç olan ilk okuma yazma öğretiminin, öğretmen ve veli görüşleri çerçevesinde incelenmesi ve objektif bir şekilde değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Tez çalışmamın her aşamasında bilgi, deneyim ve engin tecrübeleriyle bana yol gösteren, benden hiçbir zaman desteğini esirgemeyen ve bu süreçte bana rehberlik ederek yönümü bulmamı sağlayan tez danışmanım Doç. Dr. Nurşat BİÇER'e teşekkürlerimi sunuyorum.

Hayatım boyunca beni hep destekleyen, büyük bir özveriyle beni yetiştiren, en iyi şekilde eğitim almam için ellerinden geleni yapan annem ve babama; karşılaştığım sorunlara birlikte çözüm bulduğumuz, ümitsiz anlarımda beni motive eden abim ve kardeşime sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Hanife Şeyda DUDAK

İÇİNDEKİLER

ETİK BEYAN	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	v
ÖN SÖZ.....	vii
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar DİZİNİ.....	xi
ŞEKİLLER DİZİNİ	xii
KISALTMALAR DİZİNİ	xiii

I. BÖLÜM

1. GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu	3
1.2. Problem Cümlesi	5
1.3. Araştırmanın Amacı.....	5
1.4. Araştırmanın Önemi	5
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları	5
1.6. Araştırmanın Varsayımları	6
1.7. Tanımlar	6

II. BÖLÜM

2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	7
2.1. Kuramsal Çerçeve.....	7
2.2. Ana Dili.....	7
2.3. Ana Dili Öğretimi	7
2.4. İlk Okuma Yazma Öğretimi.....	8
2.4.1. İlk Okuma Yazma Öğretiminin Amaçları	10
2.4.2. İlk Okuma Yazma Öğretiminin İlkeleri	11
2.4.3. İlk Okuma Yazma Öğretimi Kazanımları	12

2.4.4. Türkiye’de İlk Okuma Yazma Yöntemlerinin Tarihsel Gelişimi	14
2.5. Uzaktan Eğitim	18
2.5.1. Uzaktan Eğitimde Materyal Kullanımı	20
2.5.2. Uzaktan Eğitimde Dijital Araç Kullanımı	22
2.5.2.1. Web 2.0.....	22
2.5.2.2. İlkokul Seviyesinde Kullanılabilecek Web 2.0 Araçları	23
2.5.3. Uzaktan Eğitimde Öğretmenin Rolü	28
2.6. Covid-19 Pandemi Dönemi.....	30
2.6.1. Covid-19 Pandemi Döneminde Uzaktan Eğitim	32
2.7. İlgili Araştırmalar.....	33
2.7.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar	33
2.7.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar	37
III. BÖLÜM	
3. YÖNTEM	40
3.1. Araştırma Deseni.....	40
3.2. Çalışma Grubu	40
3.3. Verilerin Toplanması.....	41
3.4. Verilerin Analizi.....	42
IV. BÖLÜM	
4. BULGULAR	43
4.1. Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorum	44
4.1.1. İlk Okuma Yazmanın Önemine İlişkin Öğretmen Görüşleri	44
4.1.2. İlk Okuma Yazmaya Hazırlık Sürecinde Yazmaya Hazırlık Etkinliklerine İlişkin Öğretmen Görüşleri.....	46
4.1.3. Hazırlanan Materyallere İlişkin Öğretmen Görüşleri	48
4.1.4. Kullanılan Materyallere İlişkin Öğretmen Görüşleri	49
4.1.5. Derse Dikkat Çekmeye İlişkin Öğretmen Görüşleri	51
4.1.6. Öğrenci Gelişiminin Takibine İlişkin Öğretmen Görüşleri	53
4.1.7. Öğrencilerin Uzaktan Eğitime Katılımına İlişkin Öğretmen Görüşleri.....	55

4.1.8. Uzaktan Eğitimdeki Sorunlara İlişkin Öğretmen Görüşleri	56
4.1.9. Uzaktan Eğitimdeki Sorunların Çözümüne İlişkin Öğretmen Görüşleri	58
4.1.10. Uzaktan Eğitimin İşlevselliğine İlişkin Öğretmen Görüşleri	60
4.1.11. Uzaktan Eğitimde Sağlanan Başarıya İlişkin Öğretmen Görüşleri	61
4.1.12. Uzaktan Eğitimin Öğrencilere Etkisine İlişkin Öğretmen Görüşleri	63
4.1.13. Öğretmen-Veli İletişimine İlişkin Öğretmen Görüşleri	65
4.2. Veli Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorum	66
4.2.1. Öğrencilerin Uzaktan Eğitime Katıldığı Cihaza İlişkin Veli Görüşleri.....	66
4.2.2. Öğrencilerin Ödev Yapma Durumuna İlişkin Veli Görüşleri	67
4.2.3. Öğrencilerin Yaşadıkları Zorluklara İlişkin Veli Görüşleri	68
4.2.4. Uzaktan Eğitimden Memnuniyete İlişkin Veli Görüşleri	69
4.2.5. Veli-Öğretmen İletişimine İlişkin Veli Görüşleri.....	70
4.2.6. Öğrencilere Yönelik Desteğe İlişkin Veli Görüşleri	71
4.2.7. Velileri Zorlayan Durumlara İlişkin Veli Görüşleri	72
V. BÖLÜM	
5. TARTIŞMA.....	74
VI. BÖLÜM	
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	79
6.1. Sonuçlar	79
6.2. Öneriler	80
KAYNAKÇA	81
EKLER.....	90
Ek 1. Milli Eğitim Müdürlüğü Araştırma İzin Raporu	91
Ek 2. Etik Kurul İzni	92
Ek 3. Öğretmen Görüşme Formu	94
Ek 4. Veli Görüşme Formu	96
Ek 5. Öz Geçmiş	97

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. Çalışma grubundaki öğretmenlerin özellikleri.....	41
---	----

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. İlk okuma yazma öğretim yöntem ve teknikleri	15
Şekil 2. Cümle çözümleme tekniğinin aşamaları	17
Şekil 3. Temaların dağılımı.....	43
Şekil 4. İlk okuma yazmanın önemine ilişkin oluşturulan kodların dağılımı	44
Şekil 5. İlk okuma yazmaya hazırlık sürecinde yazmaya hazırlık etkinliklerine ilişkin oluşturulan kodların dağılımı	46
Şekil 6. Hazırlanan materyallere ilişkin oluşturulan kodların dağılımı	48
Şekil 7. Kullanılan materyallere ilişkin oluşturulan kodların dağılımı	49
Şekil 8. Derse dikkat çekmeye ilişkin oluşturulan kodların dağılımı.....	51
Şekil 9. Öğrenci gelişiminin takibine ilişkin oluşturulan kodların dağılımı	53
Şekil 10. Öğrencilerin uzaktan eğitime katılımına ilişkin oluşturulan kodların dağılımı	55
Şekil 11. Uzaktan eğitimdeki sorunlara ilişkin oluşturulan kodların dağılımı	56
Şekil 12. Uzaktan eğitimdeki sorunların çözümüne ilişkin oluşturulan kodların dağılımı...58	
Şekil 13. Uzaktan eğitimin işlevselliğine ilişkin oluşturulan kodların dağılımı	60
Şekil 14. Uzaktan eğitimde sağlanan başarıya ilişkin oluşturulan kodların dağılımı	61
Şekil 15. Uzaktan eğitimin öğrencilere etkisine ilişkin oluşturulan kodların dağılımı	63
Şekil 16. Öğretmen-veli iletişimine ilişkin oluşturulan kodların dağılımı.....	65
Şekil 17. Öğrencilerin uzaktan eğitime katıldığı cihaza ilişkin oluşturulan kodların dağılımı	66
Şekil 18. Öğrencilerin ödev yapma durumuna ilişkin oluşturulan kodların dağılımı	67
Şekil 19. Öğrencilerin yaşadıkları zorluklara ilişkin oluşturulan kodların dağılımı	68
Şekil 20. Uzaktan eğitim memnuniyetine ilişkin oluşturulan kodların dağılımı	69
Şekil 21. Veli-öğretmen iletişimine ilişkin oluşturulan kodların dağılımı	70
Şekil 22. Öğrencilere yönelik desteğe ilişkin oluşturulan kodların dağılımı.....	71
Şekil 23. Velileri zorlayan durumlara ilişkin oluşturulan kodların dağılımı.....	72

KISALTMALAR DİZİNİ

MEB: Millî Eğitim Bakanlığı

EBA: Eğitim Bilişim Ağı

UNICEF: Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu

I.BÖLÜM

1. GİRİŞ

Günümüz uygarlığının, büyük bir ölçüde okuma-yazmaya dayalı bir uygarlık olduğu söylenebilir. Okuma-yazma insanlığın geçmiş dönemlerdeki birikimlerini daha sonraki kuşaklara aktarmaya aracılık etme diğer yandan da yaşayan kuşaklar arasında önemli ve etkili bir haberleşme ve anlaşma aracı olma rolüne sahiptir. Hayatımızın bu denli içinde yer alan okuma yazma becerisi, öğretilirken kazandırılacak olan ilk davranışların öğrencilere dikkatli bir biçimde kazandırılması gerekmektedir. Çünkü herhangi bir alanda kazanılan ilk davranışlar derine işlediğinden yanlış şekilde edinilen davranışların daha sonrasında düzeltilmesi oldukça güçtür. Bu sebeple her alanda olduğu gibi ilk okuma yazma alanında da öğretim, sürecin en başından itibaren doğru davranışlar kazandırılacak şekilde planlanmalı ve uygulanmalıdır. Okuma yazma becerisinin, öğrencilerin okul hayatındaki başarılarında hiç kuşkusuz etkisi çok büyüktür (Öz ve Çelik, 2007). Bu dönemde nitelikli bir eğitim alan, derslerinde başarılı olan ve okulu seven öğrencinin daha sonraki eğitim süreçlerinde de başarılı olacağı ön görülebilir.

İlk okuma yazma bireyin hayatı boyunca alacağı eğitimin temelini oluşturmaktadır. Okuma ve yazma eğitimin temeli olmasıyla birlikte her birey için unutulmaz ve önemli deneyimlerden biridir. Bireyin kendini gerçekleştirebilmesi, hayata hazırlanması, sosyal bir varlık olarak içinde bulunduğu toplumla gerektiği biçimde iletişim kurabilmesi, yazılı ve görsel materyalleri anlayabilmesi, kendini etkili bir şekilde ifade edebilmesine olanak sağlayacak en temel ihtiyaçların başında okuma yazma gelmektedir (Erbaşan ve Erbaşan, 2020: 114).

Okul öncesi eğitimiyle temelleri atılmaya başlayan ilk okuma yazma tüm yaşamı kapsayan bir süreç olarak devam etmektedir (Güneş, Uysal ve Taç, 2016). Bu sebeple temelleri sağlam atılmış bir okuma yazma eğitimi, bireyin gelecekteki eğitim hayatını olumlu yönde etkilemektedir. Bu süreçte yaşanan olumsuz durumlar bireyin okuma ve yazmaya karşı tutumunu ve de bu becerilerin gelişimini olumsuz etkileyebilir. Bu yüzden ilk okuma yazma sürecinin tüm bireyler için hayati önem taşıdığını söylemek mümkündür. İlk okuma yazma sürecinde okuma yazma becerileri temel düzeyde öğretilmekte olup bununla sınırlı kalınmamalıdır. İlk okuma yazma öğretimi okuma ve yazma becerilerin yanı sıra düşünme, anlama, sıralama, sınıflama, sorgulama, ilişki kurma, analiz, sentez yapma ve

değerlendirme gibi zihinsel becerilerin geliştirilmesini de içermektedir. Bu bağlamda Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanmaya yönelik becerilerin kazandırıldığı bir ilk okuma yazma öğretimi amaçlanmaktadır (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2019: 10).

İçinde bulunduğumuz çağın şartlarına ve öğrencinin gelişimine uygun olarak bu becerilerin geliştirilebilmesi için eğitimdeki bazı yaklaşım ve modellerinin göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Bunlar; yapılandırmacı yaklaşım, çoklu zekâ, beyin temelli öğrenme, öğrenci merkezli eğitim, bireysel farklılıklara duyarlı eğitim, sarmal, tematik ve beceri yaklaşımı gibi yaklaşım ve modellerdir. Bu eğitim yaklaşım ve modelleri çerçevesinde geliştirilmiş olan Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda ilk okuma yazmanın öğretimine ayrı bir önem verilmiş ve "Ses Esaslı İlk Okuma Yazma Öğretimi" yaklaşımı benimsenmiştir (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2019: 10). Bu öğretim yöntemine göre ilk okuma yazma sürecine seslerin öğretilmesiyle başlanmalıdır. Öğretim yapılırken bir araya geldiklerinde anlamlı bir bütün oluşturacak birkaç ses verilir daha sonra bu seslerden heceler, hecelerden kelimeler, kelimelerden de cümleler oluşturulur. Yani parçadan bütüne doğru bir yol izlenir. Okuma yazma sürecine uygun ortam hazırlanarak bireylerin erken yaşta seslere karşı duyarlılığının gelişmesi, heceleri sezinlemesi, sözcük dağarcığının gelişmesi, okuduğunu anlama becerisi ve etkili iletişim kurabilme becerisinin kazandırılması sağlanabilir (Ercan, 2021: 15). İlk okuma yazma sürecinin sağlıklı bir şekilde ilerleyebilmesi, öğrencinin ileriki yıllarda alacağı eğitimin temelini oluşturması açısından oldukça önemlidir.

Eğitim süreçleri çeşitli sebeplerden dolayı zaman zaman değişiklik gösterebilmektedir. Örneğin; eğitim faaliyetlerinin çeşitli sebeplerden dolayı zaman zaman sekteye uğradığı görülmektedir. Hızlı bir şekilde yayılan salgın hastalıklar, şiddetli ve yıkıma neden olan depremler, olumsuz hava koşulları gibi nedenlerden ötürü eğitim kurumlarının uzun süre kapanması gerekebilir. Eğitim kurumlarının uzun süre kapalı olması eğitim öğretim faaliyetlerinin aksamasına neden olacağından dolayı farklı çözüm yolları üretilmiştir. Bu sebeple teknolojik gelişmelerin sağladığı olanaklardan da faydalanılarak uzaktan eğitim seçeneği ortaya çıkarılmıştır (Bulut ve Susar Kırmızı, 2021). Uzaktan eğitimle, teknolojik cihazlar sayesinde mekân fark etmeksizin eğitim faaliyetlerini yapmak mümkün hâle gelmiştir.

Covid-19 salgınıyla birlikte hayatın seyri ve düzeni tüm dünyada değişmiş ve salgının etkisinin azaltılması amacıyla ve bulaşma özelliğinin yüksek olması sebebiyle yayılmasını azaltmak amaçlı esnek çalışma, evden çalışma veya dönüşümlü çalışma gibi uygulamalara başvurulmuştur. Bunun yanı sıra tüm dünya üzerinde kısmi ve tam zamanlı sokağa çıkma yasakları, karantina uygulamaları, sosyal mesafeye dikkat edilmesi gibi önemler ortaya konmuştur. Bu önlemler kapsamında insanlar arası teması en aza indirmek için bazı yerler

kapatılmış, kapatılan bu yerler arasında okullar ve üniversiteler de yer almıştır. Okulların kapatılması ve yüz yüze eğitime verilen arayla beraber dünyada tüm eğitim düzeylerinden öğrenci nüfusunun yaklaşık yarısına karşılık gelen 1,6 milyon öğrencinin eğitim faaliyetlerinde aksama yaşanmıştır. Yaşanan bu aksamayla Türkiye’de bu durumdan etkilenen öğrenci sayısı yaklaşık 25 milyon öğrencidir (Bozkurt, 2020: 114). Eğitimin temel bir insan hakkı ilkesinden yola çıkarak Covid-19 salgını nedeniyle aksayan eğitim sürecini telafi amacıyla pek çok eğitim kurumu hızlı çözümler üretmiş ve acil uzaktan eğitim uygulamaları tüm dünyada kullanılmaya başlanmıştır Uzaktan eğitim, eğitim sürecinin devamlılığının sağlanabilmesi için tüm dünyada zorunlu bir seçenek hâline gelmiştir.

1700’lü yıllara dayanan uzaktan eğitimin sunduğu çeşitli avantajlar uzun yıllardır bilinmesine karşın dünya tarihinde ilk kez 2020 yılında büyük kitleler tarafından tercih edilmeye başlanmış ve de özellikle 2019 yılının sonlarında başlayan Covid-19 (Korona virüs) salgını, uzaktan eğitimi tüm dünyanın gündemi hâline getirmiştir (Eken, Tosun ve Tuzcu Eken, 2020). Dolayısıyla tüm ülkeler salgın kontrol altına alınana kadar eğitimin daha fazla kesintiye uğramaması için en hızlı şekilde uzaktan eğitime geçmiştir. Geleneksel yöntemden uzaktan eğitime geçişte yapılması gereken hazırlık, planlama, uygulama, işlem ve değerlendireme gibi aşamalar hızlandırılarak işlem aşamasına geçilmiştir. Fakat bu durumla birlikte bazı sorunlar ortaya çıkmaya başlamıştır. Daha önce sınırlı gruplara yönelik olarak uygulanan uzaktan eğitim uygulaması tüm dünya genelinde eğitim sisteminin tamamının yürütülmesi hususunda yetersiz kalmıştır (Alan, Biçer ve Can, 2020: 1973).

Yaşanan gelişmelere bağlı olarak ülkemizde de uzaktan eğitim Mart 2020’de başlamıştır. Bu süreçte kademeli olarak okulları açma girişimlerinde de bulunulmuştur; fakat bu girişimin devamlılığı sağlanamamıştır. 2020-2021 eğitim öğretim yılı birinci yarıyılı ülke çapında alınan kararlar neticesinde uzaktan eğitimle tamamlanmıştır. İkinci yarıyılıda ise kırsal bölgelerde bulunan okullarda haftada 5 gün, şehir merkezlerinde bulunan okullarda ise 2 gün olacak şekilde yüz yüze eğitime geçmek için denemelerde bulunulmuştur. Fakat salgının seyrinden dolayı okullar tekrar kapatılıp uzaktan eğitimin devam etmesine karar verilmiştir (Bulut ve Susar Kırmızı, 2021: 2).

1.1. Problem Durumu

Okuma yazma becerisi, erken çocukluk döneminde temeli oluşturulmaya başlanan ve yaşam boyunca devam eden, içinde bulunduğumuz yüzyılın da en temel becerilerinden biridir. Sahip olduğu önemle bireyin akademik performansını tüm hayatı boyunca etkileyebilecek güçte olan ve bu öneminden dolayı da erken çocukluk döneminde

kazanılması gereken önemli becerilerden biridir. Günümüz çağdaş uygarlık anlayışının, okuma ve yazma becerilerine dayalı olduğu söylenebilir. Okuma ve yazmanın bir diğer önemi de insanlık tarihini, geçmişten günümüze kadar olan süreçte biriktirilmiş olan deneyimleri eski kuşaklardan yeni aktarmayı sağlayan ayrıca yaşayan kuşaklar arasında da önemli bir haberleşme ve anlaşma aracı niteliği taşıyan temel becerilerden biri olmasıdır (Kabaş, 2020: 1). Okuma ve yazma becerisi kadar bu becerilerin öğretim süreci de ayrı bir öneme sahiptir.

İlk okuma yazma öğretimi, okulla yeni tanışan birinci sınıf öğrencileri açısından oldukça önemli bir süreçtir. Bu süreçte birinci sınıf öğrencileri tüm hayatları boyunca kullanacakları ve akademik başarılarını etkileyecek okuma yazma becerisini kazanmaktadırlar. Fakat bu dönemde yapılacak eğitim sadece öğrenciye okuma yazma becerisi kazandırmakla kalmamalıdır. Okuma yazma becerisinin yanı sıra hayata dair bilgiler edinilmesi, anlamlı ve hızlı okumanın sağlanması, okumaya ve yazmaya karşı olumlu tutum geliştirmesinin sağlanması gerekmektedir. Tüm bunların sağlanabilmesi için öğretmenlere büyük sorumluluk düşmektedir (Birgül, 2014). Öğretmenler eğitim sürecini ve öğrenme ortamını edinilmesi beklenen kazanımları edinecekleri doğrultuda oluşturmalıdır.

Eğitim ve öğretim ortamları çeşitli sebeplerden ötürü değişiklik gösterebilmektedir. Bu sebeple eğitim faaliyetleri her zaman okul ortamında yüz yüze şekilde gerçekleşmeyebilir. Eğitimin yüz yüze yapılamamasına kimi zaman coğrafi uzaklıklar, doğal veya yapay felaketler ve sosyoekonomik durumlar sebep olmaktadır. Yakın zamanda 2019 yılının sonlarına doğru ortaya çıkmış olan ve 2020 yılının Mart ayı itibarıyla tüm dünyayı etkileyen Covid-19 virüsü nedeniyle eğitim öğretim faaliyetleri de büyük oranda etkilenmiştir. Bu durum eğitim faaliyetlerinin uzaktan yürütülmesine yol açmıştır. Bir anda ortaya çıkan ve hızlı bir şekilde gelişen bu durum ilköğretim, ortaöğretim ve üniversitelerin çok kısa sürede sistemlerini değiştirerek uzaktan web tabanlı eğitime geçmelerine neden olmuştur (Ercan, 2021: 2). Zorunlu ve hazırlıksız bir şekilde yaşanan bu geçişle beraber uzaktan eğitim konusunda tecrübesiz olan öğretmen ve öğrenciler kendilerini bir anda bilmedikleri bir eğitim sisteminin içinde bulmuşlardır. Özellikle de küçük yaş grubundaki öğrencilerin eğitim süreçleri bu durumdan oldukça etkilenmiştir. Uzaktan eğitim süreciyle ilk eğitim ve öğretim dönemlerini okul dışındaki bir ortamda geçirmelerine neden olmuştur. Bu öğrencilerin en çok ihtiyaç duydukları dönemde yüz yüze öğretmen rehberliğinden mahrum kalmalarına sebebiyet vermiştir. Bundan dolayı okuma ve yazma becerisini henüz kazanamamış, okulla tanışma çağında olan öğrencilerin uzaktan eğitim sürecindeki eğitimlerinin incelenmesi pandemi sebebiyle uzaktan eğitimle gerçekleştirilen eğitim faaliyetlerinin etkililiğini ortaya koymak açısından önemlidir. Bu yüzden uzaktan eğitimle ilk okuma yazma sürecine yönelik

öğretmen ve veli görüşlerinin alınması ve bu görüşlerin incelenmesi eğitim süreçlerine yön verebilmek ve bu süreci iyileştirebilmek açısından önemlidir.

1.2. Problem Cümlesi

1.sınıf öğretmenlerinin ve 1. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin velilerinin uzaktan eğitimle ilk okuma yazma sürecine ilişkin görüşleri nelerdir?

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacı; Covid-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitim yöntemiyle yürütülen ilk okuma yazma sürecinde öğrencilerin derse katılım durumlarını, sürecin nasıl işlediğini, etkililiği ve işlevselliğini, süreçte hangi sorunlarla karşılaşıldığını, sorunların nasıl aşıldığını, öğrencilerin öğrenim ihtiyaçlarını karşılamadaki yeterliliğini, ne tür materyaller kullanıldığını, veli-öğretmen iletişimini ve sürecin öğrenciler üzerindeki etkisini öğretmen ve veli görüşleri ile belirlemektir. Belirtilen amaç doğrultusunda şu sorulara cevap aranmıştır:

1. Öğretmenlerin pandemi döneminde uzaktan ilk okuma yazma öğretime yönelik görüşleri nelerdir?
2. Velilerin pandemi döneminde uzaktan ilk okuma yazma öğretime yönelik görüşleri nelerdir?

1.4. Araştırmanın Önemi

Yapılacak bu çalışma, Covid-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitimle yürütülen ilk okuma yazma süreci gerçekleştirilirken yaşanan öğretmen ve veli deneyimleri hakkında bilgi edinmeyi sağlamaktadır. Araştırmada elde edilen verilerin bundan sonraki süreçte gerçekleştirilecek uzaktan eğitim sürecinin iyileştirilmesine ve eksikliklerin belirlenmesine kaynaklık etmesi beklenmektedir.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Amasya il merkezinde bulunan 5 ilkokulda görev yapan 17 sınıf öğretmeni ve 10 öğrenci velisi ile yapılan görüşme kayıtlarıyla sınırlıdır.

1.6. Araştırmanın Varsayımları

Araştırmaya katılacak öğretmenlerin ve velilerin kendileriyle yapılan görüşmede sorulara gerçek durumları, görüş ve beklentileri yansıtacak şekilde cevap verdikleri varsayılmaktadır.

1.7. Tanımlar

İlk okuma yazma öğretimi: “İlk okuma yazma öğretimi konuşma, dinleme gibi temel dil becerilerine dayanan bireyin yaşamı süresince kullanacağı okuma ve yazma becerisini kazandırmaktır” (Çelenk, 2006; Bektaş, 2020: 5).

Okuma: “Yazılı mesajların duyu organları aracılığıyla algılanıp, bu mesajları yorumlama ve anlamlandırma amacı doğrultusunda zihnimiz ile duyu organlarımızın ortaklaşa yaptığı bir etkinliktir” (Yıldız, 2010: 32).

Yazma: “Bireyin duyu ve düşüncelerini kelime ve cümlelerle anlamı bir biçimde yazıya aktarmasıdır” (Tiryaki, 2016: 2086).

Uzaktan eğitim: “Öğrenci ve öğretmenlerin mekân, zaman ya da her ikisinden dolayı öğrenim dönemi boyunca birbirlerinden ayrı oldukları örgün eğitim yoluyla öğrenme etkinliğidir” (Özlü, 2011: 4).

Pandemi: “Bir hastalığın veya enfeksiyon etkeninin ülkelerde, kıtalarda, hatta tüm dünya gibi çok geniş bir alanda yayılım göstermesi” (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2022).

Covid-19: “Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19), ilk olarak Çin’in Vuhan Eyaleti’nde aralık ayının sonlarında solunum yolu belirtileri (ateş, öksürük, nefes darlığı) gelişen bir grup hastada yapılan araştırmalar sonucunda 13 Ocak 2020’de tanımlanan bir virüstür” (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2022).

II.BÖLÜM

2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kuramsal Çerçeve

2.2. Ana Dili

Dilbilimciler ana dili kavramının anlamı belirlemek ve açıklamak için bireyin genel olarak ana merkezli öğrenme süreçleriyle meydana gelen duygu, düşünce ve dilin iklimiyle beslenip gelişen bir iletişim aracıdır tanımını yapmaktadır. Bu aracı kullanarak birey dünyayı algılar, anlamlandırır ve düşüncelerini aktarır. Dilde gerçekleşen bu öğrenme süreci bireyin yaşamı boyunca devam eder (Çiftçi, 2018: 9). Ana dili, dilbilimciler tarafından çoğunlukla bireyin içinde doğup yetiştiği aile veya toplum çerçevesinde ilk öğrenilen dil olarak tanımlanmaktadır. Bireyin tanıştığı ilk dil olması nedeniyle ana dilinin öğrenilmediği, edinildiği veya kazanıldığı söylenmektedir (Sinan, 2006). Ana dili kavramında bulunan ana kelimesi doğrudan anne kavramıyla ilgili olduğundan dolayı en kısa tanımıyla, anneden öğrenilen dil anlamındadır (Oruç, 2016: 314). Aile içinde konuşulan dil olması sebebiyle insanlar doğduğu ve yetiştiği ortamda kolayca ana dilini öğrenebilir (Biçer, 2017: 1). Ana dili ailede öğrenilirken alınan eğitimle de geliştirilmelidir.

2.3. Ana Dili Öğretimi

Ana dili öğretimi, önce aile ve yakın çevreyle başlar daha sonrasında ise bireyin hayatını sürdürdüğü ortam çerçevesinde devam eder. Ana dilini etkili kullanmak hem birey hem de toplum açısından önemlidir. Toplum bir bakıma iletişim ağı olarak düşünülebilir. Bireylerin toplum içinde diğer bireylerle anlaşmasını ve eğitimde gerçekleşecek öğrenmelerin kolaylaşmasını sağlaması açısından ana dilinin etkin kullanımı oldukça önemlidir. Çünkü bireyin ana dilindeki başarısı okul başarısını beraberinde getirirken yaşadığı çevreye de uyumu sağlamasını kolaylaştırmaktadır (Ceylan Aba, 2011). Ana dilini iyi bilmek sadece Türkçe dersi açısından değil, tüm dersler açısından önemlidir. Tüm derslerin temelini ana dili öğrenimi oluşturmaktadır.

Günümüze baktığımızda dil öğretimi, ana dili ve yabancı dil öğretimi şeklinde gerçekleşmektedir. Ana dili öğretimine verilen önem aynı dilin yabancı dil olarak öğretimine de etki etmektedir. Milletlerin kendi dillerine verdiği önem diğer milletleri de etkilemekte ve o dilin yaygınlığı ve geçerli dil olma özelliğine de katkı sağlamaktadır. Buradan anlayacağımız üzere bir dilin geçerli ve yaygın bir dil olmasının ön koşulunu iyi bir ana dili eğitimi oluşturmaktadır (Biçer, 2017: 7). Ana dili öğretiminin neticesinde öğrenci iki yönden etkilenir. Bunlardan ilki, ana dilini doğru bir biçimde ve güzel kullanmak, anlatım becerisini geliştirmek; diğeri ise, düşünce derinliği ve olgunluğu kazandırmak, kişiliğin gelişmesini sağlamak. Ayrıca ana dilinin öğretiminde gerekli etkinlik alanlarına dikkat edilerek öğrencilerin kelime dağarcıklarının gelişmesi, öğrencilere eleştirel bir bakış açısı kazandırılması ve kavrama düzeylerinin artırılması sağlanabilir (Açık Önkaş, 2010: 124).

Tüm ülkelerin eğitim sistemlerine bakıldığında ana dili öğretimine önem verildiği görülmektedir. Okullarda verilen eğitimle daha etkili ve verimli ana dili öğretimi sunulmaya çalışılmaktadır ve bu öğretimi daha da geliştirmenin yolları aranmaktadır. Ana dili bireyin okula başlayınca kadar olan süreçte doğal yollarla kazanılmaktadır. Okulda ise, daha önce kazanılmış olan bu ana dil aracılığıyla dilin kuralları, işlevi ve doğru kullanımı öğretilmektedir. Bireyler temel dil becerilerini beş veya altı yaşına kadar kazanmakta, dil becerilerinin gelişmesi ve dili ustalıkla kullanmanın sağlanması ise bu yaşlardan sonra başlamakta ve on yaşına kadar sürmektedir. Ana dili eğitimi ve öğretiminin neticesinde birey çevresinden kazandıklarıyla ve yöresel söyleyişlerle harmanlanmış bir dil kurmaktadır. Bireyler çocukluk döneminde yanlış dil kullanımına maruz kaldıkları takdirde ileri yaşlarında da bu yanlış kullanımlara devam etmektedirler ve doğru kullanımları kazandırmak oldukça zor olmaktadır. Ana dili eğitiminin bireyin kendini gerçekleştirme ve çevresindekilerle etkili bir biçimde iletişim kurabilmesinde önemi çok büyüktür (Babayiğit, 2019). Bireyin aldığı ana dili eğitimi, onun iletişim yeterliliğini etkilemekte ve bu yeterlilik de akademik başarısını etkilemektedir.

Ana dili öğretiminin, temel amaçları arasında bireylerin doğru ve etkili biçimde iletişim kurmalarını sağlayacak dilsel becerilerin kazandırılması, düşünce yetilerinin geliştirilmesi ve toplumsallaşma sürecine katkıda bulunma vardır (Aytaş ve Çeçen, 2010: 78).

2.4. İlk Okuma Yazma Öğretimi

İlköğretim, 6-14 yaş grubundaki öğrencilere temel düzeydeki becerilerin kazandırılması, onların hayata ve daha sonraki eğitim düzeylerine hazırlanmasını içeren bir eğitim sürecidir. İlköğretimde birinci sınıf farklı bir öneme sahiptir. Çünkü birinci sınıfta

öğrencinin eğitim hayatının temeli atılmaya başlanır. Öğrencinin hayatı boyunca kullanacağı okuma yazma becerisi bu dönemde kazandırılır (Aktürk ve Mentiş Taş, 2011: 28).

İlkokulun birinci sınıfında, öğrencinin yazılı dilin işaretlerini sesli olarak okuduğu, söylenenleri veya kendisine ait düşünceleri yazdığı dönemi ifade etmek amacıyla “ilk okuma yazma” terimi kullanılır. Öğrencinin okulla ile tanıştığı ilk zamanları kapsayan bu dönem ana dili eğitim öğretiminin ilk aşamasıdır (Tutal ve Oral, 2015: 99).

İlk okuma yazma öğretimi, erken çocukluk dönemini içinde alan süreçte başlayan mevcut dil becerilerine, okuma ve yazma becerilerinin de eklenmesini sağlayan ilköğretimin birinci kademesinde öğretmen, aile ve okul iş birliği ile devam ettirilen dil öğretimi sürecidir (Güneş, Uysal ve Taç, 2016: 24). Okuma yazma becerisi gerek ilkokulda gerekse bireyin tüm öğretim hayatı boyunca yalnızca Türkçe dersindeki başarısını değil, diğer derslerinde de başarılı olmasını önemli düzeyde etkilemektedir. Okuduğunu anlayan, doğru ve anlaşılır okuyabilen, kelime dağarcığı gelişmiş, dilini hem sözlü hem de yazılı olarak iyi kullanabilme yeteneğine sahip olan bireylerin tüm derslerde başarılı olacağı aşîkârdır. Bireyi başarıya ve mutluluğa ulaştıracak bu nitelikler, öğrencinin okulla tanıştığı ve hayatının her aşamasında kullanacağı temel dil becerilerini edindiği ilk okuma ve yazma döneminde kazanılmaktadır (Göçer, 2014: 11).

Okuma yazma öğretime ilkokulun birinci sınıf düzeyinde birkaç ayla sınırlı kalan bir süreç olarak bakılmamalıdır. Okuma yazma becerisinin gelişimi, ilk okuma yazma sürecinin sonrasında da devam etmektedir. Bu sebeple ilköğretim okullarımızın tüm sınıflarında okuma yazma öğretiminin hedefi, öğrencilerinin işlevsel ve etkili bir biçimde okuyup yazabilecek seviyeye ulaştırmaktır. İşlevsel okuma yazma, bu alanda kazanılan becerilerin günlük hayatta gerektiği takdirde kullanılabilecek bir seviyeye getirilmesidir (Öz ve Çelik, 2007: 34).

Birinci sınıf öğrencilerine verilen ilk okuma yazma öğretimi büyük bir titizlikle gerçekleştirilmelidir. Öğretim sürecinde yanlış yöntem seçimi, öğretmenin yetersiz oluşu ve velilerin öğretim sürecine müdahalesi gibi durumlar öğrencilerin okuma yazma öğrenmesinin gecikmesine ve güçleşmesine sebep olabilir. Böyle bir durumla karşılaşmak öğrencilerin eğitim hayatlarını olumsuz yönde etkileyebilir. Buradan ilk okuma yazma sürecinin her birey için hayatî öneme sahip olduğu sonucuna varabiliriz. İlk okuma ve yazma öğretiminde olumsuzluklarla karşılaşmamak için öğretmenlere büyük sorumluluk düşmektedir. Öğretmen öncelikle mesleğini sevmeli, öğretim için uygun yöntemi belirlemeli, eğitim alanında meydana gelen gelişmeler ışığında kendini güncellemeli, sabırlı ve anlayışlı olmalıdır (Ceylan Aba, 2011:14). İlk okuma yazma sürecinde başta öğretmen olmak üzere

veli ve öğrenci üzerine düşen sorumluluğu gerçekleştirdiği takdirde ilk okuma yazma süreci daha verimli bir şekilde gerçekleşecektir.

2.4.1. İlk Okuma Yazma Öğretiminin Amaçları

İlk okuma yazma öğretimiyle okuma, yazma, konuşma, dinleme, görsel okuma ve sunu gibi temel becerilerin kazandırılmasının yanı sıra düşünme, anlama, sınıflama, sıralama, sorgulama, analiz, sentez ve değerlendirme gibi becerilerin de kazandırılması amaçlanmaktadır (Ercan, 2021: 8). İlk okuma yazma öğretim sürecinde Türk dili sevgisinin kazandırılması, dil bilgisinde temel kuralların kavratılması ve alfabemizdeki harflerin doğru ve güzel yazılması alışkanlığının kazandırılması da hedeflenmektedir (Dikmen, 1997: 3)

Akyol'a (2006: 7) göre "ilk okuma ve yazmanın temel amaçları" şöyledir:

1. Türkçe dilini doğru, güzel ve etkili kullanmayı sağlayan okuma, yazma, konuşma, dinleme gibi temel yeterliliklerin kazandırılmasını sağlamak ve Türk dilini sevdirmek.
2. Noktalama işaretlerini ve kullanım yerlerini öğretmek.
3. Öğrencilerin sözlü anlatım becerilerini geliştirerek, onları yazılı anlatıma hazır hâle getirmek.
4. Harflerin yazım şekillerini ve yönlerini öğretmek, yazma becerilerini geliştirmek.
5. Öğrencilere seslerin doğru çıkarılış biçimini kavratarak harf, hece, kelime, cümle ve metinlerin doğru okunuş şeklini öğretmek hızlı ve anlamlı okumalarını sağlamak.
6. Okuma ve yazma faaliyetlerini zevkli ve alışkanlık hâline getirmek.
7. Sözcük dağarcığını geliştirmek.
8. Öğrencinin önceden bildiği ve yeni öğrendiği sözcükleri kullanarak, seviyesine uygun olacak şekilde hikâye ve masal gibi yazılı metinleri anlama ve anlatma becerisi kazandırmak.
9. Okuma ve yazma ile ilgili araç-gereçlerin doğru ve ekonomik bir biçimde kullanım becerisini kazandırmak.
10. Görseller kullanarak öğrenciye anlatım ve gözlem becerileri kazandırmak.

Okuma ve yazma öğretimi programı öğretmen tarafından öğrencilerin öğrenme şekilleri dikkate alınarak tasarlanmalıdır. Günümüzde sınıf içinde öğretmenlerin rollerinde değişim meydana gelmiştir. Öğretmenler eğitimde karar verme yetkinliğine sahip kişiler olarak, program geliştirme konusunda hem zorunluluklara hem de sorumluluğa sahiptir. Dil

becerilerinin öğretilmesinde ve kavratılmasında öğretmenlerin vereceği kararlar hem öğretimin içeriği hem de öğretim üzerinde etkilidir.

2.4.2. İlk Okuma Yazma Öğretiminin İlkeleri

İlk okuma yazma sürecinden istenen verimin alınabilmesi için uyulması gereken bazı ilkeler vardır. Öğrencilerin okuma materyallerine olan ilgisini çekme ve artırma, sessiz okuma çalışmaları yaptırma, öğrenciye kitap seçim imkânı verme, okuma zevki ve alışkanlığı kazandırma, ilk okuma yazma programını mümkün olduğunca yalın düzeye getirme, süreci yaşamla ilişkilendirilme, sosyal iletişim becerilerini bu sürece katma gibi ilkeler ilk okuma yazma sürecinde önemli bir yer tutmaktadır (Ercan, 2021: 10).

Çelenk'e (2013:6) göre ilk okuma yazma öğretiminin başlıca ilkeleri şunlardır:

1. İlk okuma yazma öğretimi, okuma, yazma, konuşma, dinleme, görsel okuma ve görsel sunu gibi dilin temel becerilerinin öğretimini sağlamaktadır.
2. İlk okuma yazma öğretimi, öncelikle Türkçe dersi olmak üzere diğer derslerin de öğrenilmesine katkıda bulunan disiplinler arası bir alanı belirtmektedir.
3. İlk okuma yazma öğretimi, öğrencinin bilişsel, psiko-motor ve duyuşsal becerilerinin gelişmesini sağlayan bir süreçtir.
4. İlk okuma yazma öğretiminde ortaya çıkabilecek olumsuzluklar ve başarısızlıklar öğrencinin okul yaşantısı, gelecekteki eğitim hayatı ve tüm yaşantısına olumsuz biçimde etkide bulunabilir.
5. İlk okuma yazma öğretimi, öğrencilerin gelişim özellikleri ve bireysel farklılıkları göz önünde bulundurularak planlanmalıdır.
6. İlk okuma yazma öğretiminde öğrencilerin süreç içinde aktif olması önem taşımaktadır.
7. İlk okuma yazma öğretiminin temelinde yaparak yaşayarak öğrenme ilkesi vardır.
8. İlk okuma yazma öğretiminde gerekli becerilerin kazandırılması ve kalıcılığın sağlanması için oyunlar ve tekrar çalışmalarının yapılması önemli unsurlardandır.
9. İlk okuma yazma öğretimi, basitten karmaşığa, yakından uzağa ve soyuttan somuta olacak şekilde gerçekleştirilmelidir.
10. İlk okuma yazma öğretiminde yapılan etkinlikler görsel ve işitsel materyallerle desteklenerek daha kalıcı hâle getirilmedir.

11. İlk okuma yazma öğretiminde öğretmenin sahip olduğu yeterlilikler, öğrencilerin özellikleri, öğretmen-veli iş birliği ve öğrenme ortamında sağlanan imkânlar öğrenmeyi etkilemektedir.
12. İlk okuma yazma öğretiminde ölçme, yeni nesil ölçme ve değerlendirme araçları aracılığıyla yapılmalıdır.

2.4.3. İlk Okuma Yazma Öğretimi Kazanımları

Millî Eğitim Bakanlığı (2019) Türkçe Öğretim Programı'na bakıldığında 1. Sınıf Türkçe dersi kazanımları şu şekildedir:

DİNLEME/İZLEME

“Doğal ve yapay ses kaynaklarından çıkan sesleri ayırt eder.”

“Duyduğu sesleri taklit eder.”

“Seslere karşılık gelen harfleri ayırt eder.”

“Görselden/görsellerden hareketle dinleyeceği/izleyeceği metin hakkında tahminde bulunur.”

“Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen olayların gelişimi hakkında tahminde bulunur.”

“Dinlediği/izlediği metni anlatır.”

“Dinlediklerinin/izlediklerinin konusunu belirler.”

“Dinlediklerine/izlediklerine yönelik sorulara cevap verir.”

“Sözlü yönergeleri uygular.”

“Dinleme stratejilerini uygular.”

“Konuşmacının sözlü olmayan mesajlarını kavrar.”

KONUŞMA

“Kelimeleri anlamlarına uygun kullanır.”

“Hazırlıksız konuşmalar yapar.”

“Çerçevesi belirli bir konu hakkında konuşur.”

“Konuşma stratejilerini uygular.”

OKUMA

Okumaya Hazırlık

“Okuma materyalindeki temel bölümleri tanır.”

“Harfi tanır ve seslendirir.”

“Hece ve kelimeleri okur.”

“Basit ve kısa cümleleri okur.”

“Kısa metinleri okur.”

Akıcı Okuma

“Noktalama işaretlerine dikkat ederek okur.”

“Vurgu, tonlama ve telaffuza dikkat ederek okur.”

“Şiir okur.”

“Görsellerden hareketle kelimeleri ve anlamlarını tahmin eder.”

“Farklı yazı karakterleri ile yazılmış yazıları okur.”

“Kelimelerin zıt anlamlılarını tahmin eder.”

“Okuma stratejilerini uygular.”

Anlama

“Görsellerle ilgili soruları cevaplar.”

“Görsellerden hareketle okuyacağı metnin içeriğini tahmin eder.”

“Metinle ilgili soruları cevaplar.”

“Okuduklarını ana hatlarıyla anlatır.”

“Metnin konusunu belirler.”

“Metnin içeriğine uygun başlık/başlıklar belirler.”

“Şekil, sembol ve işaretlerin anlamlarını kavrar.”

YAZMA

“Boyama ve çizgi çalışmaları yapar.”

“Harfleri tekniğine uygun yazar.”

“Hece ve kelimeler yazar.”

“Rakamları tekniğine uygun yazar.”

“Anlamlı ve kurallı cümleler yazar.”

“Görsellerle ilgili kelime ve cümleler yazar.”

“Harfler, kelimeler ve cümleler arasında uygun boşluklar bırakır.”

“Büyük harfleri ve noktalama işaretlerini uygun şekilde kullanır.”

“Yazılarını görsel unsurlarla destekler.”

“Yazdıklarını gözden geçirir.”

“Yazdıklarını paylaşır.”

“Yazma çalışmaları yapar.”

“Yazma stratejilerini uygular.”

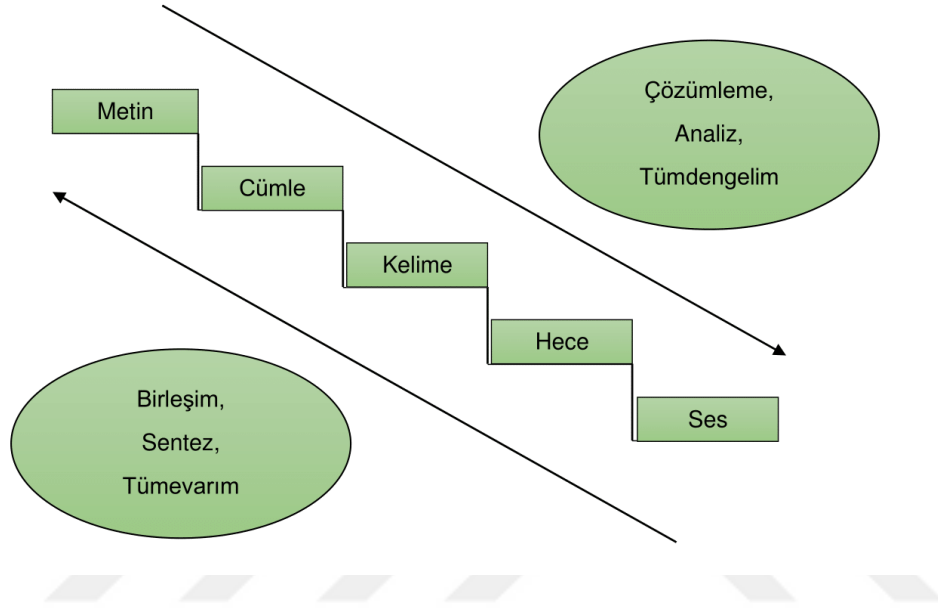
2019 yılından bu yana uygulanmakta olan öğretim programı, Covid-19 sebebiyle uzaktan eğitime geçilen süreçte de herhangi bir değişiklik yapılmadan kullanılmıştır.

2.4.4.Türkiye’de İlk Okuma Yazma Yöntemlerinin Tarihsel Gelişimi

Tarihsel süreçte yaşadığı köklü değişimlerden anlaşıldığı üzere, ilk okuma yazma öğretim sürecinde en çok üzerinde tartışılan ve sıklıkla değiştirilme gereksinimi duyulan başlıca konu ilk okuma yazma öğretimidir. İlk okuma yazma öğretimine her dönemde önem verilmiştir. Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren eğitimde başlıca amaçlardan biri ilköğretimi bütün ulusa yaymaktır. Bu nedenle okuma yazma öğretimi üzerinde önemle durulan bir konu olmuştur (Göğüş, 1971: 140). Geçmişten günümüze birçok yöntem ve tekniğin kullanıldığı, denendiği ancak arayışların henüz son bulmadığı da görülmektedir.

Cumhuriyet’in ilan edilmesiyle birlikte bazı kurumlar yeniden şekillenmiştir. Bu kurumlardan en önemlilerinden biri de eğitim kurumlarıdır. Özellikle 1924 Tevhid-i Tedrisat Kanunu’yla eğitim ve öğretimde birliğin sağlanması amaçlanmıştır. Eğitim sistemi yeniden tasarlanmış ve bu eğitim sisteminde halkın eğitim seviyesini yükseltmek amacıyla okuma yazma öğretimine önem verilmiştir. Atatürk Döneminin ilk on yıllık eğitim çalışmaları ilköğretim ve okuma yazma öğretimi üzerinde yoğunlaşmıştır. Bu dönemde Dewey, Kühne, Buyse, Wilson gibi yabancı uzmanlar Türkiye’ye çağırılmış, bu uzmanların görüşleri alınmıştır. Fakat ulusal deneyimlerden yola çıkılmaya karar verilmiştir. Ayrıca bu dönemde ulusal kimliğimizin en önemli unsuru olan ana dil Türkçenin işlenip öğretilmesi ön plana çıkarılmıştır. Bu dönem diğer alanlarda olduğu gibi Türkçe ilk okuma ve yazma öğretimi açısından da verimli bir dönem olmuştur (Biçer, 2017: 200).

İlk okuma yazma öğretiminde kullanılmakta olan yöntem ve tekniklerin çeşitli kaynaklarda farklı biçimlerde gruplandığı veya isimlendirildiği görülmektedir. Fakat ilk okuma yazma öğretiminde kullanılmakta olan bu yöntem ve tekniklerin farklı isimlendirilmelerine rağmen tüm teknikleri bireşim-sentez-tümevarım yöntemleri, çözümleme-analiz-tümdengelim yöntemleri ve karma/eklektik yöntemler başlıkları altında sıralamak mümkündür (Pilten, Temur, Şahin ve Demir, 2009).

Şekil 1. İlk okuma yazma öğretim yöntem ve teknikleri (Çelenk, 2013:108).

İlk okuma yazma öğretiminde belli başlı olarak kullanılan üç yöntem vardır bunlar; bireşim, çözümleme ve karma yöntemidir.

Bireşim, bir bütünü oluşturan parçalardan ve öğelerden yeni bütün oluşturulması etkinliğidir. Bundan dolayı bireşim yöntemlerine sentez yöntemler veya tümevarım ya da parçadan bütüne yöntemler de denilmektedir. Bireşim yöntemine göre ilk okuma yazma öğretiminde başlangıç noktası dilin en küçük birimi olan ses/harfdir. Harflerden heceler, hecelerden sözcükler, sözcüklerden de cümleler, cümlelerden de metinler oluşturulur. Bireşim yönteminde bulunan teknikler şunlardır; harf, ses, hece ve ses temelli cümle tekniği (Çelenk, 2013:107).

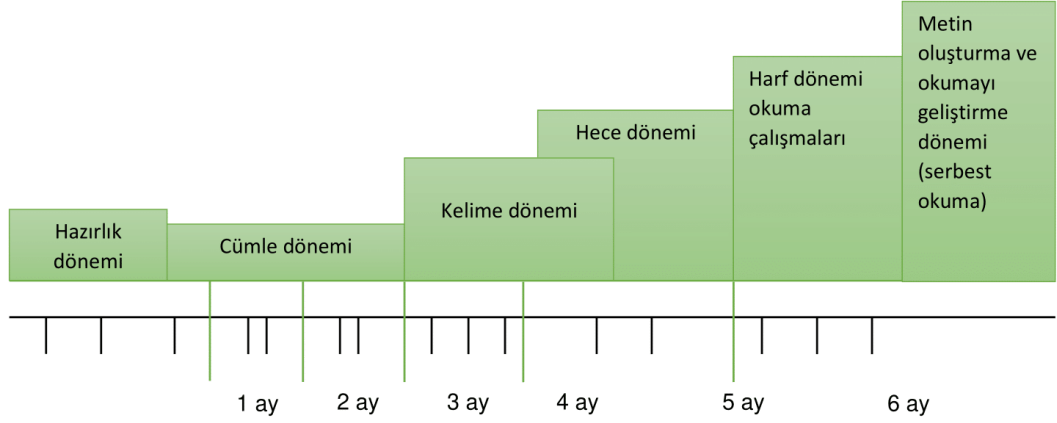
1924'te İstanbul'da "Elifba kongresi toplandı. Bu kongrede Nüzhet Sabit'in "Kelime Usulü ile Elifba" adlı kitapta değindiği "kelimeden başlayan çözümleme yöntemi" detaylı bir şekilde ele alınarak, bu yöntemin uygulanmasına karar verildi. Böylece bu yöntem 1924 tarihli İlkokul programında yer aldı (Göğüş, 1971: 140). Çözümlemeye dayalı yöntemler analiz ve tümdengelim adlarıyla da bilinmektedir. Çözümleme, bir bütünü oluşturan

parçaların sistematik olarak birbirinden ayrılmasına verilen addır. Çözümleme yönteminin temeli Gestalt yaklaşımına dayanmaktadır. Gestalt'a göre birey dünyayı bir bütün olarak algılar. Parçalar bir arada, bir bütün olarak daha anlamlıdır. Örneğin sözcükler kendini oluşturan harflerden ve de cümle de kendini oluşturan kelimelerden daha farklı ve anlamlıdır. Çözümleme yönteminde bulunan teknikler şunlardır; hikâye (öykü), cümle ve sözcük tekniği (Akyol, 2006: 85).

Dünyadaki diğer ülkelerdeki gibi Türkiye'de de ilk okuma yazma öğretimi yöntemlerinde zaman içinde değişikliğe gidilmiş ve zamanla bir gelişim meydana gelmiştir. Birçok ülkede olduğu gibi Türkiye'de de ilk okuma yazma öğretimine harf yöntemiyle başlanması tercih edilmiştir. Bu yöntemde ilk olarak harflerin adları öğretilerek başlanmakta daha sonra ise sesli ve sessiz harfler birleştirilerek hece ve kelimeler oluşturulmaktadır. Zaman içinde eğitim ve psikolojide meydana gelen gelişmelere bağlı olarak harf yönteminin kullanımı bırakılmıştır. Bunun sebebi ise, harf yönteminde seslendirmenin ön plana çıkmasıdır. Halbuki çağdaş okuma yazma anlayışı anlamayı esas almaktadır. Bundan dolayı da okuma yazmayı anlamak amacıyla yapılan bir etkinlik şeklinde tanımlamaktadır (Öz ve Çelik, 2007: 43).

Harf yönteminin kullanımının bırakılmasının ardından kelime (sözcük) yöntemine geçilmiştir. Kelime yönteminde kelime bir anlam birimi olarak ele alınmaktadır. Yeni öğretilen her kelimeyle cümle oluşturularak tekrar edilir. Sonrasında ise kelimenin içerisindeki hece ve harflere öğrencinin dikkati çekilir. Art arda öğretilecek olan kelimelerin birlikte cümle veya metin ilişkisi oluşturacak şekilde belirlenmesine dikkat edilir. Harf yöntemine göre daha gelişmiş olsa da eğitimdeki gelişmelerle birlikte kelime yöntemi yerini cümle (tümce) yöntemine bırakmıştır (Çelenk, 2002: 41).

Yeni psikoloji akımlarının önerisi üzerine 1926 yılında kullanılmaya başlanan cümle yöntemi, 2005-2006 öğretim yılında kadar ilkökul programlarımızda yer almıştır. İlk okuma ve yazmaya öğrencilerin seviyesine uygun kısa cümlelerle başlanmaktadır. Daha sonrasında ise zamanla bu cümleleri kelimelere, kelimeleri hecelere bölerek ilerlenmektedir (Koç, 2012 :2262). Bu yöntemde bütünden parçaya doğru hareket edilmektedir. Bu yöntem ile çocuğun okumayı çözümlemesi sağlanır. Cümle çözümleme tekniği hazırlık, cümle tanıma dönemi, sözcük tanıma dönemi, hece tanıma dönemi, harf tanıma dönemi ve serbest okuma yazma dönemi olmak üzere altı aşamadan oluşmaktadır.

Şekil 2. Cümle çözümleme tekniğinin aşamaları (Göçer, 2014: 7)

Eğitim sistemimizde kullanılan bir diğer ilk okuma yazma yöntemi ise karma (karışık) yöntemdir. Bu yöntemde de cümle yönteminde olduğu gibi cümlelerin verilmesiyle başlanır. Ardından sözcük, hece ve harflerin öğretilmesi aşamasına geçilir. Cümle, sözcük, hece ve harfler birlikte öğretilmektedir. Bu yöntem incelediğinde özgün bir yöntem olmadığı cümle yönteminin bir nevi hız kazandırılmış ve yapısı değiştirilmiş şekli olduğu görülmektedir. Çocuklara okuma yazma öğretimi için uygun bulunmasa da yetişkinlere okuma yazma öğretiminde uygun bir yöntem olduğu savunulmaktadır (Öz ve Çelik, 2007: 45). Bu sebeple çocuklara okuma yazma öğretiminde pek tercih edilmemektedir.

2005-2006 yılı itibarıyla ilk okuma yazma öğretiminde ses temelli cümle yöntemi benimsenmiştir (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2009: 11). Bu yöntemde ilk okuma yazma öğretimine seslerle başlanır. Bir araya geldiklerinde anlamlı bir bütün oluşturacak birkaç ses verilir sonrasında ise seslerden hecelere, kelimelere ve cümlelere ulaşılmaktadır. Bu şekilde okuma yazma öğretiminde kısa sürede cümlelere ulaşılabilir. Bu yöntemin ilk okuma yazma sürecindeki öğrencilere olumlu katkıları bulunmaktadır. Bu yöntem öğrencilerin zihinsel, bireysel ve sosyal gelişimlerine katkı sağlamaktadır (Koç, 2012: 2264). Millî Eğitim Bakanlığı, 2017-2018 eğitim öğretim yılından itibaren Türkçe Öğretim Programı'nda ses esaslı ilk okuma yazma yöntemi kullanılmasına karar vermiştir (Sağırlı, 2019). Bu yöntemde de ses temelli cümle yönteminde olduğu gibi ilk okuma yazma sürecine seslerin öğretilmesi ile başlanır. Öğretim yapılırken anlamlı bir bütün oluşturacak birkaç ses verilir ardından, seslerden heceler, hecelerden kelimeler, kelimelerden de cümleler oluşturulur. Bu yöntemde öğretim parçadan bütüne olacak şekilde yapılır (Ercan, 2021: 15). Eğitim sistemimizde hâlen bu yöntem kullanılmaktadır.

2.5. Uzaktan Eğitim

Günümüz dünyasında dijital teknolojilerin zaman içinde gelişmesi ve çeşitliliğinin artmasıyla hem çocuklar hem eğitim ortamları bu durumdan etkilenmektedir. Dijital teknolojilerin gelişmesinden etkilenen çocuklar için en önemli durum ise dijital bir ortamda doğmalarıdır. 2010-2025 yılları arasında dünyaya gelecek olan bu çocuklara alfa kuşağı denilmektedir. Bu kuşaktaki çocuklar, erken yaşta öğrenmeye başlarlar ayrıca bu çocukların en büyük eğlencesi ve eğitimleri teknolojiye bağlıdır. Alfa kuşağı çocukları teknolojiye uyum sağlayabilme ve onunla başa çıkabilmeye yatkın birden fazla duyu organına hitap eden uygulamalardan ve tekrarlardan hoşlanan, teknolojide meydana gelen gelişmeleri takip edebilen ve bu gelişmeleri özümseyebilme yeteneğine sahip çocuklardır (Kesik ve Baş, 2021: 9).

İçinde bulunduğumuz yüzyılda bilim ve teknoloji alanında yaşanan gelişmelerin hız kazanması, yaşantımızın her alanını önemli bir biçimde etkilemektedir. Yaşanan bu gelişmelerden eğitim alanını da etkilenmiştir. Sosyoekonomik, teknolojik ve eğitsel koşullarda yaşanan değişimler dolayısıyla eğitim sistemlerinin etkilenmemesi kaçınılmaz bir durum olmuştur. Çağdaş teknolojik, bilimsel, sosyal ve bireysel olgularda meydana gelen değişimler, eğitim sistemlerinde de yapı, içerik ve işlev bakımından yenilenme ihtiyacını ortaya çıkarmış ve artık eğitim süreçleri; yaşam boyu eğitim, sürekli eğitim, açık eğitim, uzaktan eğitim, bağımsız eğitim vb. yeni boyutlar kazanmıştır (Uşun, 2006: 1).

Ülkeler dijital gelişmelerin ışığında eğitim programlarını ve kurumlarını güncelleyip, yeni eğitim politikaları geliştirmektedir. Gelişmelere bağlı olarak teknoloji uygulamaları ve eğitim platformları tasarlamaktadırlar. Eğitim teknoloji entegrasyonunu bağlı olarak tasarlanan bazı platformlar şunlardır: ABD’de Khan Academy, Portekiz’de Skool.pt, Finlandiya’da Edu.fi, Malezya’da Frog VLE, Avustralya’da Scootle ve Arjantin’de ise Educ.ar’dır. Gelişen teknoloji ve dijitalleşen dünyaya uyum sağlamak amacıyla Türkiye’de de çeşitli teknolojik yatırımlar yapılmış, Kasım 2010 itibarıyla başlayan FATİH projesi kapsamında Eğitim Bilişim Ağı (EBA) tasarlanmıştır. EBA dışında ülkemizde farklı eğitim platformları da bulunmaktadır. Bu eğitim platformları özel kurumlar ve kuruluşlar tarafından geliştirilmişlerdir. Bunlara; Vitamin Eğitim, Okulustik, Morpa Kampüs vb. eğitim platform ve uygulamalarına örnek verilebilir (Kesik ve Baş, 2021: 97).

Ülkemizin eğitim sisteminde yıllardır süregelen bazı sorunlar vardır. Eğitim sistemimizde bulunmakta olan bu sorunların başında fırsat eşitsizliği, sahip olunan kaynakların verimli kullanılamaması, hizmette işlevselliğin ve niteliğin düşük olması gelmektedir. Bu sorunlara geleneksel yollarla çözüm getirilememesi ve gelişen teknolojinin çeşitli fırsatlar sunması sebebiyle yeni eğitim sistemi arayışlarına girilmiştir. Geleneksel

uzaktan eğitim sistemi ve devamında ortaya çıkan İnternet tabanlı uzaktan eğitim sistemi, bu arayışların neticesinde geliştirilmiş olan eğitim sistemleri olarak bilinmektedir (Odabaş, 2003).

Uzaktan eğitim, bireylerin çeşitli nedenlerden dolayı yüz yüze eğitim alma fırsatını sağlayamadığı ve aynı ortam içinde bulunamadığı durumlarda gerçekleştirilen, yer ve mekândan bağımsız şekilde bireyselliğin ön planda olduğu öğretim biçimidir (Bulut ve Susar Kırmızı, 2021).

Uzaktan eğitim terimine ilk olarak Wisconsin Üniversitesi'nin 1892 yılı kataloğunda rastlanmış ve aynı üniversitede yönetici olan William Light'ın 1906'da yazdığı bir yazıda kullanılmıştır. Uzaktan eğitimin gün yüzüne çıkışı 1833 yılında İsveç'te bir gazetede mektupla yazılı anlatım dersi verileceği ilanı ile olmuştur. İlk uygulaması ise, 1840 yılında İngiltere'de Isaac Pitman'ın mektupla steno öğretmeye başlaması ile gerçekleşmiştir. 2000'li yıllarda uzaktan eğitimin tercih edilmesinde bir artış yaşandığını ve uygulama alanlarının genişlediğini görmekteyiz (Horzum, Özkaya ve diğerleri, 2013: 83).

Türk eğitim sistemine bakıldığında ilk uzaktan eğitim uygulamalarının 1950'li yıllarda başladığı görülmektedir. 1950 yılından sonraki yıllarda Türkiye'de uzaktan eğitimle ilgili yapılan çalışmalar hız kazanmış ve uzaktan eğitim konusundaki uygulama çalışmalarının hazırlıklarına başlanmıştır. Yüksek öğretim için öğrenci olan taleplerinin artması ve klasik okulların bu talepleri karşılamada yetersiz kalmasıyla, Millî Eğitim Bakanlığı, "Mektupla Öğretim" uygulaması çalışmalarını başlatmıştır. Bu uygulamaya geçilmeden önce, mektupla öğretim yöntemini kullanan gelişmiş ülkelerin programları incelenerek ve uygulamaları ile ilgili bilgiler toplanmıştır (Uşun, 2006: 219).

Günümüzde ise teknolojinin hızla gelişmesiyle eğitim kurumları uzaktan eğitim faaliyetlerini yapabilecekleri çeşitli donanım ve yazılımları kullanarak uzaktan eğitimi sürdürmektedirler. Ülkemizdeki birçok üniversitenin bünyesinde uzaktan eğitim programları bulunmakta ve dersler uzaktan eğitimle interaktif ve sanal ortamlarda gerçekleştirilebilmektedir. Üniversiteler uzaktan faaliyetlerini yürütmek ve planlamak amacıyla uzaktan eğitim merkezleri kurmakta ve yüz yüze yapılmakta olan eğitimlerin bazılarını uzaktan eğitim faaliyetine dönüştürmektedir. Ayrıca Millî Eğitim Bakanlığı da dünyadaki teknolojik gelişmeleri yakından takip etmekte ve bu doğrultuda FATİH Projesi, Eğitim Bilişim Ağı (EBA) ve öğrencilere tablet bilgisayar dağıtımı gibi uygulamalar gerçekleştirmektedir. Bu uygulamalarla eğitim faaliyetleri dijital ortamda da gerçekleştirilebilir hâle gelmiştir. EBA'da her dersle ilgili konu anlatım videoları, interaktif ders materyalleri ve sorular bulunmaktadır. Öğretmenler öğrencilere EBA üzerinde ödev verebilmekte ve akademik ilerlemelerini buradan takip edebilmektedir. Ayrıca EBA üzerinde

canlı dersler de gerçekleştirilebilmektedir (Bayburtlu, 2020). Bu özellik son geliştirmeler neticesinde eklenmiştir.

Özellikle 2020 yılının başından itibaren, tüm dünyayı etkisine altına alan Covid-19 salgını birçok alanı etkilediği gibi eğitim alanını da etkilemiş ve bu alanda aksamalara neden olmuştur. Yüz yüze eğitimin mümkün olmadığı bu dönemde tüm dünyada olduğu gibi ölkemizde de ilköğretim, ortaöğretim, yükseköğretim kurumları ile tüm yaygın ve örgün eğitim kurumlarında eğitim ve öğretim uzaktan eğitim yoluyla yapılmaya başlanmıştır. Salgın döneminde kişiler arasındaki teması azaltmak ve sosyal izolasyonu sağlamak amacıyla örgün eğitim yerine uzaktan eğitim tercih edilmiştir. Türkiye’de tüm eğitim kurumları 16 Mart 2020 tarihinden itibaren eğitim geçici süreliğine kapatılmış, ardından tüm ölkede uzaktan eğitime geçilmiştir (Arabacı, 2021). Bu geçişle birlikte eğitim de yeni bir döneme adım atılmıştır.

Uzaktan eğitime geçilen bu süreçte Millî Eğitim Bakanlığı haftalık ders programlarında değişiklik yaparak, EBA ile internet üzerinden ve TRT ile televizyon üzerinden telafi eğitimi gerçekleştirmiştir. Her ne kadar yeteri kadar hâkim olamasak da uzaktan eğitim ile eğitimin devamlılığı sağlanmaya çalışılmıştır. Öğrencilerin EBA üzerinden canlı derslere katılabilmesi için MEB tarafından sınırlı düzeyde de olsa ücretsiz internet hizmeti sağlanmıştır.

2.5.1. Uzaktan Eğitimde Materyal Kullanımı

Hem uzaktan hem de örgün eğitimde öğrencilerin başarılarının artırılması, yaygın eğitimde ise iş verimlerinin yükseltilmesi amacıyla eğitimde teknolojik ürünlerden yararlanıldığı bilinen bir gerçektir. Okullarda teknolojinin kullanımı öğrenci başarısı üzerinde olumlu etkileri olması, eğitim süresince öğrenmeyi ve öğretmeyi kolaylaştırması sebebiyle son yıllarda yaygınlık kazanmıştır (Bacanak, Karamustafaoğlu ve Köse, 2003). Çünkü eğitim teknolojisi hem öğretmene hem öğrenciye birçok olanak ve yarar sağlamaktadır. Web temelli öğretimde, kendi başarısından büyük ölçüde öğrenci sorumludur. Basılı materyal ihtiyacı tüm eğitim öğretim faaliyetlerinde önemli bir yer teşkil eder aynı şekilde web temelli öğretim uygulamalarında da basılı materyale önemli ölçüde ihtiyaç duyulmaktadır. Çünkü basılı materyaller öğrencinin doğrudan destek alabileceği, gerektiği her an başvurabileceği yegâne araçtır. Web tabanlı eğitim uygulamalarında kullanılmak üzere hazırlanan basılı materyaller oluşturulurken, basılı materyalde sunulan bilginin ekranda sunulan bilgi aynı olmamasına özen gösterilmeli, aynı konuyu farklı biçimde sunmaya çaba gösterilmelidir. Farklı örnek ve alıştırmalara yer vererek öğrencinin öğrenme yaşantısına zenginlik

katılmalıdır (Eşgi, 2006). Öğretmenler materyal tercih ederken veya hazırlarken bunları göz önünde bulundurmalıdır.

Uzaktan eğitim ortamlarında kullanılacak olan öğretim materyalleri geliştirilirken göz önünde bulundurulması gereken temel ilkeler şunlardır (Şahin ve Yıldırım, 1999; Yalın, 2001; Uşun, 2000; Fiş Erümit, 2011: 17):

- Uzaktan eğitimde kullanılacak olan öğretim materyali basit, sade ve anlaşılır olmalıdır.
- Materyal ilgili dersin hedef ve amaçları doğrultusunda seçilmeli veya hazırlanmalıdır.
- Materyalde kullanılacak olan görsel öğeler (resim, grafik, renk vb.) materyallerin önemli noktalarına vurgu yapmalı, dikkatli seçilmeli ve gereksiz kullanımdan kaçınılmalıdır.
- Materyalde kullanılan olan yazılı metinler, görsel-işitsel öğeler öğrencilerin seviyesine uygun olarak seçilmeli ve gerçek hayatla uyumlu olmalıdır.
- Hazırlanacak olan materyal öğrenciye alıştırmaya yapma ve uygulama imkânı sunmalıdır.
- Her öğrenci materyale erişebilmeli ve kullanabilmelidir.
- Materyal yalnızca öğretmen kullanabileceği seviyede değil, öğrencilerin de seviyesine uygun olmalı ve rahatlıkla kullanabilmeleri için basit olmalıdır.
- Hazırlanan materyal gerekli olduğu takdirde kolaylıkla güncellenebilir ve geliştirilebilir özellikte olmalıdır.

2.5.2. Uzaktan Eğitimde Dijital Araç Kullanımı

2.5.2.1. Web 2.0

Uzaktan eğitim ve sınıf ortamında yapılan yüz yüze eğitim arasında farklılıklar vardır. Uzaktan eğitimde, sınıflar yüz yüze eğitimde olduğu gibi etkileşime sahip değildir ve kullanılan öğretim materyalleri genellikle kişinin tek başına çalışabilmesini sağlayacak şekilde düzenlenmiştir. Bu farklılıkların istenmeyen sonuçlara yol açmaması için uzaktan eğitimde kullanılan öğretim materyallerinin çok iyi bir şekilde tasarlanması ve geliştirilmesi gerekmektedir. Geleneksel öğretimde öğretmen ve öğrenci arasındaki etkileşim yüksek düzeydedir. Uzaktan eğitimde ise bu etkileşim yok denecek kadar azdır. Bu sebeple etkili ve işlevsel dijital materyallerle bu eksikliği en aza indirmek veya tamamen ortadan kaldırmak mümkündür (Yalman ve Başaran, 2018).

Eğitimde kullanımı gittikçe yaygınlaşan Web 2.0 araçları ikinci nesil web ortamı olarak bilinmektedir. Kişilerin aynı anda etkileşimde bulunarak iş birliği içinde bilgi, içerik vb. üretmesini ve paylaşımında bulunmasını sağlamaktadır. Çok eskiden beri eğitim ortamlarında kullanılan araçlar kara tahta, tebeşir, kitap, dergi vb. araçlar iken, günümüze baktığımızda ise projeksiyon cihazı, Powerpoint sunuları, akıllı tahta gibi araçlara teknolojinin gelişmesiyle beraber internet ve Web (Web 1.0, Web 2.0, Web 3.0, Web 4.0) teknolojileri de dâhil olmuştur. Bu gelişmelerle birlikte öğretmenler öğretim sürecinde Blog ve Wiki gibi uygulamalara ek olarak Web 2.0 teknolojileri kapsamında oluşturulan çeşitli uygulamaları kullanabilmektedirler (Çelik, 2021).

Web 2.0 teknolojilerinin yeni uygulama ve hizmetlerinin asıl amacı, bu teknolojik araçları kullanan kişilerin teknik sorunlarla karşılaşmadan içerik paylaşabilmelerini ve bununla beraber internetin sosyal etkileşim ve iş birliği potansiyellerinden de yararlanabilmelerini sağlamaktır. Web 2.0 araçları sosyal yazılımlardır ve bununla beraber web okurluğundan web okuryazarlığına dönüşümü sağlar. Bu sayede internet ortamı bilginin hazırlanıp iletilmesinden ve hazır bilgi tüketiminden daha öteye giderek, içeriğin üretildiği, paylaşıldığı, bilgilerin bir araya getirildiği bir platforma dönüşmektedir (Horzum, 2020: 605).

Web 2.0 araçları kolayca kullanılabilir yapıları sayesinde kullanıcı dostu uygulamalardır. Bu uygulamaların kullanımına yönelik birçok öğretici video içeriğine kolayca ulaşılabilir. Web 2.0 araçlarında kullanıcılar aynı zamanda birer içerik üreticisi olabilirler. Bu durum geniş bir kitlenin bir araya gelerek aynı hedefler ve amaçlar doğrultusunda geniş

kapsamlı ve kaliteli ürünler ortaya koymasına yol açmaktadır. Buna örnek olarak Wikipedia verilebilir (Elmas ve Geban, 2012).

Günümüzde Web 2.0 kullanımının en çok tercih edildiği ve bu araçların öneminin fazlasıyla arttığı dönemlerden biri Aralık 2019'da Çin'in Wuhan şehrinde Covid-19 adı verilen virüsün ortaya çıkışıdır. Ortaya çıkan bu yeni durum birçok kurum gibi eğitim kurumlarının da dijital ortamda eğitime devam etmesine yol açmıştır. Bu durum neticesinde eğitim süreçlerinde dijitalleşme, uzaktan eğitim, Web kullanımı gibi kavramları hayatımızda daha büyük bir öneme sahip olmasına ve öğretmenlerin ve öğrencilerin sahip olduğu dijital yetkinliklerin sorgulanmasına neden olmuştur. Dijital ağlara ihtiyacın fazlaca arttığı bu çağda dijital yetkinliğe sahip öğretmen ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin eğitimde Web 2.0 araçlarının işlevlerini, kullanımını ve de bu araçları ihtiyaçları doğrultusunda entegre edebilme kabiliyetine sahip olmaları gerekmektedir. Sadece uzaktan eğitim sürecinde değil yüz yüze eğitimde de öğretmenlerin birçok alanda olduğu dijital alanda da donanımlı ve yetkin olmaları gereklidir (Çelik, 2021).

2.5.2.2. İlkokul Seviyesinde Kullanılabilecek Web 2.0 Araçları

Bu bölümde ilkokul seviyesine uygun Web 2.0 araçlarına yer verilmiştir. Bu araçlar; SurveyMonkey, Kahoot, Google Form, Animaker, GoAnimate Canva, Padlet, Quickkey, Quizlet, Plickers, Quizizz, Zoom, Microsoft Teams, Voki, Unity 3D, Matific, Bookcreator, My Storybook, Blogger, Code.Org, StoryJumper, Prezi, Powtoon ve EBA platformudur (Çelebi ve Satırlı, 2021: 78).

SurveyMonkey

SurveyMonkey hedef kitleler için kolayca anket, quiz ve sınav oluşturmayı sağlayan Web 2.0 aracıdır (SurveyMonkey, 2021). SurveyMonkey'i kullanarak açık uçlu, çoktan seçmeli, likert tipli, matris değerlendirme ve yıldız değerlendirmeli sorular hazırlanabilmektedir (Eğiteknoloji, 2021).

Kahoot

Kahoot, öğrencilere kolay bir şekilde quiz ve anketler hazırlamaya yarayan öğretmenler için tasarlanmış bir platformdur. Bu araçla öğretmenin önceden hazırladığı anket veya sınav soruları sırayla tüm öğrencilerin ekranına gelir ve öğrenciler bu soruları cevaplarlar. Her soruda puan toplanır ve sınav bitiminde en yüksek puana sahip üç öğrencinin adı ekrana gelir. Kahoot, oyunlaştırma ve yarışma mantığıyla yapılmış bir araçtır. Bundan dolayı öğrencilerin ilgisini çekebilecek ve ders motivasyonunu artıracak bir araçtır (Adak, 2021: 20).

Google Formlar

Google Formlar, farklı türdeki anket sorularını hazırlamaya yarayan ve sonrasında hazırlanan ankete verilen yanıtları analizleriyle birlikte görmeye yarayan, çok sayıda kişiden hızlı bir şekilde yanıt toplama olanağı sağlayan çevrimiçi form ve anket uygulamasıdır. Google formlar ile açık uçlu, kısa yanıtlı ve çoktan seçmeli sorular hazırlanabilmekte. Bu uygulama ile kişisel görüş, e-posta verileri gibi verileri kolay ve hızlı bir şekilde toplanabilmektedir. Ayrıca anket verilerini e-tablolarda ayrıntılı bir şekilde görüntüleme imkânı sunmaktadır (Eğitim Araçları, 2021).

Animaker

Animaker ile görsel tabana bağlı olarak animasyonlar ve eğitici videolar oluşturulabilir. Animasyon oluşturmada önce kullanıcılara şablon seçenekleri sunarak hızlı ve pratik bir şekilde içerik üretmeye yardımcı olmaktadır (Eğitim Araçları, 2021).

GoAnimate

GoAnimate aracını kullanarak animasyonlar, videolar, sunumlar, bilgi grafikleri, dijital hikayeler oluşturulabilmektedir. GoAnimate tarayıcı üzerinde çalışan bir araçtır, kurulum gerektirmemektedir (Eğitim Araçları, 2021).

Canva

Kullanıcılarına sunum, video, afiş, infografik, logo ve daha birçok şeyi tasarlayabilme imkânı sunan web tabanlı bir tasarım platformudur. Tasarım bilgisine sahip olmayan kişiler bile Canva ile kolayca tasarım yapabilirler (Mediaclick, 2021).

Padlet

Padlet, istediğiniz şekilde görseller, videolar ve yazılar ekleyebileceğiniz bir dijital panodur. Panonuzu istediğiniz gibi özelleştirebilirsiniz. Öğretmenler Padlet ile oluşturdukları panoyu öğrencileri ile paylaşabilir, ortak çalışma alanı sağlayabilir ve öğrenci takibini yapabilirler (Özeldersalanı, 2021).

Quickkey

Quickkey, öğrencilere sınav esnasında verilen optik formları akıllı telefon veya tabletler aracılığıyla kolay ve hızlı bir şekilde cevaplandırmaya yarayan bir uygulamadır. Bu uygulama mobil cihazın kamerasını kullanarak cevap anahtarı ve optik formu tarayarak karşılaştırma yapar. Bu şekilde öğrencilerin doğru ve yanlışlarını çok kısa bir sürede tespit edebilmeye yarayan bir araçtır (Web Eğitim Araçları, 2021).

Quizlet

Quizlet, öğrencilere zaman ve mekân fark etmeksizin çoğunlukla kelime dağarcığını geliştirmeye odaklanan öğrenme ve uygulama süreçleri sunmaktadır. Quizlet bilgisayar,

tablet veya mobil cihazlar aracılığıyla kullanılabilme olanağı sunan internet tabanlı bir Web 2.0 aracıdır. Bu uygulama öğrencilere matematik, coğrafya, kelime bilgisi veya dil öğrenme gibi farklı disiplinlerin temel kavramlarını ezberleme ve hatırlama imkânı sunmaktadır (Çelebi ve Satırlı, 2021: 85).

Plickers

Plickers, test ve soru çözmeyi kolaylaştıran bir Web 2.0 aracıdır. Bilgisayar veya mobil cihaz aracılığıyla kullanılabilen bu uygulama çok fazla cihaz kullanımı gerektirmemektedir. Bu uygulama sayesinde öğrencilerin derse aktif katılımı sağlanabilir, derse olan dikkatleri çekilebilir ve öğrencilere eğlenerek öğrenme olanağı sunulabilir (Eğitimdeteknoloji, 2021).

Quizizz

Quizizz öğretmenlerin öğrencilerini değerlendirme sürecini daha eğlenceli ve ilgi çekici bir şekilde yapmasına olanak sağlayan bir web platformudur. Öğrencilere gruplar hâlinde değerlendirmelere katılabilme imkânı sağlamaktadır. Quizizz ile anketler, sınavlar ve quizler oluşturulabilmektedir. Bu oluşturulan içerikleri hızlı bir şekilde değerlendirme imkânı sağlayarak sonuçlara çabucak ulaşmayı sağlamaktadır. Ayrıca sorular içerisinde geri dönüt verilebilmektedir. İsteğe bağlı olarak da hazırlanan değerlendirme sorularının çıktısı alınarak yazılı olarak uygulanabilir (Eğitim Araçları, 2021).

Zoom

Zoom, çevrimiçi görüşmeler ve eğitim süreçlerinde kullanılabilecek görüntülü görüşme uygulamasıdır. Covid-19 salgınıyla birlikte yüz yüze eğitime ara verilmesinden dolayı derslerini çevrimiçi işlemek öğretmenler tarafından kullanılabilir. Salgınla birlikte firma uygulamanın kişi sınırını 99 kişiye çıkarmış, görüşmelere daha fazla kişinin katılabilmesine olanak sağlamıştır. Uygulama bu yönüyle beraber kolay kullanımı sayesinde de çok tercih edilen bir araç hâline gelmiştir sunmaktadır (Çelebi ve Satırlı, 2021: 87).

Microsoft Teams

Microsoft Teams, toplantı, iş yeri sohbeti ve çevrimiçi derslerin yapmaya imkân sunan sohbet tabanlı çalışma alanı sunan bir platformdur. Bu uygulama Office 365'te içerik oluşturmaya ve kaynak paylaşımını da olanak sağlamaktadır. Kolay kullanımı ve işlevsel yapısı sayesinde öğretmenlerin çevrimiçi ve uzaktan derslerinde kullanımına uygundur. Öğretmenin sınıfları, ödevleri organize etmesini sağlayan bir yapıya sahiptir. Uygulama içinde dosya paylaşım imkânı da vardır (Microsoft, 2021).

Voki

Voki aracılığıyla çevrimiçi karakterler oluşturabilir ve oluşturulan karakterlerin istenilen metinleri seslendirmesi sağlanabilir. Bu uygulama aracılığıyla oluşturulan karakterler, birçok farklı dilde ve farklı aksanlarla seslendirme yeteneğine sahipler. Voki ile dersler daha eğlenceli ve ilgi çekici hâle getirilebilir (Eğiteknoloji, 2021).

Unity 3D

Unity 3D, 3 boyutlu oyun tasarlayabilmeye yarayan bir araçtır. Bu uygulama sayesinde Android, IOS ve Web Player destekli oyunlar kolayca yapılabilmektedir (Smartpro, 2021). Derslerini zenginleştirmek, dersleri öğrenciler açısından ilgi çekici ve eğlenceli hâle getirmek isteyen öğretmenlerin tercih edilebileceği bir araçtır.

Matific

Matific, oyun tabanlı öğrenmeyi esas alarak oluşturulmuş bir uygulamadır. Bir Web 2.0 aracı olan Matific bilgisayar, tablet ve mobil cihazlarda kullanıma uygundur. Bu uygulama sayesinde etkileşimli materyallerle çocuklar eğlenceli bir şekilde matematik alıştırmaları yapabilmektedirler. Okul öncesinden altıncı sınıfa kadar her seviyeye uygun eğitsel oyun bu uygulamada bulunmaktadır (Çelebi ve Satırlı, 2021: 93).

Bookcreator

Bookcreator, e-kitap hazırlamaya yarayan bir Web 2.0 aracıdır. Bu uygulama her türlü kitap, dergi, çizgi roman, portföy ve çok daha fazlasını hazırlamayı mümkün kılıyor (Bütün, 2021). Öğretmenler bu uygulamayla öğrencilerine e-kitap oluşturma imkânı verebilir, öğrencilerinin oluşturduğu içerikleri kontrol ederek bu sayede öğrenme sürecinin verimliliğini değerlendirebilir ve öğrencilerinin neyi ne kadar öğrendiğini kontrol edebilirler. Ayrıca öğrenciler Bookcreator sayesinde üst düzey düşünme becerilerini kullanarak öğrendikleri bilgileri sentezleyebilirler.

My Storybook

My Storybook, kişilere kendi masal, hikâye ve romanlarını oluşturma imkânı tanıyan bir web platformudur. Bu platformu kullanarak özgün içerikler üretilebilir ve My Storybook kullanıcıları ile üretilen eserler paylaşılabilir. Ayrıca oluşturulan kitaba görseller de eklenebilmektedir. Eğitim süreçlerinde öğrencilerin yazma ve okuma becerilerini geliştirme amaçlı tercih edilebilir (Eğitim Araçları, 2021).

Blogger

Blogger, çeşitli konuları ele alan içerikler, makaleler, inceleme yazıları ve günlük oluşturmaya sağlayan dijital içerik oluşturma platformudur. Kullanımı basit ve sade bir yapıya

sahip olan bu platform, kullanıcılarına oluşturdukları içerikleri geniş bir kitleyle paylaşma imkânı sağlıyor (Eğiteknoloji, 2021).

Code.Org

Code.Org, çocukların programlamayı eğlenceli bir şekilde öğrenmesi sağlamak amacıyla oluşturulmuş bir portaldır. Bu portalda öğretici uygulamalar, video ve dersler bulunmaktadır. Blok tabanlı kodlama araçları arasında en iyi hazırlanmış araçlardan biridir. Ayrıca Türkçe desteği sunuyor olması da önemli bir avantajdır. Code.Org öğretmenlere öğrencileri ile birlikte kullanabilme ve öğrencilerinin gelişimlerini takip edebilme imkânı sunmaktadır (Teknolojik Öğretmenler, 2021).

StoryJumper

StoryJumper, dijital hikayeler oluşturmaya yarayan bir web platformudur. StoryJumper ile hikâye kurgulayabilir, bu hikâyelere karakterler, nesneler ve resimler eklenebilmektedir. Bu platform kullanıcılarına geniş imkânlar sunarak kaliteli içerikler oluşturmalarını sağlamakta ve bu içerikleri diğer kullanıcılarla paylaşabilme olanağı da sunmaktadır. StoryJumper'ı benzerlerinden ayıran en önemli özelliklerinden biri sayfalarını sesli olarak hazırlayabilme imkânı sunmasıdır. Bu sayede sesli dijital hikayeler oluşturulabiliyor. Ayrıca StoryJumper, öğretmenlere kendi sınıflarını oluşturma ve öğrencilerini ekleme olanağı da sağlıyor. Böylece öğretmenler öğrencilerinin oluşturduğu hikâyeleri takip edebilmekte ve gerekirse düzeltme yapabilmektedir. Bu platform üzerinden ödev vererek kontrolünü sağlayabilirler (Eğitim Araçları, 2021).

Prezi

Standart sunum programlarına göre eğlenceli ve etkili sunumlar hazırlayabilme imkânı sunan bir platformdur. Bilgisayara indirmeye gerek kalmadan web tarayıcısı üzerinden kullanılabilir (Adak, 2021: 20).

Powtoon

Powtoon, animasyon oluşturmaya ve animasyonlarınıza karakterler, resimler, şekiller, konuşma balonları ve daha birçok şey ekleme imkânı sağlayan bir araçtır. Sadece yaratıcılık kullanılarak ilgi çekici ve etkili animasyonlar hazırlayabilme imkânı sunan bu uygulamayı öğretmenler derslerinde kullanarak ders sürecini eğlenceli hâle getirebilir (Eğiteknoloji, 2021).

EBA (Eğitim Bilişim Ağı)

Türkiye Millî Eğitim Bakanlığı tarafından oluşturulan sosyal nitelikli bir elektronik içerik ağıdır. EBA, 2012 yılından beri bünyesinde eğitim içerikleri sunmaktadır. Sosyal ağlar

üzerinden bilgi paylaşımı imkânı sunmaktadır. Ayrıca EBA, bilginin yeniden yapılandırılarak bilginin sürekli üretilmesi gayesini taşıyan bir platformdur. Öğretmenlere ve öğrencilere ihtiyaçları olan materyalleri çevrimiçi eğitim şeklinde sunmakta bu sayede de büyük bir kolaylık sağlamaktadır. EBA'nın en önemli avantajlarından biri Türkiye'deki tüm öğretmen ve öğrencilere istedikleri anda elektronik ortamda ders içeriklerine ulaşabilme imkânı sunmasıdır (Uyar, 2021).

EBA'da okulöncesi 12. Sınıfa kadar her eğitim seviyesine uygun ders ve konu anlatımları bulunmaktadır. Ayrıca EBA öğrencinin performansına göre akıllı algoritmalar kullanarak çalışan sistemi sayesinde her öğrenciye ihtiyacına yönelik olarak içerik önerisinde bulunuyor. Öğrencilere göre kişiselleştirilmiş öğrenme ortamı ve kişiye göre özelleştirilmiş ara yüz de bulunmaktadır. Bunlara ek olarak; öğrenciye özel takvim, eğitici oyunlar, tüm ders içeriklerine kolayca tek yerden erişim, derste öğrendiği konuları evde tekrar etme, soru bankası, online testler, öğretmen desteği gibi imkânlar sunmaktadır. Öğrencilerin sosyal paylaşım imkânına sahip olmakla birlikte okulundaki diğer öğrencilere de ulaşabilme, tartışma, paylaşma ve oylama gibi imkânları da vardır. EBA üzerinden kendi başarılarını takip edebilen öğrenciler edindikleri başarılarla puan toplama ve rozet kazanabilme imkânına da sahiptir (MEB, 2021).

Uzaktan eğitim sürecine öğrencilerin evden eğitime devam edebilmeleri amacıyla TRT-EBA TV adıyla ilköğretim, orta okul ve lise seviyesi için olmak üzere üç farklı kanal açılmıştır. Bir süre sonra ise EBA platformu üzerinde değişikliğe gidilerek canlı ders yapabilmeye uygun hâle getirilmiştir. Yapılan bu canlı ders uygulamasıyla öğretmenlerin derslerini çevrimiçi olarak yürütebilme imkânı sağlanmıştır (Wikipedia, 2021).

2.5.3. Uzaktan Eğitimde Öğretmenin Rolü

Eğitim faaliyetleri dünya genelinde etkili olan Covid-19 salgınıyla birlikte yeni bir sürece girmiş, salgınla mücadele edebilmek için eğitim kurumlarının kapatılmasıyla beraber tüm yüz yüze eğitim faaliyetlerinde uzaktan eğitime ve çoğunlukla çevrimiçi öğrenmeye geçilmiştir. Uzaktan eğitim ile etkili bir öğrenme ortamı sağlayabilmek için dikkatli bir planlama, süreç tasarımı ve öğretim hedeflerinin belirlenmesini gerektiren karmaşık bir süreçten geçilmelidir (Yıldırım, 2020: 8).

Okulların uzaktan eğitime geçmesiyle birlikte öğretmenler, Whatsapp gibi çeşitli haberleşme uygulamaları kullanarak öğrencilerine ulaşmışlar ve bu uygulamalar üzerinden öğrencilerine ödev ve çalışmalar vermişlerdir. Bunun yanı sıra neredeyse her evde bulunan televizyon aracılığıyla da öğrencilere uzaktan eğitim verilmiştir. Okulların kapanmasıyla

birlikte uzaktan eğitim mecburi seçenek olmuştur. Bu sebeple MEB, etkin bir uzaktan eğitim sistemi kurmak amacıyla dijital eğitim platformu olan EBA'nın alt yapısını güçlendirmiş, uzaktan eğitimde işlevsel bir hâle getirmiştir (Altıntaş Yüksel, 2021: 292).

Covid-19 pandemisiyle birlikte uzaktan eğitime sürecinin zorunlu kılınmasıyla birlikte öğretmenler oldukça zorlanmışlardır. Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun uzaktan eğitim ile ilgili gerekli bilgi ve donanımına sahip olmadığı ayrıca alt yapı, cihaz ve donanım eksikliklerinin de yaşandığı bu durumda sağlıklı bir uzaktan eğitim süreci yaşanmadığı söylenebilir. Öğretmenlerin öğrencilerine nitelikli bir uzaktan eğitim süreci sunabilmeleri için bu alanda eğitim almaları ve kendilerini geliştirmeleri şart olmuştur. Uzaktan eğitime geçişle birlikte öğretmenin mevcut rolünde de değişiklikler yaşandığı görülmektedir. Öğretmenin yüz yüze eğitimde görülen bilgi aktarıcı rolü uzaktan eğitimle birlikte zayıflamış, rehber, aracı ve kolaylaştırıcı gibi özellikleri ön plana çıkmıştır (Yıldırım, 2020). Öğretmen uzaktan eğitimde öğretimi planlayan, öğrenci ise kendi öğrenmesinde daha aktif rol oynayan bir hâl almıştır. Bu durum küçük yaş gruplarında, özellikle de ilkökul düzeyinde ise öğretim sürecine ailenin de dâhil olmasını gerektirmiştir.

“Uzaktan Eğitimde Öğrencilerin ve Öğretmenlerin Roller” adlı çalışmasında (Altınay, Altınay ve İşman, 2004; Kavrat ve Türel, 2013: 13) çevrimiçi öğretmen yeterliliklerini şu şekilde açıklamışlardır;

1. Öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate almalı,
2. Öğrenmenin kalıcılığının sağlanabilmesi için gerçek ve güncel bilgilere sahip olmalı,
3. Öğrencilerin kendi kendilerini denetleyebilecekleri bir araştırma ortamı oluşturmalı,
4. Materyalleri hazırlarken öğrencilerin bireysel farklılıklarını göz önünde bulundurmalı,
5. Yeni öğrendiği bilgiler ile mevcut bilgileri arasında bağ kurabilmeli,
6. Teknolojik ve iletişimsel becerilere yeterli düzeyde sahip olmalı,
7. Öğretim sürecini öğrenci merkezli olacak şekilde planlamalı ve uygulamalı,
8. Öğrenme sürecini öğrencilerin öğrenme sorumluluğu alabilmesi için etkileşimli olacak şekilde oluşturmalı,
9. Kalıcı öğrenmeleri sağlamak için interaktif öğrenmeler oluşturmalı,
10. İşbirlikli öğrenmeye dayalı bir öğrenme ortamı oluşturmalı,
11. Öğrencilere rehberlik etmeli ve gerekli yerde dönüt vermeli.

Uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerin öğrencileri ile olan iletişimi kadar öğrenci velileri ile olan iletişimi de önem kazanmıştır. Bu süreçte sürekli öğrencilerin yanında olan

veliler özellikle küçük yaş grubundaki öğrencilerle öğretmenler arasında bir köprü görevi görmektedir. Bu öğrencilerin eğitsel gelişimleri ve denetimlerinin sorumluluğunu veliler üstlenmiştir. Veliler ve öğretmenler uzaktan eğitim sürecinde yüz yüze eğitime göre daha sık iletişime geçerek öğrenci gelişimlerini, ders ve ödev takibini gerçekleştirmişlerdir. Veliler bu süreçte aktarıcı bir rol üstlenmiştir. Velilerin desteği uzaktan eğitimle birlikte daha fazla önem kazanmış ve veli desteğinin uzaktan eğitimde öğrenci başarısı üzerinde önemli katkıları olduğu görülmüştür (Dong, Cao ve Li, 2020). Uzaktan eğitimle birlikte velilere, yüz yüze eğitimdekinden farklı olarak yeni sorumluluklar yüklenmiştir. Bu durumda velilerin yeni sorumluluklarını anlama ve yerine getirme noktasında bazı sorunların yaşandığını görülmektedir. Hiç şüphesiz bu süreçte öğretmenler kadar veliler çok zorlanmıştır. Velileri en çok zorlayan durumların başında çocuklarının uzaktan eğitime katılmalarını ve ödev yapmalarını sağlama olduğu görülmektedir. Pandemi döneminde gerçekleşen uzaktan eğitimle birlikte velilerin rollerinde artış olmuş, bu sebeple veliler çocuklarının eğitimine yeteri kadar zaman ayırmakta güçlük çekmişlerdir. Bu durum beraberinde sorunları da getirmiştir. Uzaktan çalışan velilerin, evden çalıştıkları zamanlarda çocuklarının eğitime yeteri kadar zaman ayıramadıkları görülmüştür (Reimers ve Schleicher, 2020). Uzaktan çalışmayla birlikte velilerin sorumluluklarının hem iş hem ev hem de çocukla ilgili artmasına neden olmuştur. Evde birden çok çocuğunun bulunması durumu da velileri ekstra zorlayan durumlar arasındadır. Buna ek olarak uzaktan eğitime katılım için gerekli cihaz temininin sorumluluğu da velilere aittir. Bu durumda bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Tüm sorunlara rağmen uzaktan eğitim sürecinde öğretmenler ve öğrenciler arasındaki ilişki ve etkileşim sürdürebilmiştir. Öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde en büyük destekçileri hiç şüphesiz velilerdir (Üstündağ, 2021).

2.6. Covid-19 Pandemi Dönemi

İnsanlık tarihinin başlangıcından bugüne birçok farklı olay yaşanmıştır. Bu olaylar kimi zaman sadece bir toplumu etkilerken kimi zaman tüm dünyayı etkisi altına almıştır. Tarih boyunca karşılaşılan bu olaylar insanların yaşamını zorlaştırırken insanları bir araya getirip bu zorlukları aşmak için çözüm arayışına itmiştir. İnsanlar tarih boyunca ekstrem olaylarla karşılaştıklarında toplumsal, sosyal ve ekonomik anlamda etkilenmişlerdir. Bu nedenle de bu olayların sonucunda gelişmeye muhtaç olmuşlardır. Yaşanan gelişmelerle birlikte günümüzde teknoloji ve bilim oldukça ilerlemiştir. Öyle ki günümüz teknolojisinde insanlar bulundukları noktadan uzaya bile gidebilmektedirler. Bir ülkede yapılan çalışma, elde edilen buluş birçok ülkeyi etkilemekte ve teknoloji sayesinde dünya çapında bilgi ve buluşların hızla yayılmasını sağlamaktadır (Kılınç, 2021: 20).

İnsanlık tarihi boyunca yaşanan küresel olayların en yenisi ise Çin'in Wuhan eyaletinde ilk kez Aralık 2019'da görülen Covid-19 (Koronavirüs) adı verilen virüstür. Bu virüs kısa süre içinde hızla yayılıp tüm dünyayı etkisi altına almış, bu virüsle birlikte tüm dünya önemli bir sürecin eşiğine gelmiştir. Pandeminin başlangıcı ile tüm dünyada hayatın akışı değişmiştir. Tüm ülkeler salgınının etkisini azaltmak ve yayılmasını engellemek için çeşitli önlemler almışlardır. Önlem amaçlı işyerleri kapanmış, evde çalışma sistemine geçilmiş, okullar kapanmış ve eğitim uzaktan eğitimle devam etmeye başlamıştır. Kısmi ve tam zamanlı sokağa çıkma yasağı uygulamaları da alınan önemler arasındadır. Covid-19 hayatın tüm alanlarını etkilemiş, eğitimde bundan payını almıştır. Beklenmedik bir anda meydana gelen eğitim sistemindeki bu değişim tarihteki en büyük eğitim sistemi yıkımını meydana getirmiştir (Baran, 2021).

Ülkemizde 11 Mart 2020 tarihinde ilk Covid-19 vakasının görülmesiyle beraber 14 Mart 2020'de Millî Eğitim Bakanlığı tarafından alınan kararla eğitim seviyelerinde önce 6-10 Nisan 2020 tarihleri arasında olması planlanmış olan ara tatil öne alınmış daha sonra ise artan vaka sayıları ve salgının gidişatına bağlı olarak 2019-2020 eğitim-öğretim yılının uzaktan eğitimle devam etmesinde karar kılınmıştır. UNICEF bu durumu, modern tarihte eğitimde gerçekleşen en büyük kitlesel kesinti şeklinde nitelendirmiştir (UNICEF, 2021). Millî Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanmış olan Eğitim Bilişim Ağı (EBA) alt yapısı ve içeriklerinde değişikliğe gidilerek, güçlendirilmiş ve zenginleştirilmiştir. Hızlı bir kararla kesintisiz eğitime devam edilebilmesi için TRT bünyesinde EBA ilkokul, EBA orta okul ve EBA lise TV olmak üzere 3 kanal yayına başlamıştır. Öğretmen ve öğrenciler uzaktan eğitim faaliyetlerine bu platform ve TV üzerinden devam etmişlerdir. Yaz tatilinde de TV kanalları ve EBA platformu üzerinden öğrencilerin yararlanması için eğitici içerikler, konu tekrar videoları, etkinlikler vb. yayınlarla eğitim sürecine destek verilmiştir. Millî Eğitim Bakanlığı'nın aldığı kararla birlikte 2020-2021 eğitim yılının uzaktan ve yüz yüze eğitimin beraber gerçekleştirileceği karma bir modelle okulların açılacağı açıklamasında bulunulmuştur. Bu süreç içerisinde kademeli olarak okulları açma girişiminde bulunulsa da devamlılık sağlanamamıştır. Ülke genelinde alınan kararlarla birlikte 2020-2021 eğitim yılı birinci yarıyılı uzaktan eğitimle tamamlanmıştır (Yılmaz, Yılmaz ve Savaş, 2021: 39). İkinci yarıyılı ise kırsal kesimlerde haftada beş, şehir merkezlerin hafta iki gün olacak şekilde yüz yüze eğitim uygulanmaya başlanmış, ilkokul kademesinde günlük ders saati 6 saat ve ders süresi 30 dakika olacak şekilde gerçekleşmiştir. Ancak salgının seyri nedeniyle çok geçmeden tekrar uzaktan eğitime geçilmiştir. MEB'in aldığı bir kararla yeni eğitim yılı öncesinde öğrencilerde uzaktan eğitimle oluşan eksikliklerin telafisi amacıyla 5 Temmuz-31 Ağustos 2021 tarihleri arasında telafi eğitimi gerçekleştirilmiştir. Yapılan eğitimde bilimsel, sosyal, kültürel, sportif faaliyetler ve etkinlikler yer almıştır.

2.6.1. Covid-19 Pandemi Döneminde Uzaktan Eğitim

Krizlerin yaşandığı dönemde uzun vadeli planlar yapmak ve bu planları uygulamak oldukça güçtür. 2019 yılının sonlarına doğru ortaya çıkan ve tüm dünyayı etkileyen Covid-19 pandemisi de bu kriz dönemlerinden biridir. Covid-19 pandemisinden dolayı 2019-2020 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde neredeyse tüm dünyada zorunlu olarak eğitim kurumları kapatılmış ve eğitime ara verilmiştir. Ülke çapında ve yerelde uygulanan karantina önlemleri kapsamında yaklaşık 1,5 milyar çocuk okulların kapanmasından etkilenmiştir (UNICEF, 2020). Bunun yanı sıra karantina uygulamaları da hayatımıza girmiştir. Bu sebeple tüm dünyada eğitime devam etmenin yolları aranmış ve eğitime uzaktan eğitimle devam edilmesi kararı alınmıştır. Uzaktan eğitimle eğitim sürecinin devam etmesine karar verilmesinin ardından uzaktan eğitime geçiş çok hızlı bir şekilde gerçekleşmiş, uzaktan eğitim deneyimi olmayan öğretmen ve öğrenciler her ne kadar bu yöntem hakkında bilgi sahibi olmasalar da uzaktan eğitim yöntemi ile ders vermek ve almak durumunda kalmışlardır. Eğitim kurumları ve öğretmenler, uzaktan eğitimle derslerin nasıl yürütüleceği ve hangi online araçların kullanılabileceği konusunda bilgi edinme çabasına girişmişlerdir (Durak, Çankaya ve İzmirli, 2020: 791). Bu doğrultuda uzaktan eğitim alanında herkes az çok bilgi edinmiş, kendi çabalarıyla bu sürece devam etmiştir.

Türkiye’de virüsün tespit edilmesiyle ilk etapta 16 Mart 2020 tarihinden 30 Nisan 2020 tarihine kadar okulların tatil edilmesine karar verilmiştir. İlköğretim ve ortaöğretim düzeyinde eğitimin devam edebilmesi için, açık ve uzaktan eğitim uygulamaları kapsamında üç televizyon kanalı yayına girmiş ve hâli hazırda var olan Eğitim Bilişim Ağı (EBA) yapısında değişiklikler yapılarak uzaktan eğitime uygun hâle getirilmiştir. Pandeminin etkilerinin devam etmesi ve vaka sayılarında görülen artış sebebiyle, 29 Nisan 2020 tarihinde alınan bir kararla okulların tatil süresi uzatılmış, eğitimin uzaktan eğitimle devam etmesine karar verilmiş ve öğrencilerin sınıf geçmeleriyle ilgili olarak birinci dönemde alınan notların geçerli olacağı ve her hâlükârda bir üst sınıfa geçebilecekleri açıklanmıştır. Covid-19 pandemisiyle hayatımızda önem kazanan uzaktan eğitim yöntemi aynı zamanda bu sürecin etkisiyle gelişmiş, eksik yönleri tespit edilerek giderilmeye çalışılmış ve uzaktan eğitim araçlarında artış olduğu görülmektedir. Bu açıdan bakıldığında Covid-19 pandemisi uzaktan eğitim tarihi açısından önemli gelişmelerin yaşanmasına yol açmıştır.

2.7. İlgili Araştırmalar

2.7.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Baran (2021) “Sınıf Öğretmenlerinin Covid-19 Pandemisi ile Gelişen Uzaktan Öğretim Süreci ile İlgili Hazırbulunuşlukları Tecrübeleri ve Görüşleri” adlı çalışmada, uzaktan öğretim sürecinde sınıf öğretmenlerinin hazırbulunuşluklarını, tecrübelerini ve görüşlerinin alınmasını amaçlanmıştır. Elde edilen veriler uzaktan eğitim sürecinde belirli düzeyde teknoloji hazırbulunuşluğu gerektirdiğini göstermektedir. Uzaktan eğitim sürecinde öncesinde de teknolojik materyalleri derslerinde kullanan öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecine daha kolay adapte oldukları görülmektedir. Bunun yanı sıra öğretmenlerin teknolojik hazırbulunuşluğu olmasına rağmen uzaktan eğitim tecrübesi bulunmamaktadır. Bu durum uzaktan eğitim yönteminin ilkökul seviyesinde kullanılan bir yöntem olmamasından kaynaklanmaktadır. Katılımcılara eğitim kurumu tarafından zoom uygulaması ile ilgili bir verilmiş fakat buna rağmen öğretmenler yaparak-yaşayarak ve deneme-yanılma yoluyla becerilerini tam olarak kazanmışlardır. Öğretmenlerin alan yeterliliklerine bakıldığında çoğunun kendini sınıf öğretmenliği alanında yeterli gördüğü ve alanlarındaki gelişmeleri takip ederek kendilerini geliştirdikleri görülmektedir. Öğretmenler uzaktan eğitimde kendilerinde bulunan güçlü yanlar olarak birçok özelliğe değinmişler fakat en çok tekrar eden iletişim kurma yeteneği olmuştur. Elde edilen sonuçlardan hareketle çalışmada öğretmenlerin uzaktan eğitimde hazırbulunuşluğunun artırılması için teknik becerilerinin geliştirilmesi, uzaktan eğitimle öğretim üzerine eğitimler verilmesi ve uzaktan eğitimde öğrenci ile iletişim ve etkileşim üzerine eğitim verilmesi önerileri sunulmuştur.

Bozkurt ve Duran (2021) “İlkokul Birinci Sınıf Öğrenci Velilerinin Uzaktan Eğitim Sürecini Değerlendirmeleri (Afyon Örneği)” adlı çalışmada, uzaktan eğitim sürecinin çocuğu ilkökul birinci sınıfa devam eden veliler tarafından değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda veli görüşleri doğrultusunda, uzaktan eğitim süresinin aile içi ilişkileri olumsuz etkilediği, gergin ve sinirli bir ortama neden olduğu, aile içi çatışmalarına neden olduğu ortaya çıkmıştır. Bu durumun velileri olumsuz etkilediği açıkça ortaya konmuştur. Çocukların ise öğretmenlerini ve okulu özledikleri, öğretmenlerini yüz yüze göremedikleri için dersten sıkıldıkları ve derslerin uzaktan olması sebebiyle etkileşim kuramadıkları belirtilmiştir. Uzaktan öğretim sürecinde öğrencilerin arkadaşların uzak kalması ve sosyal mesafe koruma sebebiyle yakın ilişki kuramamaları çocukların sosyalleşme durumlarını olumsuz etkilemiş ve onların online ortamlara yönelmesine sebep olmuştur. Bunun yanı sıra uzaktan eğitim sürecinden çocukların psikolojisinin olumsuz etkilendiği, çocukların stresli ve agresif olmalarına yol açtığı ve de ekran bağımlısı olmalarına neden olduğu belirlenmiştir.

Ayrıca uzaktan eğitimin tamamen teknoloji temelli olması, bazı velilerin maddi olumsuzluklar sebebiyle cihaz veya internet satın alma konusunda sorun yaşamalarına, hâli hazırda internet erişimi bulunanların da EBA'ya bağlanmada, ses ve iletişimde problemler yaşadığı saptanmıştır. Bu nedenlerden dolayı uzaktan eğitimin istenen başarıyı elde etmede yetersiz kaldığı görülmektedir. Araştırmacılar çalışmada bu sorunlara yönelik önerilere de yer vermiştir.

Erbaş (2021) "Covid-19 salgını döneminde eğitim: İlkokuma yazma öğretiminde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri" adlı çalışmasında, sınıf öğretmenlerinin salgın döneminde uygulamaya konulan acil uzaktan eğitim sürecinde ilk okuma yazma öğretimi esnasında karşılaştıkları sorunları ve bu sorunlar için çözüm önerilerini incelemeyi amaçlamıştır. Elde edilen veriler neticesinde uzaktan eğitim sürecinde internete bağlanma, ses ve görüntü sorunları, kullanılan cihazın çok eski olması veya hiç cihaz olmaması gibi sorunlarla sıkça karşılaşıldığı görülmektedir. Öğretmenler bu sorunları kendi imkânları doğrultusunda resim ve videolar hazırlayarak, çevrimiçi dikte çalışmaları yaparak aşmaya çalışmışlardır. Öğretmenlerin çabalarının yanı sıra bu süreçte en çok çabayı gösteren bir diğer taraf da veliler olmuştur. Öğretmenlerin, velilerin desteğinin bu sürecin en temel unsurlarından biri olduğunu vurguladıkları görülmektedir. Bu dönemde EBA, okulistik ve morpa kampüs gibi çevrimiçi öğrenme ortamlar öğretmenlerin bu süreci daha iyi yürütmelerine yardımcı olmuşlardır. Bunların yanı sıra öğretmenlerin teknolojiyi eğitim amaçlı kullanmada bilgi eksikliğinin bulunması, öğrenciyle yeterince etkileşim içinde olamaması, eğitim için ayrılan sürenin kısıtlı olması ve öğrencilerin derse katılımlarının düşük olması gibi olumsuz durumlarla da karşılaşmışlardır. Uzaktan eğitimle ilk okuma yazma sürecinde öğretmenlerin en çok hecelerden kelimeler oluşturma ve seslerden heceler oluşturma basamaklarında zorluk yaşadıkları görülmüştür. Son olarak ortaya çıkan bu sorunlara yönelik olarak önerilere yer verilmiştir.

Ercan (2021) "Covid-19 Pandemi Döneminde İlk Okuma Yazma Sürecine İlişkin Öğretmen ve Veli Görüşleri" adlı çalışmasında, pandemi döneminde gerçekleşen uzaktan eğitimle ilk okuma yazma sürecine ilişkin sınıf öğretmenlerinin ve velilerin görüşlerinin alınmasını amaçlamıştır. Araştırmadan elde edilen bulguların sonuçlarına bakıldığında öğretmenlerin uzaktan eğitimde en çok düz anlatım yöntemini tercih ettikleri görülmüştür. Yüz yüze eğitimde ise en çok gösterip yaptırma ve soru-cevap tekniği kullandıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenler uzaktan eğitimde düz anlatımı tercih etme sebebi olarak konu anlatımlarının ve etkinliklerin yalnızca bilgisayar ekranına yansıtılarak yapılmasını göstermişlerdir. Ayrıca bu süreçte öğrencilerin aktif olmaması ve sürecin öğretmen merkezli olarak ilerlemesi sebebiyle düz anlatım yöntemini tercih etmektedirler. Yüz yüze eğitimde

sürece öğrenci dâhil edilerek dersler işlenmekte olduğu için yüz yüze yapılan ilk okuma yazma faaliyetlerin daha yararlı olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin ilk okuma yazmaya başlama ve ilerleme aşamasında en çok kaynak kitap ve eğitimle ilgili web sitelerinden yararlandıkları görülmektedir. Bu süreçte yaşanan sorunlarla yüz yüze eğitim yaşanan sorunlar farklılık göstermektedir. Uzaktan eğitimde yaşayan sorunların genelinde öğrencilerin sıkılması, teknoloji yetersizliğinden kaynaklı sorunlar ve ailelerin müdahalesinden kaynaklı sorunlar bulunmaktadır. Uzaktan eğitim sürecinde öğretmenler öğrencilere yeterli müdahalede ve etkileşimde bulunamadığı ve aileler de yeterli desteği sağlayamadığı için yazma alanında oldukça problem bulunmaktadır. Öğretmenlerin genel olarak görüşleri yüz yüz eğitimin uzaktan eğitime göre daha yararlı olduğu yönündedir.

Karataş ve Kargın (2021) “Sınıf Öğretmenlerinin Gözünden Küresel Salgın Sürecinde Uzaktan Eğitim Aracılığıyla İlk Okuma Yazma Öğretimi” adlı çalışmada, ilkokul birinci sınıf öğretmenlerinin küresel salgın sürecinde uzaktan eğitimle ilk okuma yazma öğretimini nasıl gerçekleştirdiklerini ve bu süreçte karşılaşılan sorunları tespit etmeyi amaçlamışlardır. Çalışmada; sonucunda ilkokul birinci sınıf öğrencilerini her gün altı saat ekran başında tutmanın zor olduğu, uzaktan ilk okuma yazma öğretimi sürecinde cihazdan veya internet bağlantısından kaynaklı olarak öğrencilerin ses ve görüntüyü net alamaması gibi durumlarla karşılaşıldığı bu durumda seslerin çıkarılması ve yazımına yönelik sorunlara neden olduğu, öğretmenlerin bir kısmının EBA’yı birinci sınıf düzeyi için yetersiz bulduğu ve farklı portallardan yararlanma ihtiyacı duyduğu, bu süreçte sadece öğrencilerden değil ailelerden kaynaklı sorunların da yaşandığı ve öğretmenlerin uzaktan eğitim konusunda hizmet içi eğitime gereksinim duydukları sonucuna erişilmiştir. Bu sorunlar doğrultusunda önerilerde bulunulmuştur.

Kesik ve Baş (2021) “Sınıf Öğretmenlerinin Perspektifinden EBA ve Eğitim Portalları ile İlk Okuma ve Yazma Öğretimi” adlı çalışmada, sınıf öğretmenlerinin EBA ve diğer eğitim portallarını kullanarak ilk okuma yazma öğretimine ilişkin görüşlerini almayı amaçlamışlardır. Elde edilen veriler neticesinde, ilk okuma yazma öğretimi sürecinde EBA ve eğitim portalları kullanımının öğretim süreci, öğrenci ve öğretmen açısından birtakım avantajlarının olduğu ortaya çıkmıştır. Bu portallar sayesinde görsel, işitsel ve etkileşimli materyallerle öğretim yapılabilmekte bu da görsellik, somutlaştırma ve kolay kavramayı sağlamaktadır. Öğrenci açısından ise eğlenerek öğrenme, derse olan motivasyonu artırma, ilgi ve dikkatlerini çekme gibi olumlu yanları vardır. Öğretmenler açısından da kısa sürede daha fazla öğretim gerçekleştirebilme, öğrencilerin derse aktif katılımını sağlayabilme gibi avantajlar sağlamaktadır. Bu portalların öğrencilerde özellikle derse karşı merak uyandırma ve derse aktif katılımlarını sağlama konusunda etkili araçlar olduğu sonucuna varılmıştır.

Kızıltaş ve Özdemir (2021) “Sınıf Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Sürecine Yönelik Görüşleri” adlı çalışmasında, Covid-19 salgını sürecinde gerçekleşen uzaktan eğitime yönelik sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin belirlenmesini amaçlamıştır. Çalışma sonucuna bakıldığında teknolojik imkânsızlıklardan, teknolojinin ve eğitim alt yapılarının yetersizliğinden ve internetten kaynaklı sorunların yaşandığı görülmüştür. Bu sorunlar öğrencilerin eşit şartlar altında eğitim almasının önündeki engellerdir. Uzaktan eğitimin yapısı sebebiyle etkileşim olanağının kısıtlı olması, öğretmenlerin ve velilerin uzaktan eğitim teknolojisi konusunda deneyimsiz olması bu yüzden de öğrencilerle ilgilenememeleri öğrencilerin akademik ve duygusal açıdan problem yaşamalarına neden olmuştur. Bu sebeple uzaktan öğretim sürecinde gerçekleşen öğrenmeler yüzeysel olarak gerçekleşmiş ve öğretmenler dönüt verme konusunda sorun yaşamışlardır. Öğretmen-veli-öğrenci iletişiminde sorunlar yaşandığı da ortaya çıkmıştır. Çalışmada ortaya çıkan sonuçlar neticesinde öğretmenlerin teknoloji konusunda kendilerini geliştirmeleri gerektiği, öğrencilerin gelişimlerini daha yakından takip etmek amacıyla veli ile iletişim kurarak bu süreci yürütmeleri gerektiği, öğrencileri güdüleyerek öğrenme araçlarından faydalanmaları gerektiği önerilerinde bulunulmuştur.

Özcan ve Saydam (2021) “İlkokul Birinci Sınıf Öğretmenlerinin Covid 19 Salgın Sürecinde İlk Okuma Yazma Öğretimine Yönelik Algıları” adlı çalışmasında, Covid-19 döneminde gerçekleştirilen uzaktan eğitimle ilk okuma yazma sürecinin öğretmen gözüyle nasıl değerlendirildiğinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Öğretmenlerden alınan görüşler neticesinde öğretmenlerin, salgın sebebiyle okulöncesi eğitim alamayan bu sebeple hazırbulunuşluğu düşük öğrencilere canlı derslerde doğru kalem tutma biçimini göstermekte zorlandıkları, bu öğrencilerin harflerin yazımı ile ilgili de sorun yaşadıkları görülmüştür. Öğretmenler ilk okuma yazmanın çocukların ilk defa kalem tutmayı, defter kullanmayı öğrendikleri süreç olması sebebiyle ekran üzerinden bu davranışları kazandırmanın zor olduğu yönünde görüşte bulunmuşlardır. Daha da önemlisi harflerin seslerinin doğru duyulması ve harflerin yazım yönlerinin ekran üzerinden öğretilmesi öğretmenleri zorlayan kısımların başındadır. İlk okuma yazmaya başlama ve ilerleme aşamasında da öğretmenler hece-sözcük ve cümleleri dikte ettirme konusunda zorlandıkları ve dersin kazanımlarına tüm öğrencilerin yeterli düzeyde ulaşamadığı sonucuna varılmıştır. Teknolojik imkânlardan yoksun olan öğrencilerin eğitim-öğretimin döneminin sonuna gelindiğinde bile henüz ilk okuma yazma öğretiminin başlangıç aşamasında kaldıkları, öğrenme kayıpları yaşadıkları ve öğrenciler arasında ciddi seviye farklılıkları olduğu görülmektedir. Bu sorunların giderilmesine yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Pişken (2021) "Sınıf Öğretmenlerinin Pandemi Salgın Nedeniyle Uygulanan Uzaktan Eğitim Hakkında Görüşleri (İstanbul İli Esenyurt İlçesi Örneği)" adlı çalışmada, küresel salgın sürecinde gerçekleşen uzaktan eğitim faaliyetlerinde elde edilen deneyimlerden hareketle, sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim hakkındaki görüşlerinin alınması amaçlanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre, Milli eğitim bünyesinde oluşturulan derslerin büyük bir kısmının yürütüldüğü platform EBA olsa da öğretmenler farklı platformları da kullanmayı tercih etmişlerdir. Eğitimin eski eğitim şekline nazaran teknolojik bir hâl alması öğrencilerin ilgisini çekebilme ve derse olan dikkatini canlı tutabilmeyi gerekli kılmaktadır. Pandemi öncesinde öğretmenlerin çoğunluğunun öğretim yöntemi olarak geleneksel-doğrudan, ikinci sırada ekran öğretimi ve üçüncü sırada ise kişiselleştirilmiş öğrenme yöntemlerini tercih ederken, pandemi sonrasında çoğunlukla geleneksel-doğrudan öğrenme kullanıldığı görülmüştür. Yüz yüze eğitimden uzaktan eğitime geçiş sürecinde yaşanan sorunların farklı nedenleri vardır. Maddi yetersizlikler, uygun olmayan ev ortamı, alt yağı problemi, teknolojik bilgi yetersizliği, iletişim problemi ve öğretim yönteminden kaynaklanan sorunlar bulunmaktadır. Ayrıca uzaktan eğitimin olumlu ve olumsuz yönlerine de değinilmiştir.

2.7.2.Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Rasmitadila, Aliyyah ve Diğerleri (2020) "The Perceptions of Primary School Teachers of Online Learning during the COVID-19 Pandemic Period: A Case Study in Indonesia" adlı çalışmada, pandemi döneminde evden okul programıyla Endonezya'daki ilköğretim öğretmenlerinin çevrimiçi öğrenmeye ilişkin algılarını ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Elde edilen veriler sonucunda pandemiyle birlikte uzaktan eğitime geçilmesi öğretim strateji ve tekniklerini de etkilemiştir. Bu sebeple Endonezya' da öğretim stratejilerinde değişikliğe gidilmiştir. Öğretmenler çevrimiçi öğrenmeye yönelik teknolojiye hazırlık çalışmaları yapmışlardır. Ebeveynler de okulların desteklenmesine yönelik çalışmalar yapmışlardır. Programın iyi yapılandırılmış şekilde oluşturulması ve çevrimiçi eğitime hazırlık amaçlı yapılan değişikliklerle birlikte öğretmen performansının ve eğitim kalitesinin olumlu yönde etkilendiği görülmüştür. Çalışmaya katılan öğretmenlerin görüşleri neticesinde, öğretim stratejisinin değişmesi gerektiği ve hükümet, okullar, sosyal kuruluşlar, okul komiteleri, ebeveynler dâhil tüm paydaşların bir araya gelerek hümanizme dayalı, ulusal müfredata uygun çevrimiçi öğrenme hedeflerinin belirlenmesi gerektiği sonucu ortaya çıkmıştır. Ayrıca çevrimiçi öğrenme başarısını desteklemek için çevrimiçi cihazlar (TV, radyo, çevrimiçi uygulamalar) veya çevrimdışı materyaller (basılı öğretim materyalleri, modüller, ders kitapları) olmak üzere teknoloji kapasitesinin artırılması da dâhil olmak üzere gerekli

teknolojik hazırlığın yapılması gerektiği vurgulanmıştır. Bunun yanı sıra öğretmenlerin de çevrimiçi eğitimde süreci gerektiği şekilde yönetebilmeleri için hizmet içi eğitim almaları gerekmektedir. Ebeveynler de bu süreçte öğrenciyle aynı ortamda bulunmaktadır. Bu sebeple onların da bilgilendirilmesi gerekmektedir. Çünkü bu süreçte öğrenciler için ebeveynler yol gösterici durumundadırlar. Son olarak öğrencilerin çevrimiçi öğrenmeye katılımının artırılması için ders sürecinde kullanılan öğretim yöntemlerinin çeşitlendirilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Bergdahl ve Nouri (2021) tarafından yapılan “Covid-19 and Crisis-Prompted Distance Education in Sweden” adlı çalışma, Covid-19 sebebiyle İsveç okullarında zorunlu kılınan geleneksel öğretimden uzaktan öğretime geçişi keşfetmeye yönelik hazırlanmıştır. Bu çalışma krizin ilk evrelerinde öğretmenlerin yaşadığı deneyimler hakkında bilgi edinmeyi amaçlamaktadır. Araştırma sonucunda, okulların geçici süreyle uygulanacak olan uzaktan eğitime pedagojik olarak gerekli düzeyde hazırlanmadığı görülmüştür. Bu sebeple süreçte uygulanabilecek sade, kolay ve anlaşılabilir öğretim yöntemlerinin, kazanılması planlanan hedeflerin ve öğretilecek olan derslerin göz önünde bulundurularak bir pedagojik plan oluşturulmasının gerektiği ortaya çıkmıştır. Uzaktan eğitim sürecinin iyileştirilmesi için yapılması gereken belli başlı şeyler bulunmaktadır. İlk olarak sosyal izolasyon sebebiyle çok sayıda insanın evden çalışması gerektiği için güçlü ve yüksek hızlı bir internet bağlantısının sağlanması gerekmektedir. Fakat bu tek başına yeterli değildir, tüm öğrencilerin eğitim amaçlı bir cihaza sahip olmaları da sağlanmalıdır. Fiziksel ve sosyal iletişim kuralları bu süreçte yeniden yapılandırıldığı için öğrencilerin çevrimiçi eğitime katılırken kendilerini sosyal ortamdaki uzakta ve dışlanmış hissetmelerinin önüne geçilmelidir. Öğrenme etkinliklerinin tasarımı bu durum göz önünde bulundurularak yapılmalıdır. Uzaktan öğretim sürecinde özel gereksinime sahip öğrenciler de unutulmamalıdır. Bu öğrencilerin nasıl destekleneceği ve eğitimlerinin planlanması yönünde öğretmenlerin de bilgilendirmesi gereklidir.

Diamanti ve Nikolaou (2021) “Distance Learning in the Shadow of Pandemic Covid-19 in Greece” adlı çalışmada, ilk eve kapanma dönemindeki uzaktan eğitimin çocuklar üzerindeki etkisini ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Araştırmaya göre, uzaktan eğitimde ekipman yetersizliği, zayıf bağlantı sorunları, öğretmenlerin uzaktan eğitim konusundaki deneyimsizliği, canlı ders unsurlarının yetersizliği ve etkileşim eksikliği uzaktan eğitimde karşılaşılan başlıca sorunlar arasındadır. Öğrencilerin uzaktan eğitime karşı kaygı ve memnuniyetsizlik duygusu içinde olmaları onların uzaktan eğitimde derslere katılımlarını da etkilemiştir. Verilere bakıldığında %60’ından daha azı sürekli olarak derslere katılmıştır. Covid-19 ile hayatlarında meydana gelen değişimle birlikte psikolojik zorluk yaşamaları ve

olumsuz ruh hâli içinde olması öğrencilerin uzaktan eğitime karşı tutumlarını da etkilemiştir. Tüm bunlara rağmen uzaktan eğitim insan varlığının korunması, çocukların ve ailelerin sağlığının korunması, evden öğrenmeyi ve sınıfta fiziksel varlık olarak bulunmadan da öğrenmeyi sağlaması açısından pandemi süreci boyunca gereklidir ve olmaya da devam etmelidir. Diğer yandan ebeveynler her gün saatlerce bilgisayar başında olan çocukları için endişelenmekte, kendi sorunları ve işleri meşgul oldukları için çocuklarına uzaktan eğitim sürecinde yeterince destek olamadıkları görülmektedir. Bu yeni öğrenme biçiminin gelecekte her öğrenci üzerinde sosyal, psikolojik ve bilimsel düzeyde bir etkiye sahip olacağı sonucu ortaya çıkmıştır.

Lau ve Lee (2021) “Parents’ Views on Young Children’s Distance Learning and Screen Time During COVID-19 Class Suspension in Hong Kong” adlı çalışmada, ebeveynlerin uzaktan eğitime deneyimlerine ilişkin görüşlerinin alınmasını amaçlamaktadır. Katılımcılar Hong Kong’da popüler olan çevrimiçi ebeveyn eğitim platformuna üye olan, okulöncesi ve ilkokulda çocuğu eğitim gören ebeveynler arasından seçilmiştir. Katılımcı velilerin çoğunluğunu veliler oluşturmaktadır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, ebeveynlerin büyük bir çoğunluğunun görüşü yüksek düzeyde zorluk yaşadıkları yönündedir. Evinde uzaktan eğitime katılmak için elektronik cihaz veya internet bağlantısı olmayan düşük gelir düzeyini desteklemek için hükümet yardımıda bulunmuş fakat bu yardım düşük gelirli aileler için yetersiz kalmıştır. Uzaktan eğitime yönelik ebeveynlerin memnuniyet durumunun oldukça düşük olduğu, ailelerin daha yüksek beklentiye sahip oldukları görülmektedir. Ebeveynlerin çevrimiçi öğrenmeden memnun olmamalarının en önemli nedeni okul desteğinin ve ev-okul iletişiminin eksik olmasıdır. Ebeveynlerden alınan görüşlere göre uzaktan eğitimle birlikte çocuklarının ekranda geçirdikleri süre bir hayli artmıştır. Bu durum ebeveynlerin çocukların sağlık durumu için endişelenmesine sebep olmaktadır. Uzaktan eğitimde karşılaştıkları zorluklar ebeveynlerin strese girmelerine neden olmaktadır. Bu durum ebeveynler uzaktan eğitim konusunda yeterli bilgiye ve deneyime sahip olmamasından kaynaklanmaktadır. Ayrıca araştırmada elde edilen sonuçlar dâhilinde önerilerde de bulunulmuştur.

III. BÖLÜM

3. YÖNTEM

3.1. Araştırma Deseni

Bu araştırmada, Amasya 'daki ilkokullarda görev yapan 1.sınıf öğretmenlerinin ve 1.sınıfta öğrenim gören öğrenci velilerinin uzaktan ilk okuma yazma öğretimine ilişkin görüşleri alınması amacıyla nitel araştırma desenlerinden biri olan fenomenoloji (olgubilim) deseni kullanılmıştır. “Fenomenoloji, deseni farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır “(Yıldırım ve Şimşek, 2016: 69). Araştırmada, katılımcılardan alınan görüşlerle uzaktan ilk okuma yazma öğretimi olgusunun araştırılması ve anlamlandırılması amacıyla fenomenoloji deseni tercih edilmiştir.

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu, 2020-2021 eğitim ve öğretim yılı, Amasya il merkezinde bulunan, MEB'e bağlı ilkokullarda görev yapan 17 sınıf öğretmeninden ve 10 öğrenci velisinden oluşmaktadır. Öğretmenlerin ve velilerin seçiminde kolay ulaşılabilir durum örnekleme tercih edilmiştir. Bu örnekleme yöntemindeki temel anlayış, yakın olan ve erişilmesi kolay olan bir durumun seçilmesidir (Yıldırım ve Şimşek, 2016: 123). Kolay ulaşılabilir durum örnekleme, araştırmacıya hız ve pratiklik kazandırması yönüyle tercih edilmiştir. Bu örnekleme yöntemi ile araştırmacı tarafından kendilerine ulaşılabilen sınıf öğretmenleri çalışma grubuna dahil edilmiştir. Velilere ise öğretmenler aracılığıyla ulaşılmıştır. Çalışma grubunda bulunan öğretmenlerin özelliklerine ilişkin bilgiler Tablo 1' de verilmiştir:

Tablo 1. Çalışma grubundaki öğretmenlerin özellikleri

		(f)	%	N
Cinsiyet	Erkek	6	35.2	17
	Kadın	11	64.7	
Kıdem	15-25 yıl arası	8	47.0	17
	26-35 yıl arası	6	35.2	
	36-45 yıl arası	3	17.6	
Mezun Olduğu Bölüm	Sınıf Öğretmenliği	10	58.8	17
	Eğitim Enstitüsü (Önlisans)	2	11.7	
	Sınıf Öğretmenliği (Açıköğretim)	1	5.8	
	Tarih Bölümü	1	5.8	
	Coğrafya Bölümü	1	5.8	
	Almanca Öğretmenliği	1	5.8	
	Ziraat Fakültesi	1	5.8	

Tabloda görüldüğü gibi araştırmanın çalışma grubunda beş farklı okulda görev yapmakta olan 17 öğretmen ve 10 öğrenci velisi yer almaktadır. Öğretmenlerin 11'i kadın, 6'sı erkektir. Öğretmenlerin çoğunluğu 15-25 yıllık kıdeme sahipken, geri kalan kısmı da 26 yıl ve üstü kıdeme sahiptir. Öğretmenlerin büyük çoğunluğu sınıf öğretmenliği mezunu iken, geri kalan kısmı farklı bölümlerden mezun olmuşlardır.

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırmanın gerçekleştirilmesi için Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Etik Kurulunun 07.05.2021 tarihli ve 15355 sayılı kararıyla etik kurul izni ve Millî Eğitim Bakanlığından uygulama izni 26236883 sayılı ve 09.06.2021 tarihli evrak ile alınmıştır. Bu çalışmada öğretmenlerin ve velilerin uzaktan ilk okuma yazma öğretimine yönelik görüşlerini derinlemesine edinebilmek için yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi tercih edilmiştir. Araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formlarıyla öğretmenler ve velilerden veriler toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formları hazırlanırken ilgili yazın taraması yapılmış ve taslak görüşme formları oluşturulmuştur. Hazırlanan görüşme formları üzerinde Türkçe eğitimi alanında bir öğretim üyesi ve iki sınıf öğretmenin uzman görüşü alınmıştır. Bu aşamalardan sonra elde edilen bilgilerden yararlanılarak formda ifade değişiklikleri ve soru değişiklikleri yapılmıştır. Yapılan

düzeltilmeler neticesinde öğretmen görüşme formu 13 maddeden ve veli görüşme formu 7 sorudan oluşan nihai sonucunu almıştır. İki sınıf öğretmeni ile yapılan ön uygulama sonucunda görüşme formunun uygun olduğu görülmüştür. Oluşan görüşme formu araştırma kapsamındaki katılımcılara yöneltilmiştir.

Araştırmaya ilişkin veriler, belirlenen 1.sınıf öğretmenleri ve 1.sınıfta öğrenim gören öğrencilerin velileriyle görüşme yapılarak toplanmıştır. Görüşme esnasında katılımcılara çalışmanın amacından bahsedilerek araştırmanın gönüllük esasına dayalı olarak yapılacağı ve katılımcıların istedikleri takdirde görüşmeye devam edip etmeme konusunda serbest oldukları belirtilmiştir. Görüşme sırasında veri kaybını önlemek için ses kaydı ve not olarak veriler kaydedilmiştir.

3.4. Verilerin Analizi

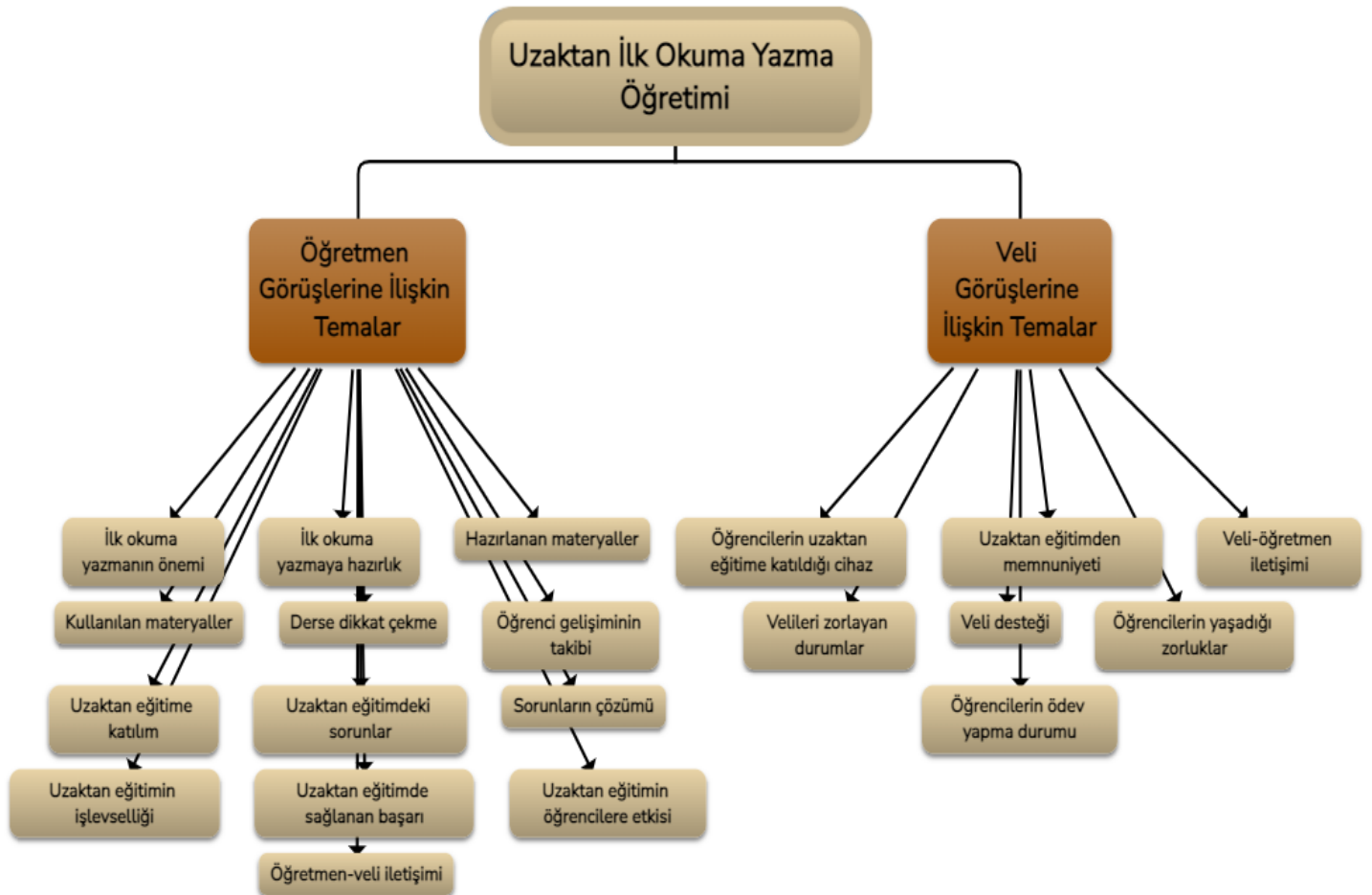
Çalışma verilerinin analizi yapılırken içerik analizi yöntemi tercih edilmiştir. İçerik analizindeki temel amaç, elde edilen verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Çalışmanın verileri dört aşamada analiz edilmiştir: 1. Aşama verilerin kodlanması, 2. Aşama kodlanan verilerin temalarının belirlenmesi, 3. Aşama kodların ve temaların düzenlenmesi, 4. Aşama bulguların tanımlanması ve yorumlanması (Yıldırım ve Şimşek, 2016: 242-243). Analiz sürecinde önce, katılımcılarla yapılan görüşmelerin kayıtları ve alınan notlar deşifre edilip çözümlemeler yapılmıştır. Veriler elektronik ortamda yazıya aktarılırken katılımcıların verdikleri ifadelerin aslına bağlı kalınmıştır.

Verilerin analizi için MAXQDA 2020 nitel analiz programı kullanılmıştır. Öğretmenlerin ve veli görüşlerinin analizinde ifadelerdeki benzer ögeler gruplandırılmış ve gruba uygun olacak şekilde temalar oluşturulmuştur. Bu işlemin güvenilirliğini sağlamak amacıyla yazıya aktarılan veriler üzerinde araştırmacı ve bir uzman kodlama yapmıştır. Oluşan kodlar üzerinde danışman ve araştırmacı tarafından tüm kodlar ayrı ayrı ele alarak değerlendirmede bulunulmuş, tartışarak kodlar üzerinde değişiklikler yapılmış ve kodlara son şekli verilmiştir. Bulguların tutarlılığını sağlamak amacıyla oluşturulan temaların kodlarla ve diğer temalarla tutarlılığı göz önünde bulundurulmuş ve anlamlı bir bütün oluşturmalarına dikkat edilmiştir. Elde edilen bulgular şekiller hâlinde gösterilmiş ve katılımcıların görüşlerinden örneklerle yer verilmiştir. Görüşüne başvurulmuş öğretmen ve veliler kısaltma ve numara (Ö1, V1, ...) kullanılarak isimlendirilmiştir. Katılımcıların görüşleri verilirken bu kısaltmalar kullanılmıştır.

IV. BÖLÜM

4. BULGULAR

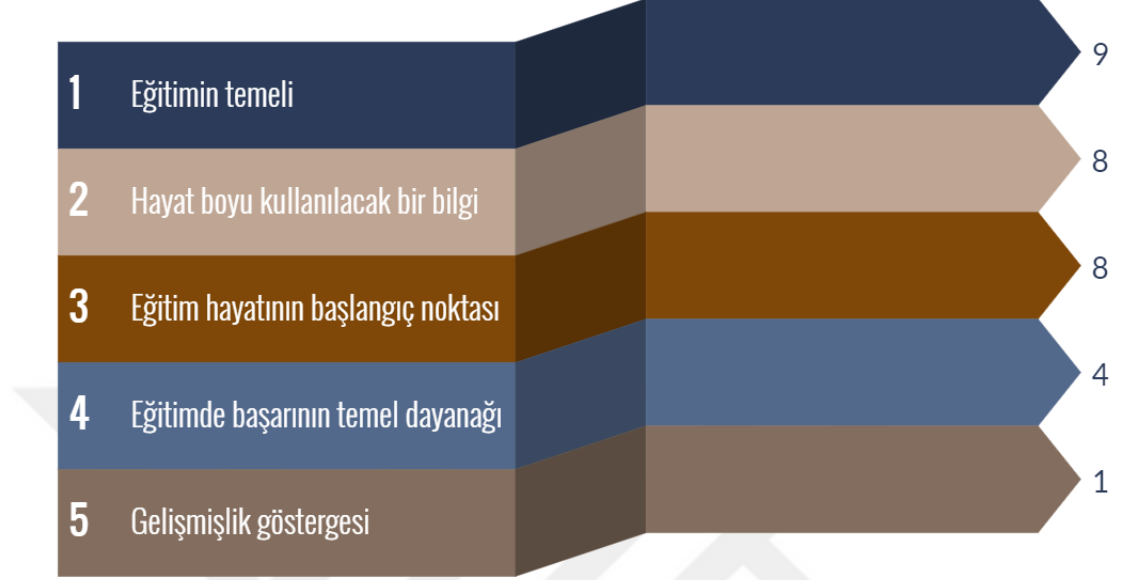
Araştırma bulguları ortaya çıkan temalara göre ilk okuma yazmanın önemi, ilk okuma yazmaya hazırlık, hazırlanan materyaller, kullanılan materyaller, derse dikkat çekme, öğrenci gelişiminin takibi, uzaktan eğitime katılım, uzaktan eğitimdeki sorunlar, sorunların çözümü, uzaktan eğitimin işlevselliği, uzaktan eğitimde sağlanan başarı, uzaktan eğitimin öğrencilere etkisi, öğretmen-veli iletişimi, öğrencilerin uzaktan eğitime katıldığı cihaz, öğrencilerin ödev yapma durumu, velilere göre öğrencilerin yaşadığı zorluklar, velilerin uzaktan eğitimden memnuniyeti, veli-öğretmen iletişimi, veli desteği ve velileri zorlayan durumlar başlıklarına ayrılmıştır.

Şekil 3. Temaların dağılımı

4.1. Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorum

4.1.1. İlk Okuma Yazmanın Önemine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Şekil 4. İlk okuma yazmanın önemine ilişkin oluşturulan kodların dağılımı

İlk okuma yazma öğretimi eğitim hayatının başlangıç noktasında yer almaktadır. Bu sebeple ayrı bir öneme sahiptir. Bireyin gelecekteki eğitim hayatındaki başarısı bu dönemde aldığı eğitimin niteliğine ve okuma yazma becerisini gerektiği şekilde kazanmasına bağlıdır. İlk okuma yazmanın önemi temasında öğretmenlerin ilk okuma yazmanın yeri ve önemine ilişkin görüşleri elde edilerek, yukarıdaki şekilde sunulmuştur. Şekil incelendiğinde ilk okuma yazmanın önemi temasına ait; eğitimin temeli kodunun (9), eğitim hayatının başlangıç noktası kodunun (8), hayat boyu kullanılacak bir bilgi kodunun (8), eğitimde başarının temel dayanağı kodunun (4) ve gelişmişlik göstergesi kodunun (1) söylendiği görülmektedir. Katılımcıların ilk okuma yazmanın önemine ilişkin görüşlerinin neticesinde ilk okuma yazmanın çoğunlukla eğitimin temeli olarak görüldüğü ve öğrencilerin eğitim hayatları için önemli bir dönemi kapsadığı görüşü yaygındır. Bu görüşün aynı zamanda en çok kodlanan alt temalardan bir diğeri olan eğitim hayatının başlangıç noktası alt temasıyla ilişkili olduğu görülmektedir. İlk okuma yazma öğrenme sürecinin, öğrencinin okul hayatının başladığı döneme denk gelmesi sebebiyle eğitim hayatı için önemli bir dönem olduğu herkes tarafından kabul edilir bir görüştür. Öğretmenler, ilk okuma yazma becerisinin her bireye kazandırılmasının zorunlu olduğunu ifade etmişlerdir.

İlk okuma yazmanın önemi ile ilgili öğretmenlerin bazı ifadelerine yer verilmiştir. Bu ifadeler şöyledir:

“İlk okuma yazma öğrencinin eğitim yaşantısında edindiği ilk deneyimlerdendir ve de hayatı boyunca kullanacağı bir beceridir okuma yazma becerisi. Bu sebeple öğrencinin hayatında önemli bir yer tutar.” **(Ö15, K, 24 Yıl)**

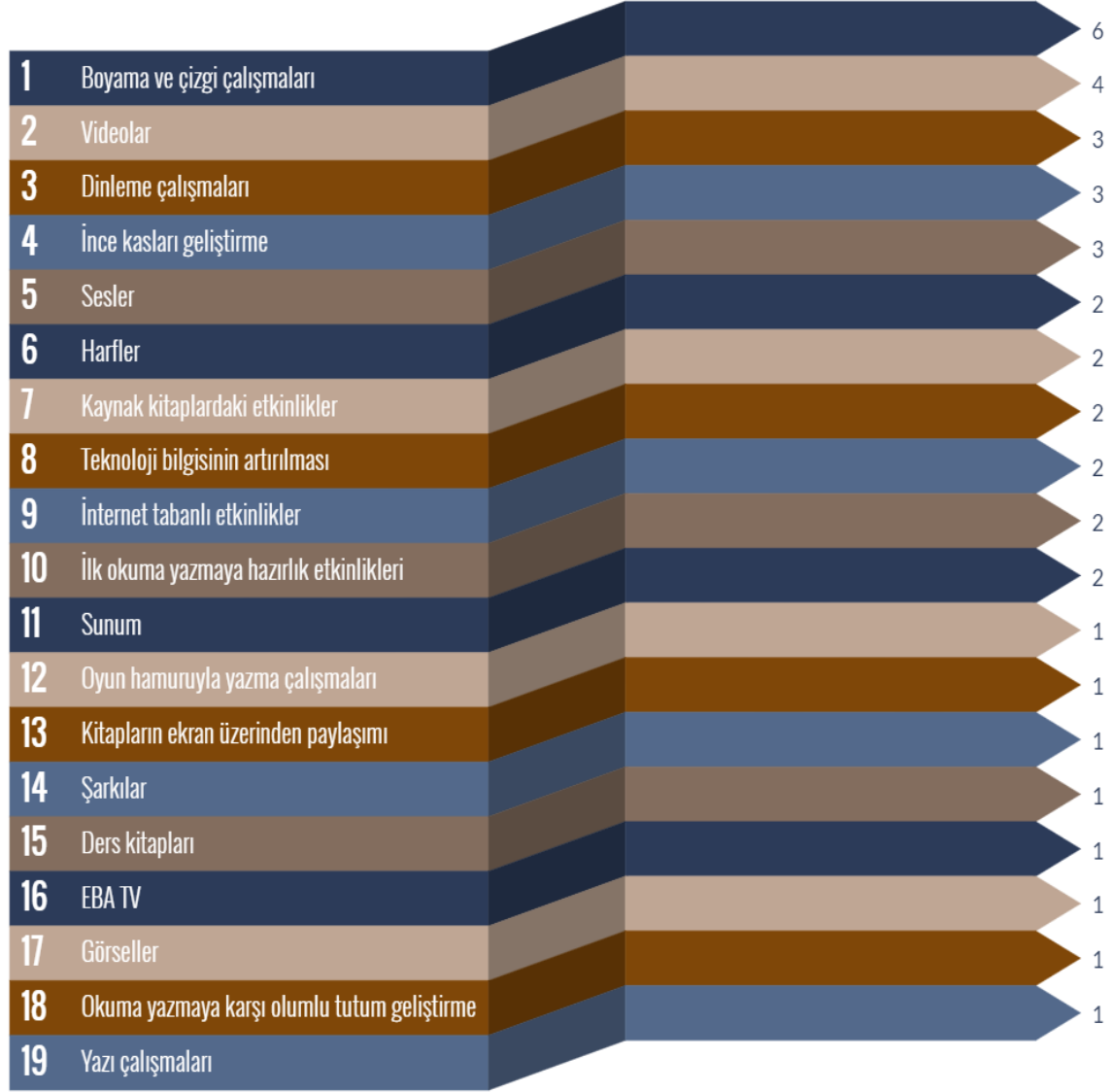
“Dünyadaki güçlü devletler, eğitim/okuma-yazma/kültür devrimini gerçekleştirmiş ülkeler. Egitilememiş, okuma-yazma/kültür devrimini gerçekleştirememiş ülkeler, topluluklar dünyanın kanayan yaraları. Açlık, yoksulluk, savaş bu ülkelerde kol geziyor. Refah toplumları ise eğitim-öğretim, bilim devrimini gerçekleştirmiş ülkeler. İşin temelinde elbette ki ilk okuma yazma becerisinin her bireye kazandırılması zorunluluğu var.” **(Ö2, E, 43 Yıl)**

“İlk okuma yazma öğretimi öğrencinin eğitim hayatının şekillenmesin de önemli rol oynar. Bu dönemde aldığı eğitim onun gelecekte de devam edecek olan başarısının temelini oluşturmaktadır.” **(Ö12, K, 30 Yıl)**

“Öğrencinin hayatına yön veren bir eğitim etkinliği olması sebebiyle son derece önemli bir öğretim etkinliğidir. Okuma-yazma tüm derslerde kullanılması gereken bir beceridir. Ayrıca öğrencinin ilk kez okulla tanıştığı yılları kapsayan döneme karşılık geldiği için ilk okuma yazma öğretilirken çocuğa okul sevgisi de aşılmalıdır.” **(Ö16, K, 38 Yıl)**

“Bu dönemde çocuklar anne ve babalarından ayrılıyorlar, okulla ilk defa tanışıyorlar ve ortamları değişiyor. Bu sebeple her çocuğun hayatında bambaşka bir yeri olan özel bir dönemdir ilk okuma yazmayı öğrendiği dönem. Ayrıca bu dönemde okulu seven öğrenciler okula karşı olumlu tutum içinde olacaktı ve gelecekte de başarılı olacaklardır.” **(Ö13, E, 28 Yıl)**

4.1.2. İlk Okuma Yazmaya Hazırlık Sürecinde Yazmaya Hazırlık Etkinliklerine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Şekil 5. İlk okuma yazmaya hazırlık sürecinde yazmaya hazırlık etkinliklerine ilişkin oluşturulan kodların dağılımı

İlk okuma yazmaya hazırlık süreci öğrencilerin okuma ve yazmayı öğrenmesini kolaylaştıracak, hazır bulunuşluk düzeyini artıracak çalışmaları içermektedir. İlk okuma yazmaya hazırlık temasında öğretmenlerin uzaktan ilk okuma yazma sürecinde ne tür çalışmalar yaptığına ilişkin veri toplanarak yukarıdaki şekilde sunulmuştur. Şekil incelendiğinde ilk okuma yazmaya hazırlık temasına ait; boyama ve çizgi çalışmaları kodunun (6), videolar kodunun (4), dinleme çalışmaları kodunun (3), ince kasları geliştirme kodunun (3), sesler kodunun (3), harfler kodunun (2), kaynak kitaplardaki etkinlikler

kodunun (2), teknoloji bilgisinin artırılması kodunun (2), internet tabanlı etkinlikler kodunun (2), ilk okumaya hazırlık kodunun (2), sunum kodunun (2), oyun hamurlarıyla yazma çalışmaları kodunun (1), kitapların ekran üzerinden paylaşımı kodunun (1), şarkılar kodunun (1), ders kitapları kodunun (1), ders kitapları kodunun (1), EBA TV kodunun (1), görseller kodunun (1), okuma yazmaya karşı olumlu tutum geliştirme kodunun (1) ve yazı çalışmaları kodunun (1) söylendiği görülmektedir. Öğretmenlerin ifadelerine bakıldığında ilk okuma yazmaya hazırlık sürecinde yazmaya hazırlık etkinliklerinden en çok boyama ve çizgi çalışmaları tercih edilmektedir. Bu çalışmalara ek olarak yazma sürecine öğrencileri hazırlamak amacıyla kasları geliştiren farklı çalışmalar da öğretmenler tarafından tercih edilmiştir. Okumaya hazırlık çalışmalarından ise dinleme çalışmalarının sıkça tercih edildiği görülmektedir. Ayrıca ilk okuma yazmaya hazırlık ile ilgili yapılan çalışmalarda çeşitlilik oldukça fazladır. Öğretmenlerin ilk okuma yazmaya hazırlık sürecinde çalışmaların çeşidi artırarak öğrencileri her açıdan okuma yazma öğrenmeye elverişli düzeye getirmeye çalışmışlardır. Bu süreçte velilerin de öğrencilere ek çalışmalar yaptırarak hazırlık sürecine destek oldukları öğretmen ifadelerinde yer almaktadır.

İlk okuma yazmaya hazırlık ile ilgili öğretmenlerin bazı ifadelerine yer verilmiştir. Bu ifadeler şöyledir:

“Çeşitli kaynaklardan dinleme eğitimi, çizgi çalışmaları, oyun hamurlarıyla yazma çalışmaları ve kas güçlendirici çalışmalar yapıldı. Videolarla harf yönleri gösterildi.” (Ö1, K, 31 Yıl)

“İlk okuma yazma sürecinde en büyük katkıyı sağlayan veliler oldu. Kaynak kitaplardaki etkinlikler, harf yazımları, sesler ve veli eşliğinde ve desteğiyle yapıldı.” (Ö2, E, 43 Yıl)

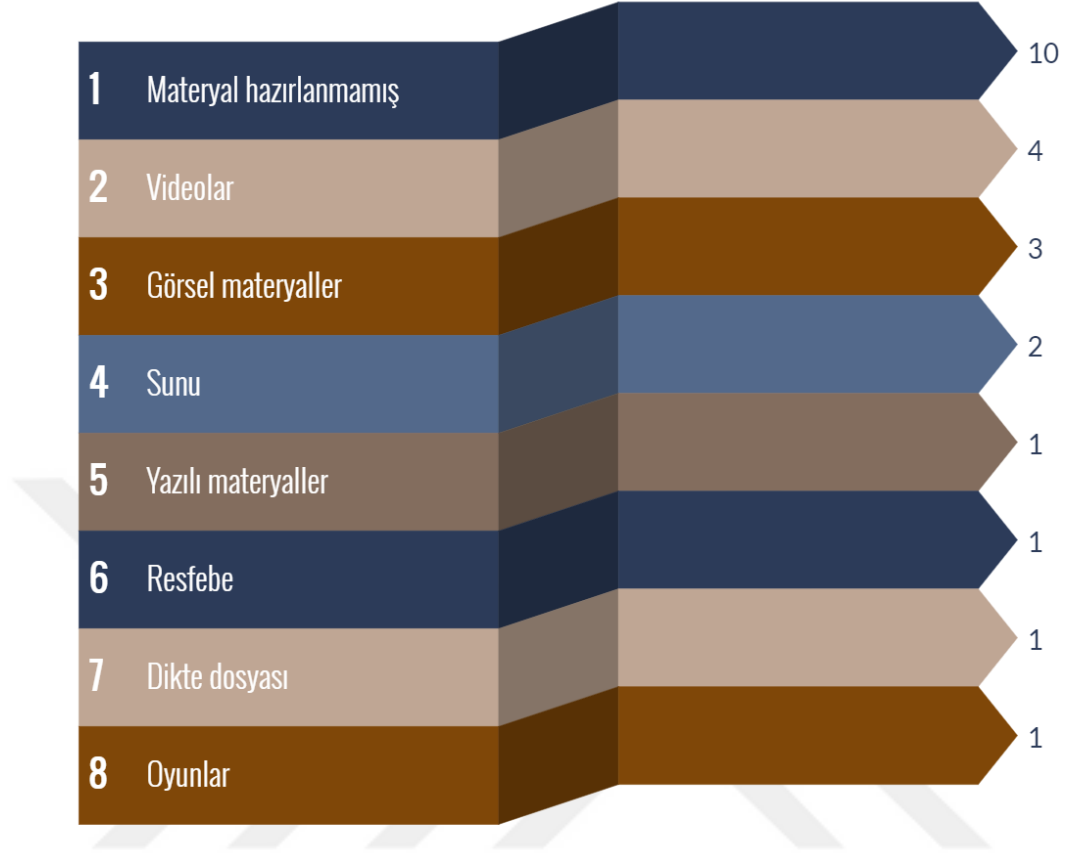
“Video destekli dinleme çalışmaları, parmak, el ve kol kaslarını geliştirme çalışmaları, boyama ve çizgi çalışmaları yaptık.” (Ö5, E, 19 Yıl)

“Kasları geliştirmek için çizgi çalışmaları yapıldı. Harflerin öğretimi EBA’dan izletildi. Videolarla desteklendi.” (Ö8, K, 18 Yıl)

“İnternette bu süreçte uygulayabileceğim etkinlikler bularak derste öğrencilerle birlikte yaptık. Dersi eğlenceli hâle getirerek, öğrencilerde okuma ve yazmaya karşı olumlu tutum geliştirmeyi sağlamaya çalıştım.” (Ö11, K, 23 Yıl)

“Müfredata uygun olacak şekilde çalışmalar yaptık. Çizgi, boyama ve dinleme çalışmalarıyla öğrencileri ilk okuma yazma sürecine hazırladık.” (Ö16, K, 38 Yıl)

4.1.3. Hazırlanan Materyallere İlişkin Öğretmen Görüşleri

Şekil 6. Hazırlanan materyallere ilişkin oluşturulan kodların dağılımı

Hazırlanan materyaller temasında öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde teknolojik materyal hazırlayıp hazırlamadığı bilgisine erişilmek istenmiştir. Materyal hazırlayan öğretmenlerden ise hazırlanan materyallerin çeşitleri hakkında bilgi alınmıştır. Hazırlanan materyaller kodlanarak yukarıdaki tabloda sunulmuştur. Şekil incelendiğinde hazırlanan materyal temasına ait; materyal hazırlanmamış kodunun (10), videolar kodunun (4), görsel materyaller kodunun (3), sunu kodunun (2), yazılı materyaller kodunun (1), resfebe kodunun (1), dikte dosyası kodunun (1), oyunlar kodunun (1) söylendiği görülmektedir. Öğretmenlerin ifadelerine bakıldığında büyük bir çoğunluğunun materyal hazırlamadığını ve internet ortamından elde ettikleri materyalleri kullanmayı tercih ettikleri görülmektedir. Eğitimin uzaktan olması sebebiyle materyal hazırlamayı veya internet ortamında çok çeşitli materyallerin bulunması sebebiyle tercih etmediğini ifade etmişlerdir. Materyal hazırlamayı tercih eden öğretmenlerin ise çoğunlukla video ve görsel materyalleri tercih ettiği sonucu ortaya çıkmaktadır.

Hazırlanan materyaller ile ilgili öğretmenlerin bazı ifadelerine yer verilmiştir. Bu ifadeler şöyledir:

“Bu süreçte EBA, Morpa, Okulistik gibi kaynaklardan ve farklı eğitim sitelerinden yararlandık. Ekstra materyal hazırlamadım.” (Ö1, K, 31 Yıl)

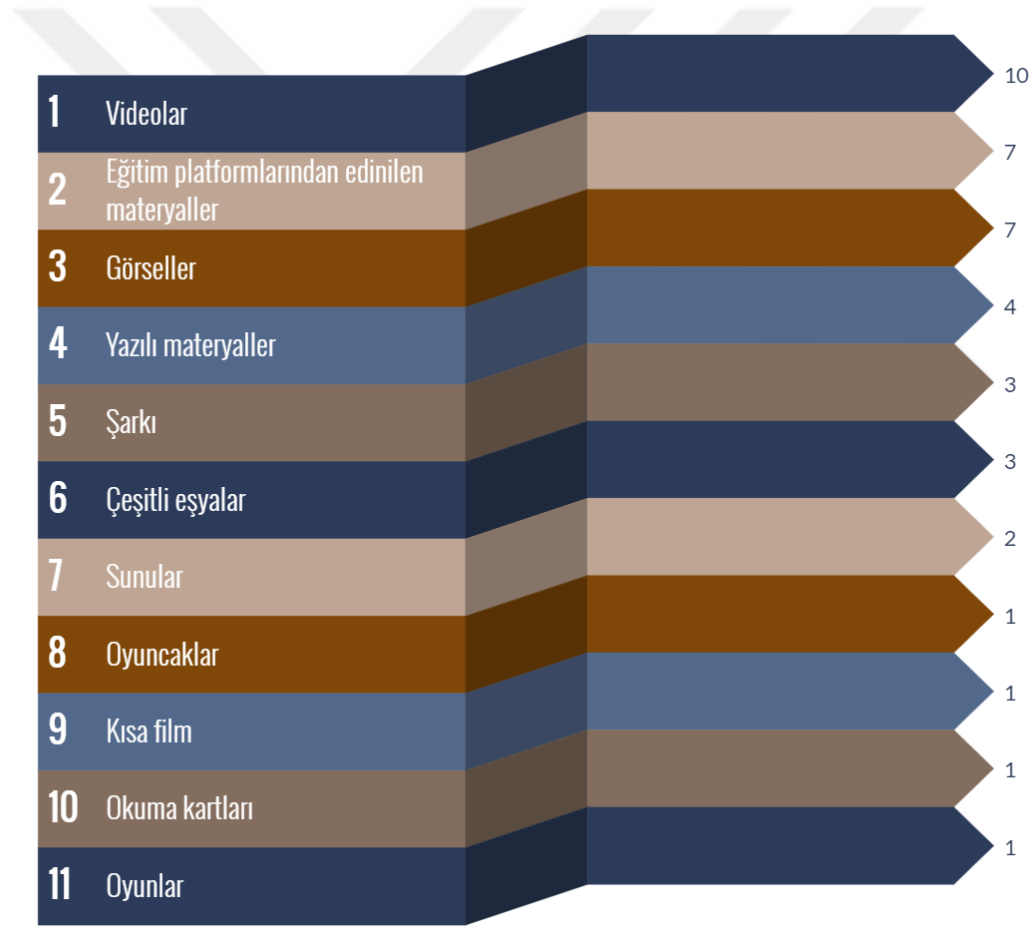
“Kendim materyal hazırlamadım. İnternet ortamında görsel ve sesli materyaller oldukça çoktu. Konuyla ilgili videolar internet ortamında ve eğitim sitelerinde mevcuttu. Bunları canlı derslerimizde yoğun olarak kullandık.” (Ö2, E, 43 Yıl)

“Harflerin birleşimini anlatan kısa videolar hazırladım. Bunun haricinde sosyal medyada var olan video linkleri paylaşarak öğrencilerin materyallere erişmesini sağladım.” (Ö4, E, 23 Yıl)

“Eğitim yüz yüze olmadığı için çok fazla materyal kullanamadım bu yüzden de materyal hazırlama gereği duymadım.” (Ö11, K, 23 Yıl)

“Video hazırladım ve öğrencilerimle paylaştım. Hazırladığım görsel ve yazılı materyalleri pdf hâline getirip, uzaktan gerçekleştirdiğimiz derslerde kullandım.” (Ö14, K, 40 Yıl)

4.1.4. Kullanılan Materyallere İlişkin Öğretmen Görüşleri

Şekil 7. Kullanılan materyallere ilişkin oluşturulan kodların dağılımı

Kullanılan materyaller temasında uzaktan ilk okuma yazma sürecinde öğretmenlerin ne tür materyalleri kullandıkları bilgisine erişilmek istenmiştir. Bu doğrultuda öğretmenlerin kullandıkları materyal türleri kodlar hâlinde yukarıdaki şekilde sunulmuştur. Şekil incelendiğinde kullanılan materyaller temasına ait; videolar kodunun (10), eğitim

platformlarından edinilen materyaller kodunun (7), görseller kodunun (7), yazılı materyaller kodunun (4), şarkı kodunun (3), çeşitli eşyalar kodunun (3), sunular kodunun (2), oyuncaklar kodunun (1), kısa film kodunun (1), okuma kartları kodunun (1), oyunlar kodunun (1) söylendiği görülmektedir. Öğretmenlerin ifadelerine göre görsel ve işitsel öğeler yer aldığı bu sebeple de öğrencilerin dikkatini daha çok çektiği için materyal olarak en çok video kullanılmıştır. Çok tercih edilen diğer materyal çeşidi ise eğitim platformlarından elde edilen materyallerdir. Bu materyallerin tercih edilme sebebi ise ulaşımının kolay ve çeşitliliğin fazla olmasıdır. Yine çok tercih edilen bir diğer materyal çeşidi ise görsel materyallerdir. Küçük yaş grubundaki öğrencilerin dikkatini daha çok çektiği için bu materyaller çokça tercih edilmektedir.

Kullanın materyallerle ilgili öğretmenlerin bazı ifadelerine yer verilmiştir. Bu ifadeler şöyledir:

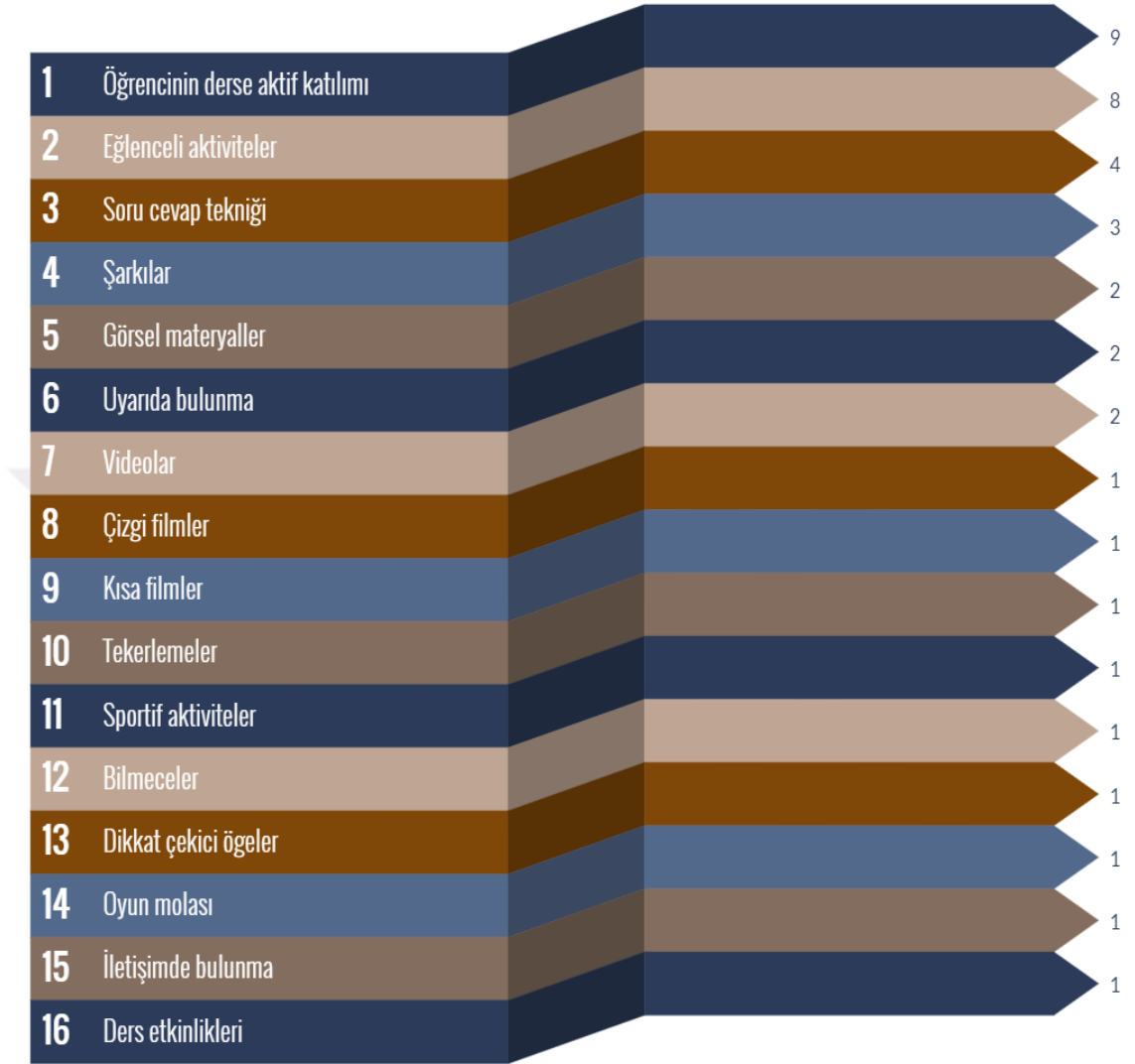
“MEB’in verdiği kitaplar, farklı yayınevlerine ait yardımcı kaynaklar kullandık. Görsel sanatlar ve beden eğitimi derslerinde evdeki nesneleri, elışı kağıtları, patlamış mısır, eti puf kutuları, plastik kutular, yaprak baskısı, patates baskısı, suluboya vb. materyalleri kullandık.” **(Ö1, K, 31 Yıl)**

“Kaynak kitapların pdf’leri (okulistik-morpa kampüs vb.) ve eğitim sitelerinden edindiğim görsel ve yazılı materyalleri kullandım.” **(Ö4, E, 23 Yıl)**

“Slayt, video, görsel ve şarkılar kullandım. Etkinlik yapmadığımız bir ders yoktu.” **(Ö9, K, 22 Yıl)**

“Görsel ve işitsel öğeler öğrencilerin dikkatini ve ilgisini daha çok çektiği için çoğunlukla video kullandım.” **(Ö15, K, 25 Yıl)**

4.1.5. Derse Dikkat Çekmeye İlişkin Öğretmen Görüşleri

Şekil 8. Derse dikkat çekmeye ilişkin oluşturulan kodların dağılımı

Derse dikkat çekme temasında öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerinin dikkatlerinin dağılmasını nasıl önledikleri hakkında bilgi edinilmek istenmiştir. Bu doğrultuda öğretmenlerin verdiği cevaplar kodlanarak yukarıdaki şekilde sunulmuştur. Şekil incelendiğinde derse dikkat çekme temasına ait; öğrencilerin derse aktif katılımı kodunun (9), eğlenceli aktiviteler kodunun (8), soru cevap tekniği kodunun (4), şarkılar kodunun (3), görsel materyaller kodunun (2), uyarıda bulunma kodunun (2), videolar kodunun (2), çizgi filmler kodunun (1), kısa filmler kodunun (1), tekerlemeler kodunun (1), sportif aktiviteler kodunun (1), bilmeceler kodunun (1), dikkat çekici öğeler kodunun (1), oyun molası kodunun (1), iletişimde bulunma kodunun (1), ders etkinlikleri kodunun (1) söylendiği görülmektedir. Öğretmenlerin ifadelerine bakıldığında öğrencilerin derse olan dikkat çekmek için dersleri

en çok eğlenceli aktiviteler, oyunlar, ilgi çekici videolar, şarkılar ve bilmeceler kullanarak işledikleri görülmektedir. Küçük yaş grubundaki öğrencilerin seviyesine uygun ve onların dikkatini çekecek etkinliklere yer verildiği görülmektedir. Öğretmenler bu yaş grubundaki çocukların dikkatlerinin dağılmamasının imkânsız olduğunu fakat bunu ellerinden geldiğince en aza indirmeye çalıştıklarını ifade etmişlerdir. Bunların yanı sıra öğrencilerin derse aktif katılımını sağlama çabasında bulunarak ve ders esnasında soru cevap tekniğine başvurarak öğrencilerin derse olan dikkatlerini canlı tutmaya çalıştıkları görülmektedir.

Derse dikkat çekme ile ilgili öğretmenlerin bazı ifadelerine yer verilmiştir. Bu ifadeler şöyledir:

“Derslerde öğrencilerin dikkatinin dağılmaması için dersleri videolarla ve görsellerle destekledim ayrıca dersleri oyunlar eşliğinde işledik. Öğrencilerin derslere katılmasını sağlayarak dersleri yürüttüm. Dikkatlerinin dağılmaya başladığını fark ettiğimde ise oyunlar oynadık, şarkı söyledik ve film izledik. Araya oyun dersi koyarak öğrencilerin sıkılmasını önlemeye çalıştım.” (Ö1, K, 31 Yıl)

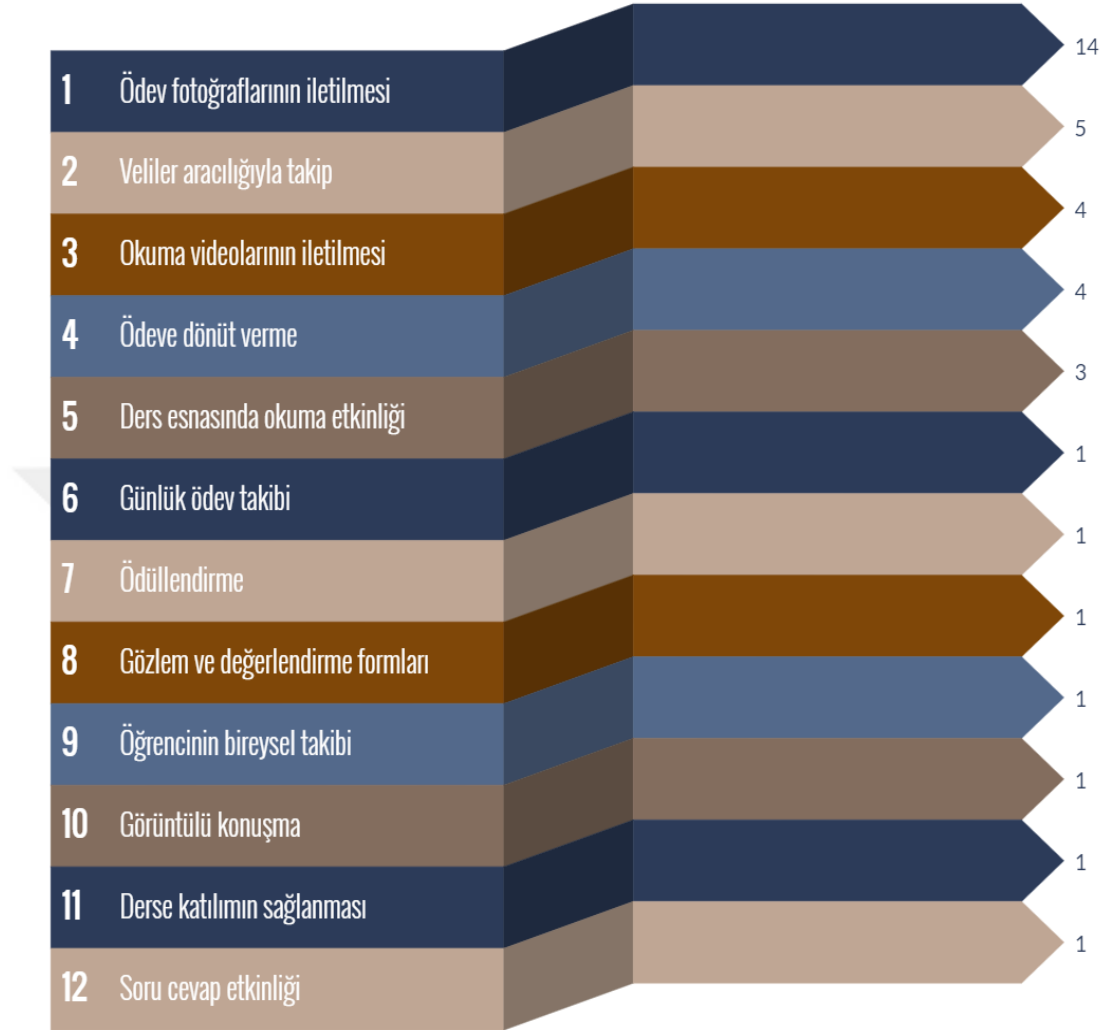
“Genel olarak öğrencilerin sıkıldığını gözlemlemedim. Derslerimizin süresi 30 dakika olduğundan sıkıcı olmadı. Şarkılar, oyunlar, bilmeceler ve sportif aktivitelerle dersi daha eğlenceli hâle getirdik bu sayede öğrencilerin sıkılmasının önüne geçmiş oldum.” (Ö4, E, 23 Yıl)

“İlgiyle ve severek izleyebilecekleri videolarla, ders esnasında onlarla sürekli iletişim kurarak, onları konuşturarak ve onların ilgisini çekecek konulara değinerek sohbet ettik. Bu şekilde dikkatlerin dağılmasını önledim.” (Ö5, E, 19 Yıl)

“Dersi öğrencilere söz hakkı vererek işlemeye gayret gösterdim. Ders esnasında tüm öğrencilerin kameraların açık olmasını istemiştım zaten bu sayede ekrandan onları kontrol ederek, dersten kopmalarının önüne geçtim. Ders katılmayan, dikkati dağılanları fark ettiğimde uyardım.” (Ö14, K, 40 Yıl)

“Saatlerce ekran başında olan öğrencilerin dikkatlerinin dağılmaması imkânsızdı ve elbette ki dikkatleri dağıldı ama bunu en aza indirmeye çalıştım. Öğrencilere söz hakkı vererek onların da derse dâhil olmasını sağladım, sıkıldıklarında da eğlenceli etkinliklerle dersi sevecekleri bir şekilde işlemeye gayret ettim.” (Ö17, E, 29 Yıl)

4.1.6. Öğrenci Gelişiminin Takibine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Şekil 9. Öğrenci gelişiminin takibine ilişkin oluşturulan kodların dağılımı

Öğrenci gelişiminin takibi temasında öğretmenler uzaktan ilk okuma yazma sürecinde öğrencilerinin gelişim ve ilerlemelerini nasıl takip ettiklerini ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin bu ifadeleri kodlanarak yukarıdaki şekilde sunulmuştur. Şekil incelendiğinde öğrenci gelişiminin takibi temasına ait; ödev fotoğraflarının iletilmesi kodunun (14), veliler aracılığıyla takip kodunun (5), okuma videolarının iletilmesi kodunun (4), ödevi dönüt verme kodunun (4), ders esnasında okuma etkinliği kodunun (3), günlük ödev takibi kodunun (1), ödüllendirme kodunun (1), gözlem ve değerlendirme formları kodunun (1), öğrencinin bireysel takibi kodunun (1) kez, görüntülü konuşma kodunun (1), derse katılımın sağlanması kodunun (1) ve soru cevap etkinliği kodunun (1) söylendiği görülmektedir. Öğretmenler, öğrencilerinin gelişimlerinin ve ödevlerinin takibini çoğunlukla velilerin Whatsapp mesajlaşma uygulaması üzerinden ilettiği ödev fotoğrafları, okuma videoları aracılığıyla

yapmışlardır. Gönderilen video ve fotoğrafları inceleyen öğretmenler geri dönüşte bulunarak öğrencilerin eksiklerini ve hatalarını telafi etmeye çalışmışlardır. Ayrıca öğretmenler uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerle aynı ortamda bulunmadıkları için bu süreçte sürekli öğrenciyle bir arada olan öğrenci velileri aracılığıyla gelişimlerinin takibini sağlamışlardır. Uzaktan eğitim sürecinde velilere büyük sorumluluk düştüğü görülmektedir.

Öğrenci gelişiminin takibi ile ilgili öğretmenlerin bazı ifadelerine yer verilmiştir. Bu ifadeler şöyledir:

“Günlük ödevleri yaptıktan sonra Whatsapp üzerinden bana gönderdiler. Kontrol edip, yanlış ve hatalı olanlarla ilgili geri bildirimde bulundum. Başarılı ödevler ise, yıldız ve aferinlerle ödüllendirildi.” (Ö1, K, 31 Yıl)

“Derse ve etkinliklere katılımlarını bireysel olarak takip ettim. Ayrıca okuma çalışmalarının takibini telefonla görüntülü olarak yaptım. Ödevlerinin kontrolünü veliler aracılığıyla yaptık.” (Ö4, E, 23 Yıl)

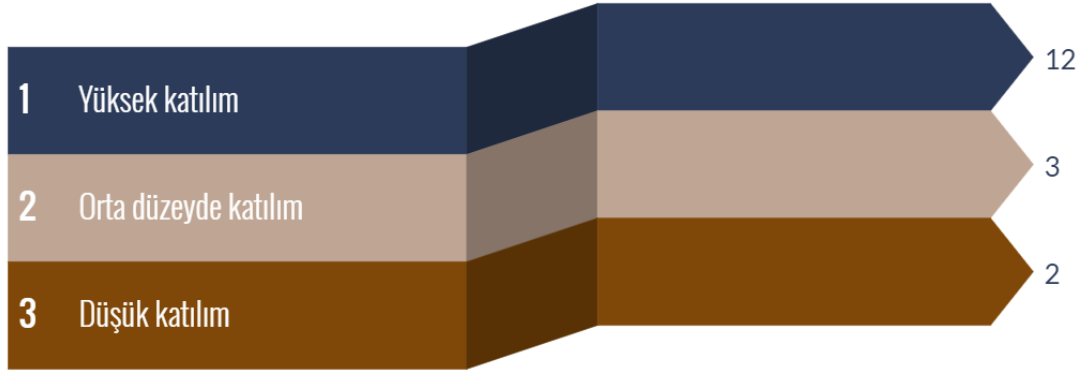
“Öğrencilere ödev verdikten sonra ödevlerini Whatsaptan atmalarını istiyordum. Whatsapp grubumuz vardı zaten uzaktan eğitimde Whatsapp’ı çok sık ve mecburen kullandık. Veliler ödevleri oradan gönderdiler, ben de kontrol ve takibini gerçekleştirdim. Ödevlerini kontrol ederken tespit ettiğim yanlış ve hataları uzaktan eğitimle gerçekleştirdiğimiz derslerde telafi ettik.” (Ö13, E, 28 Yıl)

“Uzaktan gerçekleştirdiğimiz dersler esnasında öğrencilerimin okumalarını yaptırıyordum, bu şekilde okuma becerilerindeki gelişim ilerlemeleri takip ettim. Yazmayı da öğrencilerin yazdıklarını velilerden Whatsaptan atmalarını istedim, o şekilde takip ettim.” (Ö14, K, 40 Yıl)

“Yüz yüze olamadığımız için öğrencilerin takibini yapmak çok kolay olmadı. Ancak veliler aracılığıyla bu takibi yaptık. Ödevlerini de veliler fotoğrafını çekip gönderdi, kontrollerini sağlayıp eksiklerini tespit edip, gidermeye çalıştık.” (Ö16, K, 38 Yıl)

“Verdiğim ödev ve alıştırmaları etkinliklerini velilerden bana göndermelerini istedim. Okumalarını da videoya çekerek bana gönderdiler bazen de ders esnasında okuma çalışmaları yaptık bu şekilde takiplerini yaptım.” (Ö17, E, 29 Yıl)

4.1.7. Öğrencilerin Uzaktan Eğitime Katılımına İlişkin Öğretmen Görüşleri

Şekil 10. Öğrencilerin uzaktan eğitime katılımına ilişkin oluşturulan kodların dağılımı

Öğrencilerin uzaktan eğitime katılımı temasında öğretmenlerden uzaktan eğitim sürecine öğrencilerinin katılım durumları hakkında bilgi edinilmiştir. Öğretmenlerin verdiği cevaplar kodlanarak yukarıdaki şekilde sunulmuştur. Şekle baktığımızda uzaktan eğitime katılım temasına ait; Yüksek katılım kodunun (12), orta düzeyde katılım kodunun (3) ve düşük katılım kodunun (2) söylediğini görmekteyiz. Öğretmenlerin, öğrencilerinin uzaktan eğitime katılımına ilişkin değerlendirmeleri sonucunda büyük bir çoğunluğun katılımın yüksek olduğunu belirttiği görülmektedir. Bunun yanı sıra öğretmenlerin ifadelerine bakıldığında öğrencilerin uzaktan eğitime katılımlarını etkileyen en önemli faktörün uzaktan katılmak için cihaz veya internet erişimi olmaması yani imkânların elverişsiz olması olduğu sonucuna varılmıştır.

Uzaktan eğitime katılım ile ilgili öğretmenlerin bazı ifadelerine yer verilmiştir. Bu ifadeler şöyledir:

“Merkez okul olduğumuz için derslere katılım sağlandı. Sadece bir iki öğrenciyle sorun yaşadık. Onların da yönlendirmelerle birlikte derse katılımlarını sağladık.” (Ö1, K, 31 Yıl)

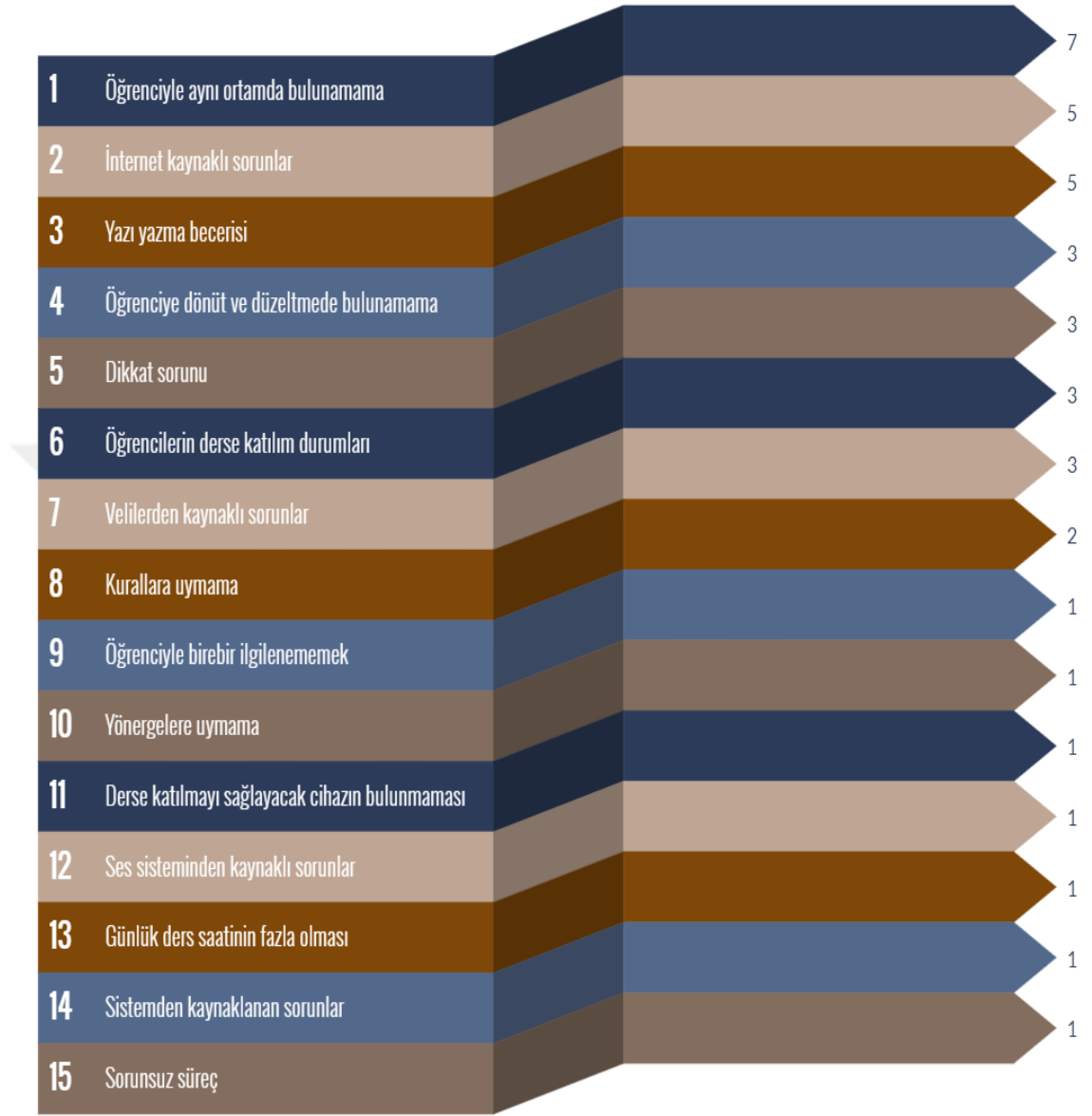
“Katılım yarı yarıya oldu. Katılamayanlar arasında katılmak isteyenler olduğu hâlde imkânsızlıklar nedeniyle katılamadılar.” (Ö3, E, 32 Yıl)

“Katılım %60-70 civarındaydı. İmkanlar dolayısıyla tüm öğrencilerim ne yazık ki katılamadı.” (Ö4, E, 23 Yıl)

“Bazı öğrencilerin bilgisayarı yoktu veya internet erişimi yoktu. Bu sebeple katılamayan birkaç öğrencim oldu. Ama öğrencilerimin büyük bir çoğunluğu katıldı.” (Ö13, E, 28 Yıl)

“Öğrencilerimin büyük bir çoğunluğu katıldı. Katılamayan öğrencilerim sadece o an için mazereti olanlardı, sabit şekilde derslere hiç katılmayan öğrencim yoktu.” (Ö14, K, 40 Yıl)

4.1.8. Uzaktan Eğitimdeki Sorunlara İlişkin Öğretmen Görüşleri

Şekil 11. Uzaktan eğitimdeki sorunlara ilişkin oluşturulan kodların dağılımı

Uzaktan eğitimdeki sorunlar temasında öğretmenlerin uzaktan ilk okuma yazma sürecini yürütürken ne tür sorunlarla karşılaştıkları, hangi konularda zorlandıkları hakkında bilgi edinilmek istenmiştir. Bu doğrultuda öğretmenlerin verdiği cevaplar kodlanarak yukarıdaki şekilde sunulmuştur. Şekil incelendiğinde uzaktan eğitimdeki sorunlar temasına ait; öğrenciyle aynı ortamda bulunamama kodunun (7), internet kaynaklı sorunlar kodunun (5), yazma becerisi kodunun (5), öğrenciye dönüt ve düzeltmede bulunamama kodunun (3), dikkat sorunu kodunun (3), öğrencilerin derse katılım durumları kodunun (3), velilerden kaynaklı sorunlar kodunun (3), kurallara uymama kodunun (2), öğrenciyle birebir

ilgilenememek kodunun (1), yönergelere uymama kodunun (1), derse katılmayı sağlayacak cihazın bulunmaması kodunun (1), ses sisteminden kaynaklı sorunlar kodunun (1), günlük ders saatinin fazla olması kodunun (1), sistemden kaynaklı sorunlar kodunun (1), sorunsuz süreç kodunun (1) söylendiği görülmektedir. Öğretmenlerin uzaktan eğitimdeki sorunlarla ilgili ifadeleri dikkate alındığında sorunların çoğunlukla öğrenciyle aynı ortamda bulunamamak dolayısıyla da etkileşim kuramamak ve öğrenciyi kontrol edememek olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır. İnternet bağlantısı uzaktan eğitime katılımın en temel araçlarından biridir. Öğretmen ifadelerine bakıldığında çok fazla değinilen sorunlardan birinin de internet bağlantısından kaynaklı sorunlar olduğu dikkat çekmektedir.

Uzaktan eğitimdeki sorunlar ile ilgili öğretmenlerin bazı ifadelerine yer verilmiştir. Bu ifadeler şöyledir:

Sınıfta yazıları sürekli kontrol etme imkânımız vardı. Yanlış yapanları uyarıp düzeltme imkânı ve ayrıca öğrencilerle tahtada sırasıyla yazma çalışmaları yapıyorduk. Uzaktan eğitimde bu konularda sıkıntı yaşadık.” (Ö1, K, 31 Yıl)

“Öğrenciyle birebir ilgilenememek, temas kuramamak, yapılan çalışmalardan alınan verimi ve kaliteyi olumsuz etkiledi. Özellikle işlek ve okunaklı yazmada, kurallı cümle kurmada sorunlar oluştu.” (Ö2, E, 43 Yıl)

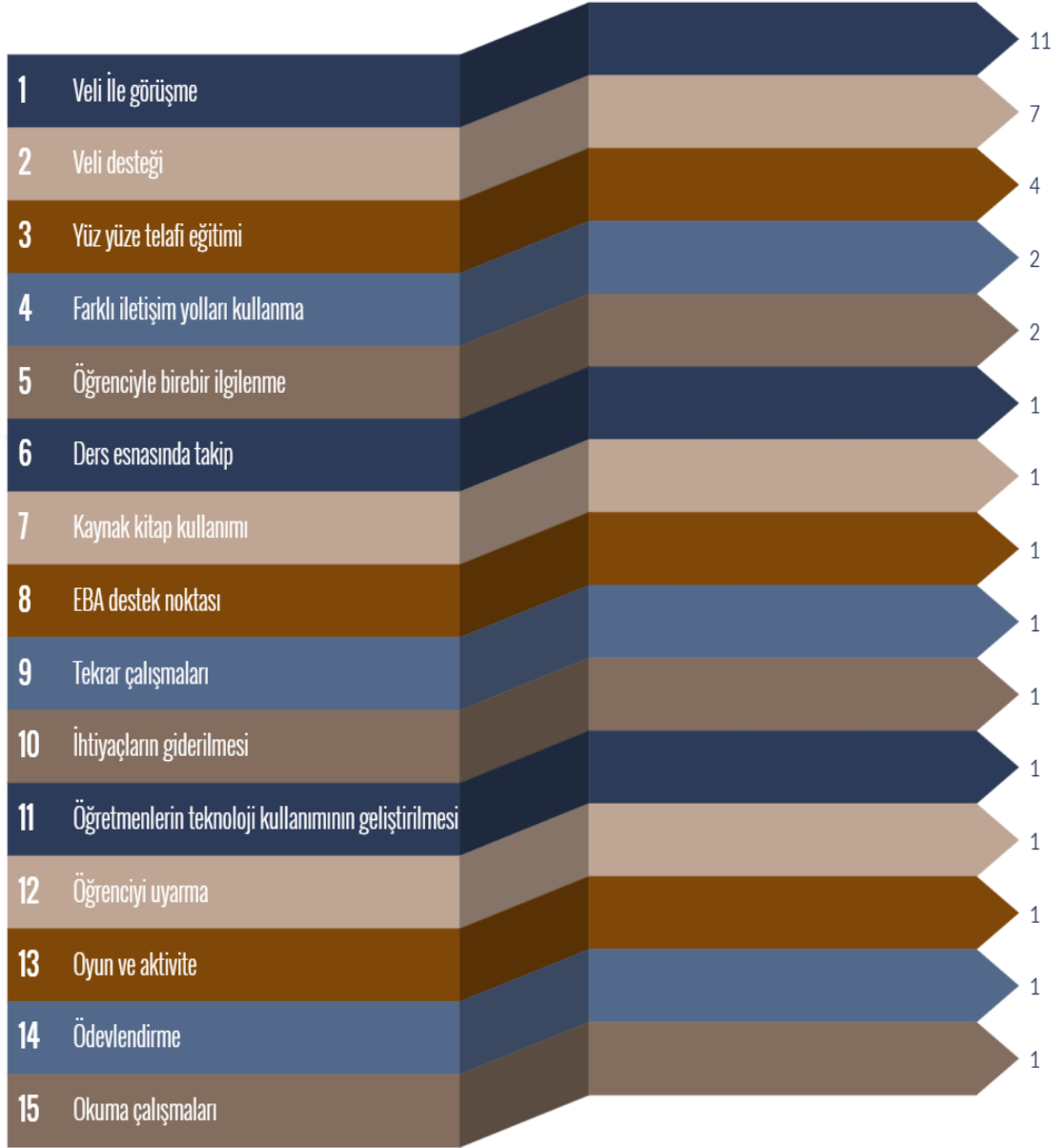
“İlk olarak 1. Sınıf öğrencilerimizle yüz yüze eğitime başlamış olmamız büyük avantaj oldu. Öğrencileri daha iyi tanıma fırsatı bulduk ve ders işleme sistemini kavradık. Uzaktan eğitim sürecinde; bağlantının kopması veya zayıf olması gibi teknolojik yetersizliklerden kaynaklanan sorunlarla karşılaştık.” (Ö4, E, 23 Yıl)

“Velilerin sisteme girişte zorlanması, öğrencilerin 6 saat boyunca aktif olarak derse katılmak zorunda kalması bence bu süre daha kısa olmalıydı, sistemden kaynaklanan sorunlar, öğrencilerin derse geç katılması ya da ders sırasında bağlantılarının kopması vb. sorunlarla karşılaştım.” (Ö11, K, 23 Yıl)

“Uzaktan eğitimle ilk okuma yazma öğretimi bana daha kolay geldi. Diğer öğretmen arkadaşlarım ne düşünür bilemiyorum ama benim için öyleydi. Biz zaten döneme yüz yüze eğitimle başladığımızda 7-8 tane ses vermiştik. Daha sonra uzaktan eğitimle devam ettik. Ama eğitime direkt uzaktan eğitimle başlamış olsaydık biraz daha sıkıntılı olabilirdi. İlk etapta 7-8 ses verdikten sonra okulumuz kapandı bu süreçte çocuklara zaten okuma yazma kavramını kazandırmıştık. Bundan dolayı pek sıkıntı yaşamadık.” (Ö13, E, 28 Yıl)

“Öğrencilerde kurallara uyma, belirli becerileri kazanma ve kalem tutmayı öğrenme gibi konularda sorunlar yaşadık. Bu sorunlar zaten yüz yüze eğitim sürecinde de sıkça karşılaştığımız sorunlardı. Ayrıca ilk kez uzaktan eğitim gerçekleştirdiğimiz için ilk etapta ders süreci duvara anlatır gibi etkileşim olmadan geçiyordu. Daha sonra bu sürece ben de öğrenciler de alışınca etkileşimi sağlayabildik. Sadece endişe ettiğim konu öğrencilerin yazılarını göremediğim için harflerin yazımını doğru yapıp yapmadıkları idi. Öğrencilerin yazılarını kontrol ettiğimde bu endişemde haklı olduğumu gördüm.” (Ö14, K, 40 Yıl)

4.1.9. Uzaktan Eğitimdeki Sorunların Çözümüne İlişkin Öğretmen Görüşleri

Şekil 12. Uzaktan eğitimdeki sorunların çözümüne ilişkin oluşturulan kodların dağılımı

Sorunların çözümü temasında öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde karşılaştıkları sorunlara karşı nasıl bir çözüm ürettikleri bilgisine erişilmek istenmiştir. Öğretmenlerin sorunlara ürettikleri çözümler kodlanarak yukarıdaki şekilde sunulmuştur. Şekil incelendiğinde sorunların çözümü temasına ait; veli ile görüşme kodunun (11), veli desteği kodunun (7), yüz yüze telafi eğitimi kodunun (4), farklı iletişim yolları kullanma kodunun (2), öğrenciyle birebir ilgilenme kodunun (2), ders esnasında takip kodunun (1), kaynak kitap kullanımı kodunun (1), EBA destek noktası kodunun (1), tekrar çalışmaları kodunun (1),

ihtiyaçların giderilmesi kodunun (1), öğretmenlerin teknoloji kullanımının geliştirilmesi kodunun (1), öğrenciyi uyarma kodunun (1), oyun ve aktivite kodunun (1), ödevlendirme kodunun (1) ve okuma çalışmaları kodunun (1) söylendiği görülmektedir. Öğretmenlerin karşılaştıkları sorunları çözmek için en çok tercih ettiği yöntem öğrenci velileri ile görüşerek sorunları çözüme kavuşturmadır. Yine öğrenci velilerinin desteği sorunları çözümünü sağlamada en çok tercih ettiği durumlardandır. Ders kitaplarının yetersiz kaldığı durumlarda kaynak kitap tercih etmişlerdir. Uzaktan eğitime katılmak için cihazı ve interneti olmayan öğrencilerini de EBA destek noktalarına yönlendirerek çözüm bulmuşlardır.

Sorunların çözümü ile ilgili öğretmenlerin bazı ifadelerine yer verilmiştir. Bu ifadeler şöyledir:

“Sorunları çözmek için velilerden destek aldık. Ekrandan yazılanları kontrol etmeye çalıştık. Veliler öğrencilerin yazılarının fotoğraflarını bana gönderdiler. Ben de velilere öğrencilerin hatalarını söyledim ve bu hataların düzeltilmesi için çalışmalar yapmaları konusunda yönlendirdim.” (Ö1, K, 31 Yıl)

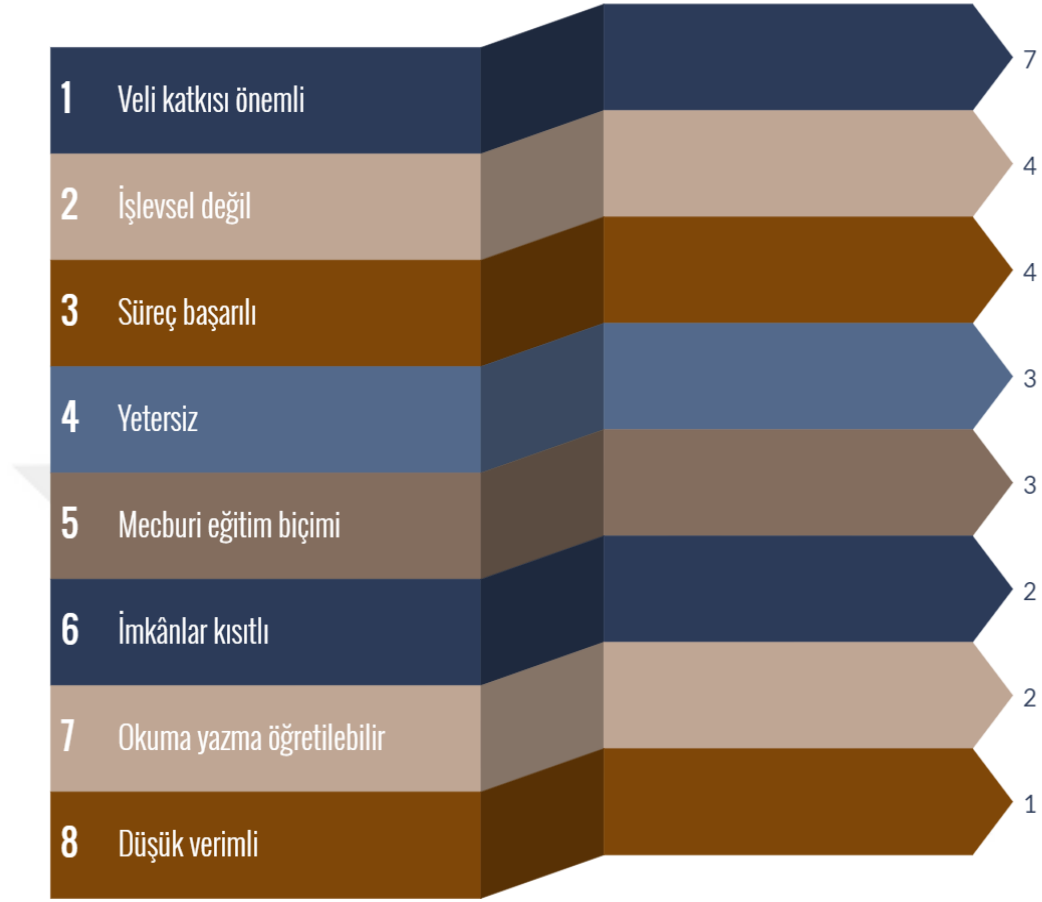
“Ders kitapları dışındaki kaynaklar daha verimliydi. Bu kitaplar daha çok egzersiz, tekrar ve metin içeriyor. Kaynak kitaplarla karşılaştırıldığında devletin dağıttığı kitapların çok monoton ve zevksiz olduğunu gördük. Uzaktan eğitim sürecinde kaynak kitaplar daha öğreticiydi. Zira kaynak kitap kullanmayan bir öğretmene rastlamak mümkün değildir.” (Ö2, E, 43 Yıl)

“Velilerimizin teknolojik araçları ve materyalleri kullanmayı öğrenmesini sağladık. İnternet ve cihaz erişimi olmayan öğrencilerimizi EBA destek noktalarına yönlendirdik.” (Ö4, E, 23 Yıl)

“Hem okumada hem de yazmada sürekli tekrarların yapılması, pekiştirme çalışmaları, ayrıca yapılması gerekenlerin veliye izah edilmesi ve de büyük bir sabırla bunları uygulayarak sorunlara çözüm buldum.” (Ö5, E, 19 Yıl)

“Velilerden destek alarak, öğrencilerin yazılarını takip etmelerini, ders esnasında yanlarında bulunmalarını ve öğrencilerin yönergelerime uymalarını sağlamalarını rica ettim.” (Ö17, E, 29 Yıl)

4.1.10. Uzaktan Eğitimin İşlevselliğine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Şekil 13. Uzaktan eğitimin işlevselliğine ilişkin oluşturulan kodların dağılımı

Uzaktan eğitimin işlevselliği temasında öğretmenlerin uzaktan ilk okuma yazma eğitimin işlevselliği ve etkililiği hakkındaki düşüncelerine yer verilmiştir. Şekil incelendiğinde uzaktan eğitimin işlevselliği temasına ait; veli katkısı önemli kodunun (7), işlevsel değil kodunun (4), süreç başarılı kodunun (4), yetersiz kodunun (3), mecburi eğitim biçimi kodunun (3), imkânlar kısıtlı kodunun (2), okuma yazma öğretilbilir kodunun (2), düşük verimli kodunun (1) söylendiği görülmektedir. Öğretmenlerin uzaktan eğitim ile ilgili verdiği ifadeler incelendiğinde bu süreçte başarı sağlamanın veli katkısı ile mümkün olacağı görüşünde oldukları sonucuna varılmıştır. Öğretmenlerin ifadeleri arasında yaygın olan bir diğer görüş ise uzaktan eğitimin yeterince işlevsel olmadığıdır. Bunun yanı sıra uzaktan eğitim sürecinde başarı sağladıklarını belirten öğretmenler de mevcuttur. Tüm bu görüşlerden yola çıkarak uzaktan eğitimin yüz yüze eğitime kıyasla verimi daha düşük olsa da ilk okuma yazma öğretiminin yapılabileceği sonucuna varılmıştır.

Uzaktan eğitimin işlevselliği ile ilgili öğretmenlerin bazı ifadelerine yer verilmiştir. Bu ifadeler şöyledir:

“Sınıf içinde yüz yüze bir etkileşim olduğu için ve yapılan çalışmaları anında görme imkânımız olduğu için eğitim faaliyetleri daha sağlıklı yürütülebiliyordu. Uzaktan eğitimde ise öğrenci davranışları ile çok vakit harcanmıyor. Tüm zamanımızı sadece derse ayırabildik.” (Ö1, K, 31 Yıl)

“Uzaktan eğitim hiç kuşkusuz “arzu edilen” bir seçenek değil. Bir zorunluluk. Bir arada olamamak, göz teması kuramamak, sosyal ilişki yoksunluğu en büyük problem. Öğrenciler uzaktan eğitimde belki öğreniyorlar ama “eğitilemiyorlar” diye düşünüyorum.” (Ö2, E, 43 Yıl)

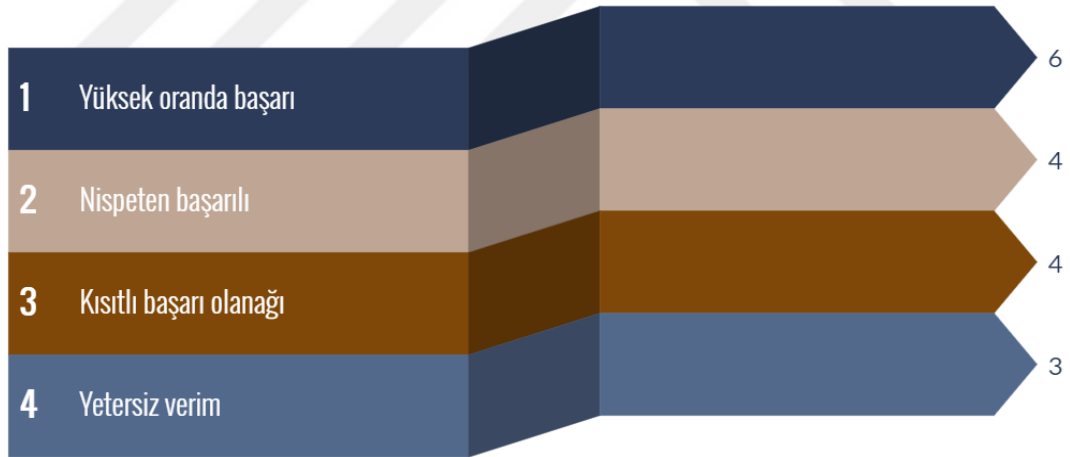
“Öğrenciler uzaktan eğitimle okuma yazmayı başardılar. Bu konuda velilerin katkısı ve desteği asla göz ardı edilemez. Onların destekleri bu süreci ve öğrencilerin gelişimini olumlu yönde etkiledi.” (Ö4, E, 23 Yıl)

“İlk okuma yazma eğitimi başlı başına zor bir süreç olduğu için uzaktan eğitimin işi daha da zorlaştırdığını ve de yeterli verimin alınmadığını düşünmekteyim.” (Ö5, E, 19 Yıl)

“Uzaktan eğitim sürecinden oldukça memnundum. Uzaktan eğitimle okuma yazma öğretimi benim açımdan daha kolay oldu. Tabi bu süreçte veli desteğinin de büyük katkısı var. Çünkü genelde veliler çocuklarının yanındaydı ve bu süreci bu şekilde gerçekleştirdik.” (Ö13, E, 28 Yıl)

“Uzaktan eğitimin en olumlu yanı konuyu çok güzel bir şekilde ilerletebilmiş olmamız, velilerde öğrencilerin yanında destek olduğu için konular kolaylıkla ilerleyebildi. Yüz yüze eğitimde olsak bu denli kolayca ilerleyemeyebildik.” (Ö14, K, 40 Yıl)

4.1.11. Uzaktan Eğitimde Sağlanan Başarıya İlişkin Öğretmen Görüşleri

Şekil 14. Uzaktan eğitimde sağlanan başarıya ilişkin oluşturulan kodların dağılımı

Uzaktan eğitimde sağlanan başarı temasında öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerinin elde ettiği başarıya dönük görüşleri kodlanmıştır. Bu kodlar yukarıdaki şekilde sunulmuştur. Şekil incelendiğinde uzaktan eğitimde sağlanan başarı temasına ait; yüksek oranda başarı kodunun (6), nispeten başarılı kodunun (4), kısıtlı başarı olanağı kodunun (4), yetersiz verim kodunun (3) söylendiği görülmektedir. Öğretmenlerin ifadeleri incelendiğinde uzaktan eğitimde sağlanan başarının yüksek olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecini başarılı olarak değerlendirmelerinin nedeni, mevcut

şartlar altında en iyi başarı olanağını bu olduğunu düşünmelerinden kaynaklıdır. Öğretmenler uzaktan eğitim ile yüz yüze eğitimi karşılaştırdıklarında, uzaktan eğitimi daha az başarılı bulduklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerden bazıları öğrencilerin yazma becerilerinin zayıf olduğunu belirtirken bazıları da okumalarının yavaş olduğunu belirtmiştir. Öğretmenlerin ifadelerine göre uzaktan eğitimde başarı sağlamayan öğrencilerin derse katılamayan ve de veli desteği alamayan öğrencilerden oluştuğu sonucuna ulaşılmıştır.

Uzaktan eğitimde sağlanan başarı ile ilgili öğretmenlerin bazı ifadelerine yer verilmiştir. Bu ifadeler şöyledir:

“Zorluk yaşayan öğrencim yok diyebilirim. Sadece okuma konusunda yavaş olan öğrencilerim var. Onlara da özel okuma ödevleri ve ek kaynaklar vererek okumalarını geliştirmeleri için destekte bulunuyorum.” (Ö1, K, 31 Yıl)

“Zorluk yaşayan öğrencilerim oldu. Bu zorluğun en büyük sebebi ise uzaktan eğitime internet ulaşımı olmadığı için katılamayan öğrencilerdi. Bu sorunu EBA destek odalarıyla aşmaya çalıştık”. (Ö3, E, 32 Yıl)

“Okuma olarak sıkıntı yok fakat yazma ve yazım kuralları konusunda sorun var. Tabi bir de kalem tutma konusunda da sorunlarımız var. Dikte üzerinde durarak bu sorunları çözmeye çalışıyoruz.” (Ö9, K, 22 Yıl)

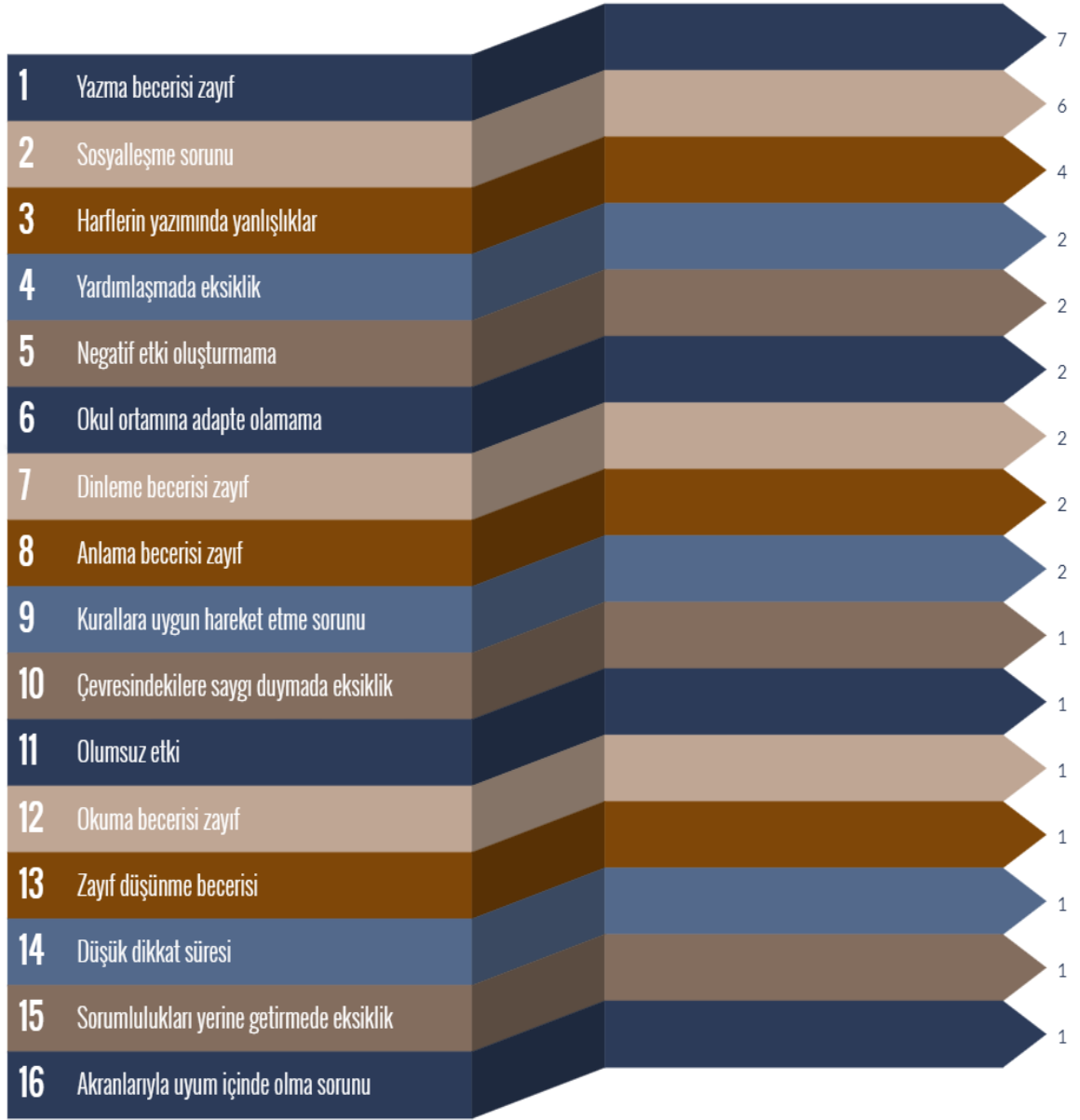
“Evet, var. Bunun sebebi de uzaktan eğitime katılmamaları bir de veli desteğini tam alamamaları. Okuma olarak çok olmasa da yazma konusunda büyük sıkıntı var. Velileriyle görüşme yapıp nasıl yardımcı olacakları konusunda bilgi veriyorum.” (Ö10, K, 26 Yıl)

“Bu süreçte benim bir tane öğrencim okuma yazmaya geçemedi o da Afganistan uyruklu bir öğrenci. Şu an hece aşamasında, telafi eğitimiyle açığını kapatmaya çalışıyoruz.” (Ö13, E, 28 Yıl)

“Üç öğrencim var. Bunlardan biri yabancı uyruklu, diğer ikisi de yeterli veli desteğini alamamış öğrenciler. Telafi eğitimiyle eksiklerini tamamlamaya çalışıyoruz.” (Ö15, K, 24 Yıl)

“Zorluk yaşayan öğrencim yok. Öğrencilerimin hepsi okuma yazmaya geçti. Tabi yüz yüze eğitimdeki kadar başarılı olmadık ama ileriki dönemlerde yüz yüze eğitimle öğrencilerin eksiği giderilebilir.” (Ö16, E, 29 Yıl)

4.1.12. Uzaktan Eğitimin Öğrencilere Etkisine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Şekil 15. Uzaktan eğitimin öğrencilere etkisine ilişkin oluşturulan kodların dağılımı

Uzaktan eğitimin öğrencilere etki teması, uzaktan eğitimle okuma yazma öğrenen öğrencilerin gelecekteki eğitim süreçleri hakkındaki öğretmenler görüşlerini içermektedir. Öğretmenlerden alınan görüşler kodlanarak şekilde sunulmuştur. Şekil incelendiğinde uzaktan eğitimin öğrencilere etkisi temasına ait; yazma becerisi zayıf kodunun (7), sosyalleşme sorunu kodunun (6), harflerin yazımında yanlışlıklar kodunun (4), yardımlaşmada eksiklik kodunun (2), negatif etki oluşturmama kodunun (2), okul ortamına adapte olamama kodunun (2), dinleme becerisi zayıf kodunun (2), anlama becerisi zayıf

kodunun (2), kurallara uygun hareket etme sorunu kodunun (2), çevresindekilere saygı duymada eksiklik kodunun (1), olumsuz etki kodunun (1), okuma becerisi zayıf kodunun (1), zayıf düşünme becerisi kodunun (1), düşük dikkat süresi kodunun (1), sorumluluklarını yerine getirmede eksiklik kodunun (1), akranlarıyla uyum içinde olma kodunun (1) söylendiği görülmektedir. Öğretmenlerin ifadelerine göre uzaktan eğitimle, eğitim hayatına başlayan ve okuma yazma öğrenen öğrencileri en çok etkileyecek olan durumun yazma becerisinin zayıf olması durumu olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca uzaktan eğitim sürecinde sınıf arkadaşlarıyla bir arada olma fırsatı bulamayan öğrencilerin sosyalleşme konusunda sorun yaşayacakları da düşünülmektedir. Harflerin yazımında yanlışlık yapılması da yine en çok karşılaşılabilecek olan sorunlardan biri öğretmenlerin ifadelerinde yer almaktadır. Öğretmenler arasında yüz yüze eğitimle okuma ve yazma öğrenen öğrencilerle uzaktan eğitimle okuma ve yazma öğrenen öğrenciler arasında farkların olacağı görüşü yaygındır.

Uzaktan eğitimin öğrencilere etkisi ile ilgili öğretmenlerin bazı ifadelerine yer verilmiştir. Bu ifadeler şöyledir:

“Okuma ve yazma konusunda öğrencilerimin sıkıntısı yok. Ama gelecekte daha çok sosyalleşme, yardımlaşma, birlikte hareket edebilme gibi konularda sıkıntı yaşayabilirler. Okulun açık olduğu yani yüz yüze eğitim yaptığımız dönemlerde bu yönlerini güçlendirmeye ağırlık veriyoruz.” (Ö1, K, 31 Yıl)

“Okuma ve yazmayı yüz yüze öğrenen öğrencilerle uzaktan öğrenen öğrenciler arasında farklar olacağını düşünüyorum. Uzaktan öğrenen öğrencilerin okuma ve yazma becerilerinin daha zayıf olacağı görüşündeyim.” (Ö5, E, 19 Yıl)

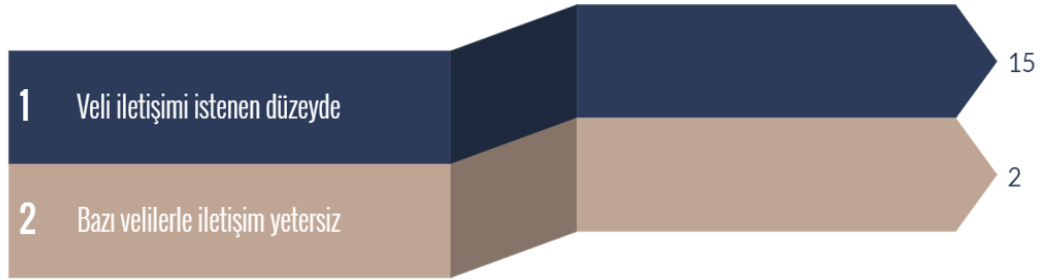
“Okuma ile ilgili sorun yaşayacaklarını düşünmüyorum. Yazma konusunda sorunlar yaşanacaktır. Harflerin yönünü ve yapılışını yüz yüze öğretilmediğimiz için harflerin kendi istedikleri gibi yazıyorlar ve de harfler arasındaki boşluğu ayarlayamıyorlar. Bu durumun ileride sorun olacağını düşünüyorum.” (Ö8, K, 18 Yıl)

“Öğrenciler gelecekte sosyalleşme konusunda büyük sorunlar yaşayacaklardır. Umarım sadece bu öğretim yılıyla sınırlı kalan bir uzaktan eğitim süreci olur, seneye yüz yüze eğitime devam ederiz. Önümüzdeki dönemlerde açığı kapatmaya çalışarak kaybı en aza indiririz diye düşünüyorum.” (Ö10, K, 26 Yıl)

“1.sınıf öğrencilerindeki eksiklikler gelecekteki 3 yıl boyunca sınıf öğretmenleri tarafından tamamlanacaktır çünkü aynı öğretmen derslerine girmeye devam edecektir. Ama son sınıf öğrencilerindeki eksikliklerin zor tamamlanacağını düşünüyorum çünkü bir üst sınıflarda derslere farklı öğretmenler girecek. Bu durumun da öğrencilerin bütün eğitim hayatlarını etkileyeceğini düşünüyorum.” (Ö11, K, 23 Yıl)

“Uzaktan eğitimle okuma ve yazma öğrenen öğrencilerde eksiklikler mutlaka olacaktır. Özellikle de yazma becerisi, düşünme becerisi ve kurallarına uygun dinleme gerçekleştirme konusunda sorun yaşayabilirler.” (Ö15, K, 24 Yıl)

4.1.13. Öğretmen-Veli İletişimine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Şekil 16. Öğretmen-veli iletişimine ilişkin oluşturulan kodların dağılımı

Öğretmen-veli iletişimi temasında uzaktan ilk okuma yazma sürecinde öğretmenlerin öğrenci velileri ile olan iletişimleri hakkındaki görüşlerini içermektedir. Bu görüşler kodlanarak yukarıdaki şekilde sunulmuştur. Şekil incelendiğinde öğretmen-veli iletişimi temasına ait; veli iletişimi istenen düzeyde kodunun (15), bazı velilerle iletişim yetersiz kodunun (2) söylendiği görülmektedir. Küçük yaş grubundaki çocukların eğitiminde veli desteğinin rolü büyüktür. Bu durum uzaktan eğitim sürecinde daha da önem kazanmıştır. Dolayısıyla uzaktan eğitimde öğrenci velilerine çok büyük sorumluluk düşmüştür. Öğretmenlerin öğrencilerini kontrol imkânı olmadığı için bunu velilerin yapması gerekmektedir. Bu sebeple de öğretmen-veli iletişiminin sorunsuz ilerlemesi çok önemlidir. Öğretmen ifadelerine bakıldığında, öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunu velilerle iletişimini olumlu şekilde değerlendirdiği görülmektedir.

Öğretmen-veli iletişimi ile ilgili öğretmenlerin bazı ifadelerine yer verilmiştir. Bu ifadeler şöyledir:

“Velilerle iletişimimiz gayet güzeldi. Telefon ve Whatsapp üzerinden devamlı iletişim hâlindeydik. Özel desteğe ihtiyacı olan öğrencileri belirleyip, yapmaları için çalışmalar gönderdim ve destek olmaları için velilere yönlendirmede bulundum. Velilerin de desteği öğrencilerim çalışmalarını tamamlayıp, eksiklerini giderdiler.” (Ö1, K, 31 Yıl)

“Velilerle devamlı iletişim hâlindeydik bu sebeple iletişimimizi olumlu bir şekilde değerlendiriyorum. Zaten uzaktan eğitimde bir başarı sağlanıyorsa eğer bunun kahramanları veliler özellikle de annelerdir.” (Ö2, E, 43 Yıl)

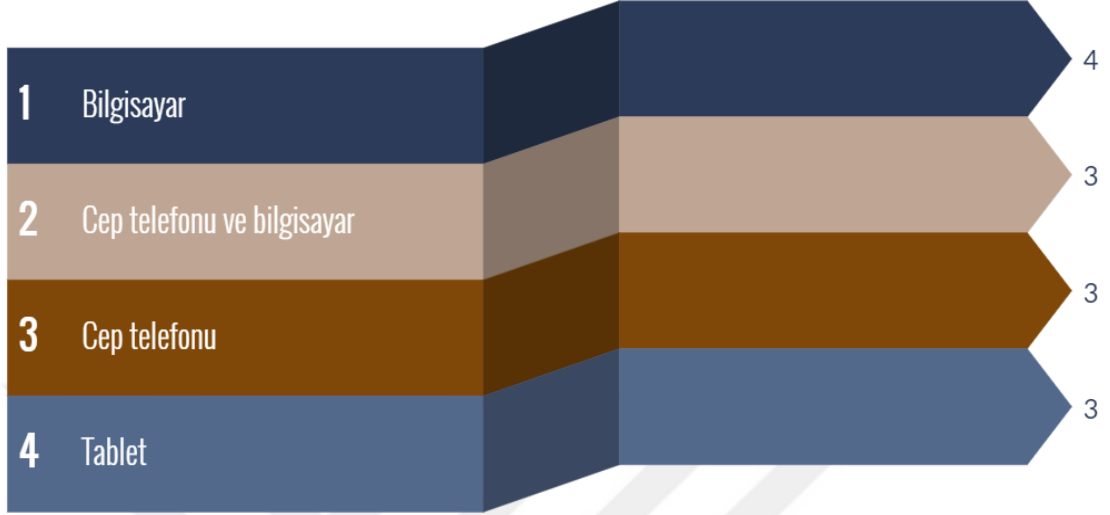
“Özellikle 1.sınıfta veli, öğretmen ve çocuk iş birliği çok önemli. Veli ve öğretmen iş birliğini doğru ve düzgün bir şekilde yaparsa, çocuğu da bu işin içine kattığımız zaman üçlü bir şekilde eğitimi istenilen şekilde gerçekleştirebilir. Bu nokta da öğrencilerimin velilerinden yeterince destek gördüm.” (Ö13, E, 28 Yıl)

“Velilerle iletişim gayet iyiydi. Fakat bu sürecinde en olumsuz yanlarından birini de yine veliler oluştuyordu. Ders esnasında velilerde öğrencilerinin yanında bulunuyordu ve ben ders anlatırken derse müdahale de bulunuyorlardı. Bu durum dersleri olumsuz etkiledi.” (Ö14, K, 40 Yıl)

“Velilerin çoğunluğuyla olan iletişimimden memnunum ama iletişim kopukluğu yaşadığımız gerekli özveriye ve desteği göstermeyen veliler de oldu.” (Ö15, K, 24 Yıl)

4.2. Veli Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorum

4.2.1. Öğrencilerin Uzaktan Eğitime Katıldığı Cihaza İlişkin Veli Görüşleri

Şekil 17. Öğrencilerin uzaktan eğitime katıldığı cihaza ilişkin oluşturulan kodların dağılımı

Öğrencilerin uzaktan eğitime katıldığı cihaz temasında öğrenci velileri çocuklarının uzaktan eğitime hangi cihazla katıldığını söylemişlerdir. Bu cihazlar kodlanarak yukarıdaki şekilde sunulmuştur. Şekil incelendiğinde öğrencilerin uzaktan eğitime katıldığı cihaz temasına ait; bilgisayar kodunun (4), cep telefonu ve bilgisayar kodunun (3), cep telefonu kodunun (3), tablet kodunun (3) söylendiği görülmektedir. Velilerin ifadelerine öğrencilerin çoğu uzaktan eğitime katılırken bilgisayar kullanmaktadır. Ayrıca hem cep telefonu hem de bilgisayarla katılan öğrenciler de vardır. Bir de sadece tablet ile derslere katılan öğrenciler olduğunu görmekteyiz.

Öğrencilerin uzaktan eğitime katıldığı cihaz ile ilgili velilerin bazı ifadelerine yer verilmiştir. Bu ifadeler şöyledir:

“PC veya cep telefonu ile katıldı.” (V1)

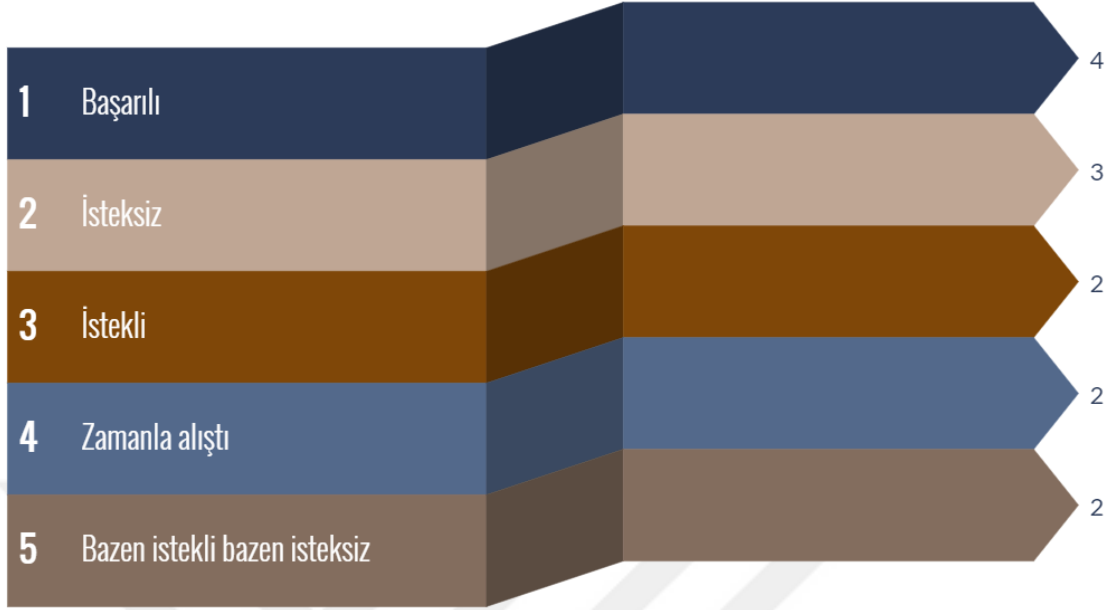
“Laptop ile katıldı.” (V3)

“Tabletten katılıyor.” (V6)

“İlk zamanlar telefonla katıldı son bir aydır bilgisayarla katılıyor.” (V9)

“Bilgisayarla katıldı.” (V10)

4.2.2. Öğrencilerin Ödev Yapma Durumuna İlişkin Veli Görüşleri

Şekil 18. Öğrencilerin ödev yapma durumuna ilişkin oluşturulan kodların dağılımı

Öğrencilerin ödev yapma durumu temasında öğrenci velileri çocuklarının uzaktan eğitim aldıkları süreçteki ödev yapma durumlarını değerlendirmişlerdir. Velilerin verdiği cevaplar kodlanarak şekilde gösterilmektedir. Şekil incelendiğinde öğrencilerin ödev yapma durumu temasına ait; isteksiz kodunun (4), başarılı kodunun (3), istekli kodunun (2), zamanla alıştı kodunun (2), bazen istekli bazen isteksiz kodunun (2) söylendiği görülmektedir. Velilerin ifadelerine göre öğrencilerin ödevlerini yapma sürecinin sıkıntılı geçtiği anlaşılmaktadır. Çoğunlukla ödev yapmaya karşı isteksiz oldukları görülmektedir. Bunun yanı sıra alışma sürecini atlattıktan sonra ödevlerini başarılı bir şekilde yapan öğrencilerde bulunmaktadır. Bu ifadelere göre okul ortamından uzak kalmanın öğrencilerin ödev yapma durumunu etkilediği sonucu ortaya çıkmaktadır.

Öğrencilerin ödev yapma durumu ile ilgili velilerin bazı ifadelerine yer verilmiştir. Bu ifadeler şöyledir:

“Ödevlerle ilgili herhangi bir sorun yaşamadık ancak değerlendirme süreci okulda olsaydı daha iyi olacağı kanaatindeyim.” (V3)

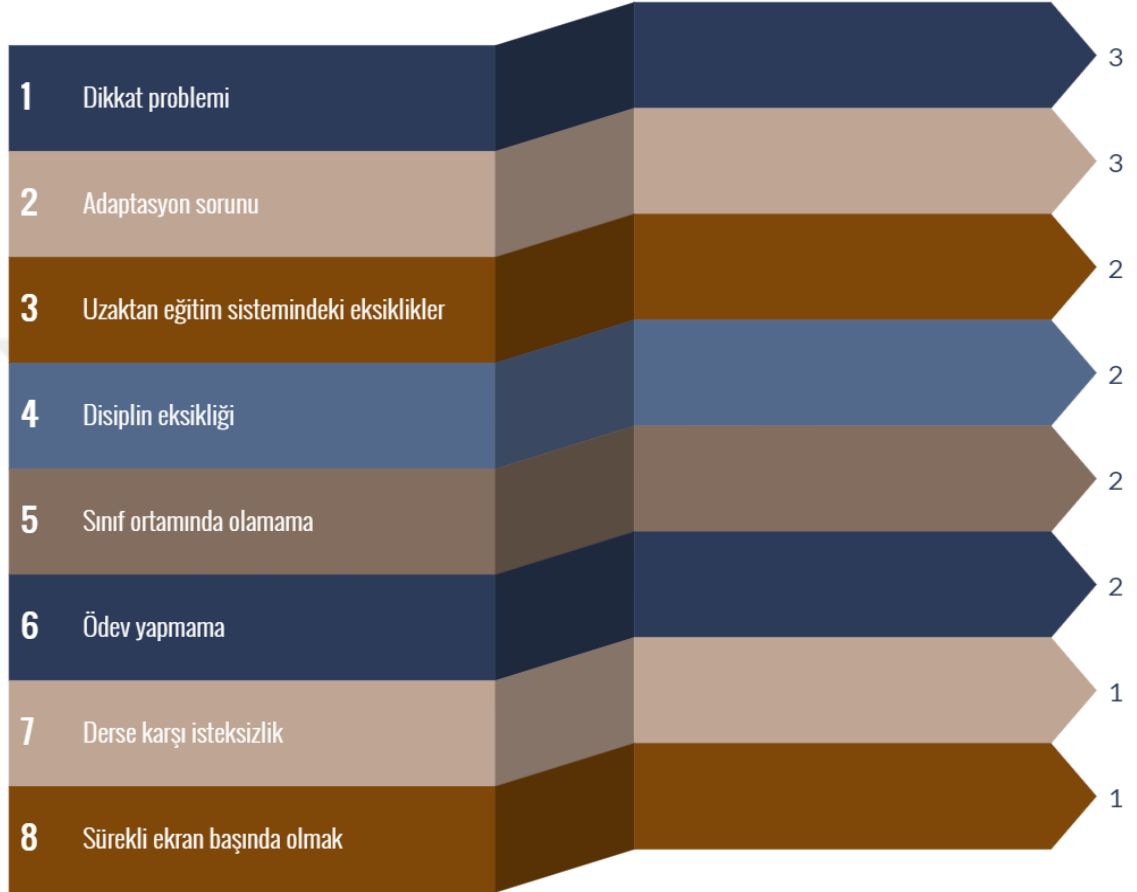
“İlk başta alışma sürecinde bazı sorunlar yaşadık fakat daha sonrasında gayet başarılı bir şekilde ödevlerini yaptı.” (V4)

“Biz 1.sınıf olduğumuz için bu durum biraz zorluydu. Hatta çok zorluydu desek daha doğru olur. Okula gitmeden ödev yapmayı reddediyordu benim çocuğum. Ama zamanla alıştı ve ödevlerini yaptı.” (V5)

“Çocuğum ödev yapmayı sevmiyordu. O yüzden ödevlerini yaparken zorlandı ve yapmak istemedi.” (V7)

“Ödevlerini yapması için biz zorluyoruz, bizim zorumuzla yapıyor. Ödevlerini yapamaya karşı isteksiz.” (V10)

4.2.3. Öğrencilerin Yaşadıkları Zorluklara İlişkin Veli Görüşleri

Şekil 19. Öğrencilerin yaşadıkları zorluklara ilişkin oluşturulan kodların dağılımı

Velilere göre öğrencilerin yaşadığı zorluklar temasında öğrenci velileri çocuklarının uzaktan ilk okuma yazma sürecinde yaşadığı zorlukları aktarmışlardır. Bu doğrultuda velilerin verdiği cevaplar kodlanarak yukarıdaki şekilde gösterilmektedir. Şekil incelendiğinde velilere göre öğrencilerin yaşadığı zorluklar temasına ait; dikkat problemi kodunun (3), adaptasyon sorunu kodunun (3), uzaktan eğitimdeki eksiklikler kodunun (2), disiplin eksikliği kodunun (2), sınıf ortamında olamama kodunun (2), ödev yapmama kodunun (2), derse karşı isteksizlik kodunun (1), sürekli ekran başında olmak kodunun (1) söylendiği görülmektedir. Velilerin ifadelerine göre uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin yaşadığı zorlukların başında dikkat problemi gelmektedir. Öğrenciler derslere evden katıldıkları için tam olarak dikkatlerini toplayamamışlardır. Yine evde derse katılmalarından kaynaklanan sorunlardan bir diğeri ise adaptasyon sorunudur. Veli ifadelerinden anlaşıldığı

üzere evde yeterli disiplin sağlanamadığı için öğrenciler derslere adapte olma konusunda zorlanmışlardır. Ayrıca yeni olmasından dolayı uzaktan eğitim sisteminin yapısında eksiklikler bulunduğunu bu durumun da öğrencileri zorladığını veli ifadelerinden anlamaktayız.

Velilere göre öğrencilerin yaşadığı zorluklar ile ilgili velilerin bazı ifadelerine yer verilmiştir. Bu ifadeler şöyledir:

“Ekran başında çok fazla durmak zorunda olduğu için enerjisi düştü. Dikkatini toplamakta zorlandı.” (V2)

“Derslere evden değil de okuldan katılmak istedi, daha fazla istediği bir diğer şey ise arkadaşlarını görmektir. Onlara koşup oynamak istiyordu. Bu süreçte bizi en çok zorlayan sürekli evde olmak oldu.” (V3)

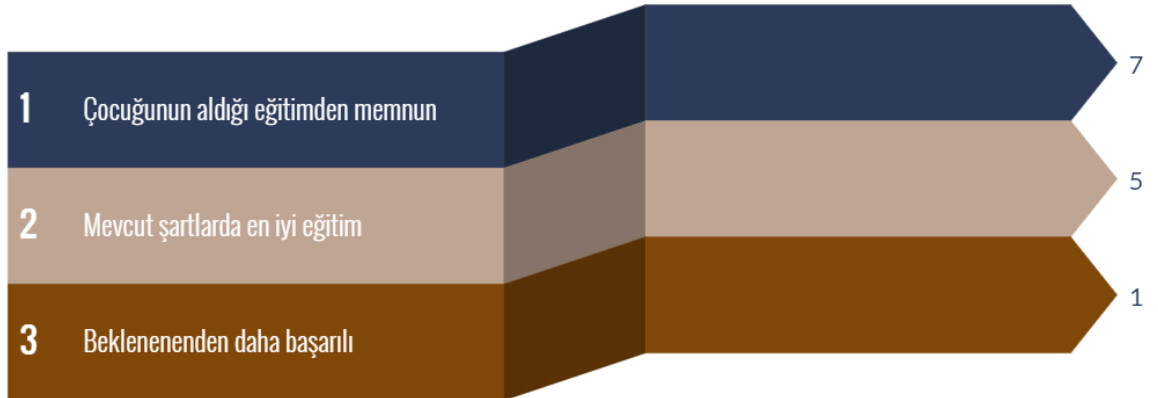
“Sadece ödev yaptırma konusunda biraz sıkıntılarım oldu. Başka zorluklar yok denecek kadar azdı. Belki benim çocuğumun karakterindendir, bilemiyorum ama çok zorlamadı beni.” (V5)

“Tabi ki çocuğum okul ortamında olmadığı için evde disiplinli bir ortam yoktu. Bu yüzden derslere tam anlamıyla adapte olmadı.” (V6)

“Evde derse adapte olmakta zorlandı. Uzaktan eğitimin yeni olmasından ve eğitim sisteminin tam oturmamasından kaynaklı sorunlar yaşadı.” (V7)

“Okul ortamında ders göremediği için adapte olma sorunu yaşadık. Disiplin yoktu. Bir okulda ders gördüler, bir canlı ders oldu bu yüzden çocuklarımız da tam anlamıyla eğitim olayını kavrayamadılar.” (V8)

4.2.4. Uzaktan Eğitimden Memnuniyete İlişkin Veli Görüşleri

Şekil 20. Uzaktan eğitim memnuniyetine ilişkin oluşturulan kodların dağılımı

Velilerin uzaktan eğitimden memnuniyeti temasında öğrenci velileri çocuklarının uzaktan eğitim sürecinde aldığı eğitimi değerlendirmiş ve memnuniyet durumları belirtmişlerdir. Veli görüşleri kodlanarak yukarıdaki şekilde sunulmuştur. Şekil incelendiğinde velilerin uzaktan eğitim memnuniyeti temasına ait; çocuğunun aldığı eğitimden memnun kodunun (7), mevcut şartlarda en iyi eğitim kodunun (5), beklenenenden

başarılı kodunun (1) söylendiği görülmektedir. Velilerin ifadelerine bakıldığında çocuklarının aldığı eğitimden memnun oldukları görülmektedir. Veliler pandemi süreci sebebiyle imkânların kısıtlı olduğunu ve bu şartlarda çocuklarına verilebilecek en iyi eğitimin verildiğini düşünmektedirler. Velilerin ifadelerine göre uzaktan eğitim sürecinden memnuniyetin yüksek olduğu sonucuna varılmıştır.

Velilerin uzaktan eğitimden memnuniyeti ile ilgili velilerin bazı ifadelerine yer verilmiştir. Bu ifadeler şöyledir:

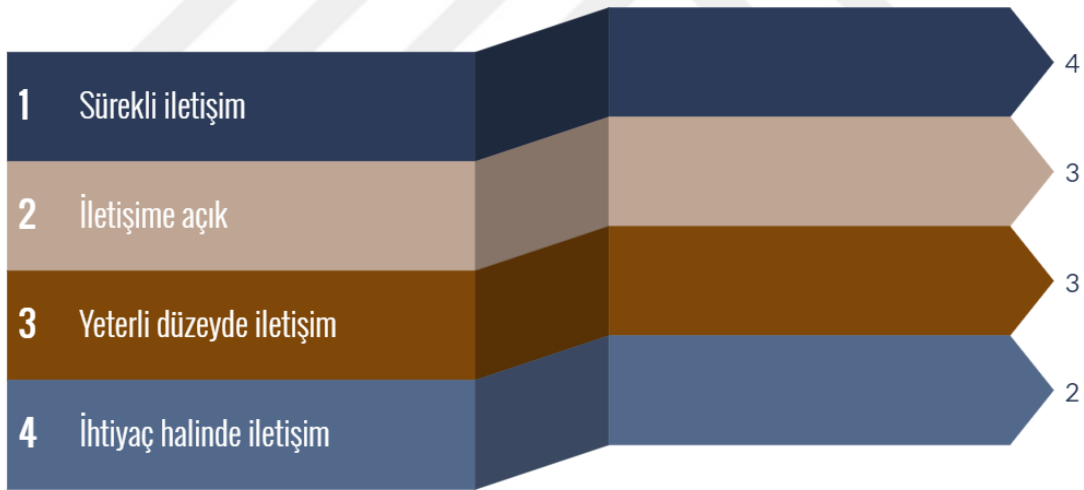
“Bu süreç nedeni ile bu şekilde bir eğitim için tereddütlü olmamıza rağmen, beklentilerimizin üzerinde ve gayet memnun edici şekilde verimli geçti.” (V3)

“Kendi öğretmenimizden çıkarsak bizi hiçbir zaman boş bırakmadı. Uzaktan eğitim ne kadar iyi olabilirse, öğretmenimize daha iyisi için uğraştı. Dolayısıyla memnundum. Daha iyisi nasıl olabilirdi bilmiyorum sonuçta bu ilk uzaktan eğitim deneyimimizdi.” (V5)

“Pandemi şartlarında mağdur olmadıkları ve okuma yazma öğrenebildikleri için, yapılabilecek olanın en iyisi bu olduğu memnunum diyebilirim.” (V8)

“Yüz yüze eğitimi tercih ederdim ama malum şu pandemi şartlarında yapılması gereken buydu. Bu şartlarda olabilecek en iyi eğitimi aldık.” (V6)

4.2.5. Veli-Öğretmen İletişimine İlişkin Veli Görüşleri

Şekil 21. Veli-öğretmen iletişimine ilişkin oluşturulan kodların dağılımı

Veli-öğretmen iletişimi temasında öğrenci velileri çocuklarının öğretmeni ile uzaktan ilk okuma yazma sürecinde olan iletişimlerine dayalı olarak görüşlerini belirtmişlerdir. Velilerin bu görüşleri kodlanarak yukarıdaki şekilde sunulmuştur. Şekil incelendiğinde veli-öğretmen iletişimi temasına ait; sürekli iletişim kodunun (4), iletişime açık kodunun (3), yeterli düzeyde iletişim kodunun (3), ihtiyaç hâlinde iletişim kodunun (2) söylendiği görülmektedir. Velilerin ifadeleri doğrultusunda veli-öğretmen iletişimin olumlu şekilde gerçekleştiği sonucuna varmaktayız. Velilerin çoğunluğu uzaktan eğitim sürecinde

çocuğunun öğretmeniyle sürekli iletişimi hâlinde olduklarını ve iletişim konusunda sorun yaşamadıklarını belirtmişlerdir.

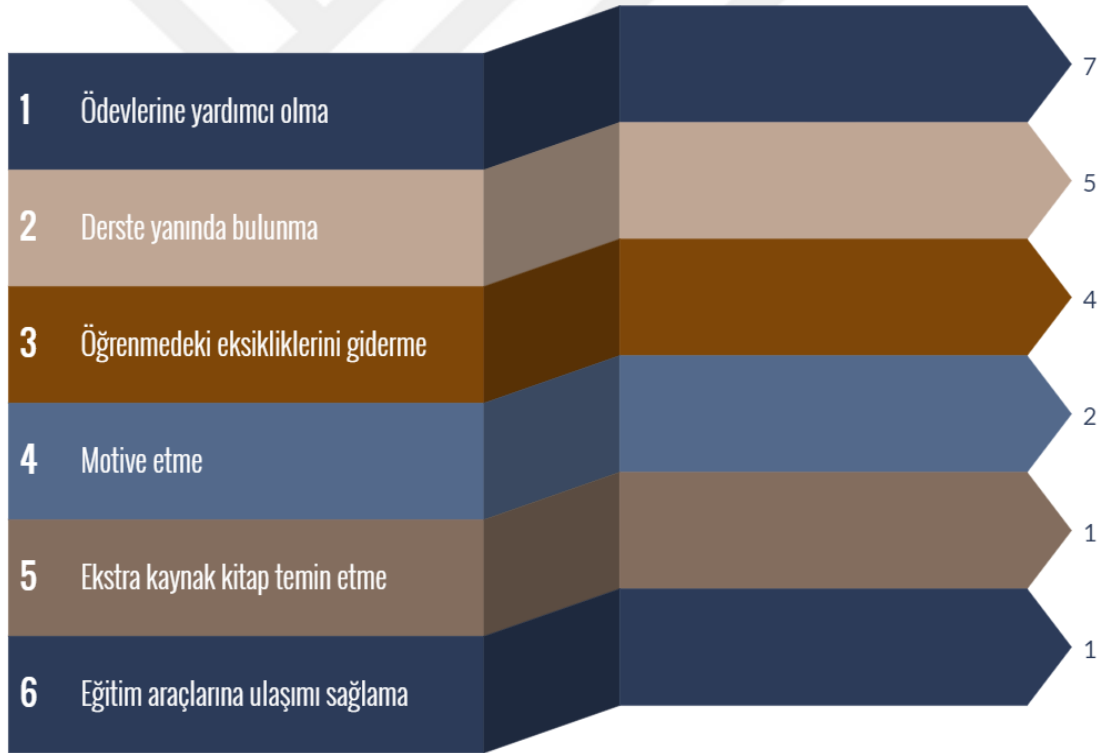
Veli-öğretmen iletişimi ile ilgili velilerin bazı ifadelerine yer verilmiştir. Bu ifadeler şöyledir:

“Dönemin çoğu canlı ders ile ekran başında geçmesine rağmen çocuğumuz her canlı dersi heyecanla beklemiş, derslere katılmaya gayret göstermiştir. Çocuğumuzun ekran başından da olsa derslerini sevmesi, ödevlerini yapmasındaki en önemli husus, öğretmenimizin nazik ve sabırlı oluşuydu. Ayrıca çocuklara karşı davranışlarının şefkatli olması da çok etkili oldu. Veli olarak ben de gerektiği zaman iletişime rahatlıkla geçebildim.” (V3)

“Gayet güzel bir iletişimimiz vardı. Biz de öğretmenimiz de gerek gördüğümüz anlarda birbirimizle iletişim sağlayabildik.” (V4)

“Whatsapp grubumuz olduğu için öğretmenimizle devamlı iletişim hâlindeydik. Bizi hiç boş bırakmadı. Devamlı ödev kontrolleri, okuma videoları vs. attık. Öğretmenimizde tek tek kontrol edip, cevap verdi. İletişim konusunda hiç sıkıntı çekmedik.” (V5)

4.2.6. Öğrencilere Yönelik Desteğe İlişkin Veli Görüşleri

Şekil 22. Öğrencilere yönelik desteğe ilişkin oluşturulan kodların dağılımı

Veli desteği temasında öğrenci velilerinin uzaktan ilk okuma yazma sürecinde çocuklarına destek durumları hakkında verdikleri görüşleri yer almaktadır. Velilerin görüşleri kodlanarak şekilde gösterilmiştir. Şekil incelendiğinde veli desteği temasına ait; ödevlerine yardımcı olma kodunun (7), derste yanında bulunma kodunun (5), öğrenmedeki eksikliklerini giderme kodunun (4), motive etme kodunun (2), ekstra kaynak temin etme

kodunun (1), eğitim araçlarına ulaşımı sağlama kodunun (1) söylendiği görülmektedir. Veli ifadeleri dikkate alındığında velilerin çocuklarına en çok ödev yapma konusunda destek sağladığını görmekteyiz. Ayrıca öğrenciler küçük yaş grubunda oldukları için veliler ders esnasında çocuklarının yanında bulunarak destekte bulunmuşlardır. Velilerin en çok destekte bulunduğu bir diğer konu ise çocuklarının öğrenme eksikleridir. Veliler çocuklarına öğretmenlik yaptıklarını her konuda destek olmaya çalıştıklarını belirtmişlerdir.

Veli ile ilgili velilerin bazı ifadelerine yer verilmiştir. Bu ifadeler şöyledir:

“Kendimde bir öğretmen olduğum için bunun faydalarından yararlandım. Çocuğuma elimden geldiğince destek oldum. Anne gibi değil de öğretmen gibi yaklaşıp, eksiklerini gidermeye çalıştım.” (V1)

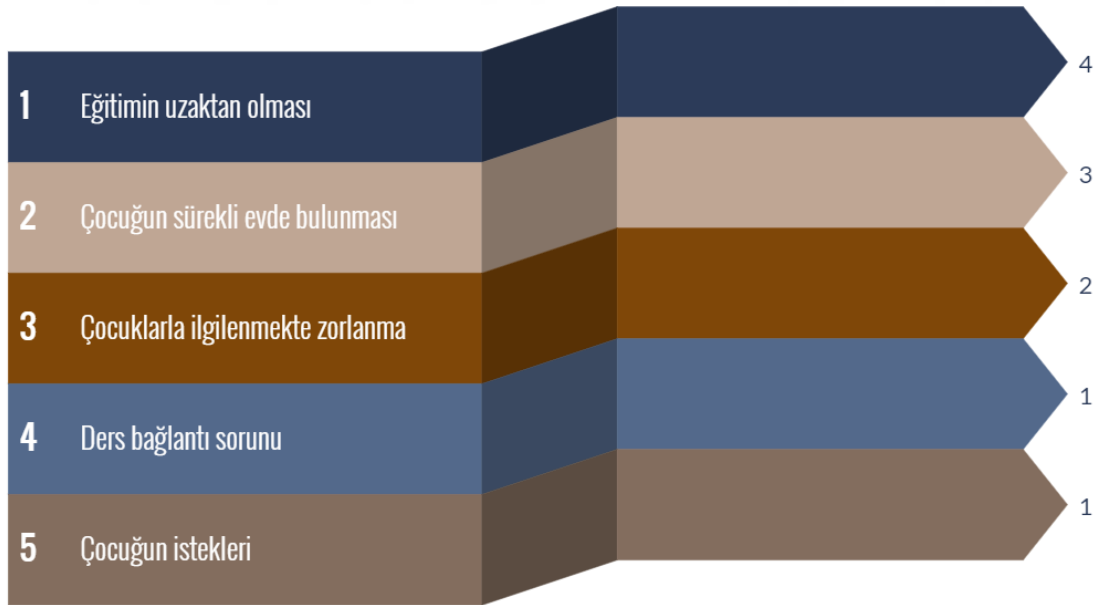
“Derslerimizi, ödevlerimizi aksatmadan yaptırarak ve yardımcı kaynak kitaplar edinerek destek oldum. Manevi yardım ve desteklerim oldu.” (V4)

“Kendi adıma söyleyeyim, ömrüm çocuğum gibi bilgisayarın başında geçti resmen. Öğretmen ne anlattıysa beraber dinledik, beraber uyguladık ve işi pratiğe döktük.” (V5)

“Derslere birlikte katıldık, ödevlerini birlikte yaptık, anne-baba olarak destek olmaya ve ödevlerini yapmaya teşvik ettik.” (V6)

“Ödevlerini yaptırdım, derse beraber katıldık. Anlamadığı ve zorlandığı anlattım, öğretmenlik yaptım resmen. Elimden geldiğince destek oldum.” (V7)

4.2.7. Velileri Zorlayan Durumlara İlişkin Veli Görüşleri

Şekil 23. Velileri zorlayan durumlara ilişkin oluşturulan kodların dağılımı

Veli zorlayan durumlar temasında öğrenci velileri uzaktan eğitim sürecinde kendilerini en çok zorlayan durumları ifade etmişlerdir. Bu ifadeler kodlanarak yukarıdaki şekilde sunulmuştur. Şekil incelendiğinde velileri zorlayan durumlar temasına ait; eğitimin uzaktan

olması kodunun (4), çocuğun sürekli evde bulunması kodunun (3), çocuklarla ilgilenmekte zorlanma kodunun (2), ders bağlantı sorunu kodunun (1), çocuğun istekleri kodunun (1) söylendiği görülmektedir. Velilerin ifadeleri doğrultusunda uzaktan eğitim sürecinde velileri en çok zorlayan durumun eğitimin uzaktan olması olduğunu görmekteyiz. Çocukların evde eğitim görmeleri kendilerini öğrenci gibi hissetmemelerine neden olmuş bu durum da velileri zorlamıştır. Çocukların sürekli evde olmaları ve okula gitme isteğinde bulunmaları sebebiyle velilerin zorlandıklarını verdikleri ifadelerden çıkarabiliriz.

Velileri zorlayan durumlar ile ilgili velilerin bazı ifadelerine yer verilmiştir. Bu ifadeler şöyledir:

“Çocuğum sürekli evde olduğu için kendi öğrenci gibi hissetmekte zorlandı. Bu durumu aşmakta zorlandık.” (V1)

“İlk dönem sık sık internet bağlantısının kopması ve çocuğumun bu sebeple derslere katılmaması bizi çok zorladı.” (V2)

“Ekran başında oturmak yerine okula gidip, okulda ders görmek istemesi, arkadaşlarıyla bir ara olup, onlarla oyun oynamak istemesi fakat bizim elimizden bir şey gelmiyor olması.” (V3)

“Bunu listelemeye kalksam sayfalar yetmez, o kadar çok ki. Uzaktan eğitim süreci bizi çok fazla zorladı. Hele bir de evde birden fazla okuyan çocuk olunca insan nereye yetişeceğini şaşıyor.” (V5)

V. BÖLÜM

5. TARTIŞMA

Araştırmada 1. Sınıf öğretmenlerinin ve velilerinin görüşleri incelenmiştir. İlk okuma yazma her bireyin kazanması gereken en temel becerilerden biridir. Ayrıca ilk okuma yazma nitelikli bir eğitimin ilk basamağı sayılmaktadır. Bu sebeple oldukça gerekli ve önemlidir. Çalışmaya katılan öğretmenlerin görüşleri de bu doğrultudadır. Tüm öğretmenlerin ortak görüşü ilk okuma yazma öğretiminin her öğrencinin hayatında önemli bir yer teşkil ettiğidir. İlk okuma yazma eğitimi eğitimin temeli olarak görülmektedir. Temel ne kadar sağlam olursa eğitim hayatının da o kadar sağlıklı ve başarılı olacağını belirtmişlerdir. İlk okuma yazma döneminde başarıyı sağlayan, okulu seven öğrencinin gelecekteki eğitim hayatında da başarılı olacağı görüşü öne sürülmektedir. Araştırmadan elde edilen verilere göre hem öğretmenler hem de veliler uzaktan eğitim sürecinin yapısında bulunan eksikliklerden dolayı bu süreçten yeterince memnun değildir. Fakat tüm bu eksikliklere rağmen öğretmenler, süreci en iyi şekilde yürütmüşlerdir. Uzaktan eğitimin, salgın sebebiyle bir tercih olmaktan çıkıp bir zorunluluk hâline gelmesiyle eğitimin seyri değişmiştir. Yaşanan bu hızlı değişime öğretmen, öğrenci ve veliler ayak uydurmakta zorlanmaktadır. Diğer yandan uzaktan eğitimin beraberinde getirdiği her evde internet erişimi ve eğitim sürecine katılmayı sağlayacak elektronik cihazın olması zorunluluğu ekonomik durumu bu cihazları edinmeyi elvermeyen aileleri zor duruma sokmuştur. Bu nedenle derslere katılamayan öğrenciler de olmuştur. Uzaktan eğitim sürecinde daha önce eğitim faaliyetlerine çok fazla dâhil olmayan öğrenci velileri de dâhil olmak durumunda kalmıştır. Bu çalışmadan elde edilen veriler neticesinde öğretmen ve velilerin ortak görüşü uzaktan eğitimin zorunluluk olduğu, yüz yüze eğitimi tercih ettikleri yönündedir.

Öğretmenler uzaktan eğitimde öğrencilerini ilk okuma yazmaya hazırlarken uzaktan eğitime yönelik ayrı bir müfredat hazırlanmamış bu yüzden yüz yüze eğitimde yaptıkları çalışmalara benzer çalışmalar yaptırmışlar ve bu süreçte velilerin desteğine çok ihtiyaç duymuşlardır. Küçük yaştaki öğrencilerle aynı ortamda bulunmadan, temas kurmadan yönlendirmek oldukça zordur. Bu nedenle gerekli çalışmaları öğrenciler veli kontrolünde yapmışlardır. Kargın ve Karataş (2021) da çalışmasında yüz yüz eğitim ile dönem başladığı için öğretmenler derslerini eskisi gibi planlamışlar ve uzaktan eğitimde de yüz yüz eğitimde ders planlarında değişiklik yapılmadan aynı şekilde yürütüldüğünü belirlemişlerdir.

İlk yazma öğretimi hem yapısı gereği ile hem de küçük yaş grubundaki öğrencilere verilen bir eğitim olması sebebiyle materyal kullanımının yoğun olduğu süreçtir. Uzaktan eğitime geçilmesi öğretmenlerin materyal tercihlerini de etkilemiştir. Derslerin uzaktan yöneten öğretmenler dijital materyallere yönelmek durumunda kalmış bu sebeple videolar, eğitim platformlarından elde ettikleri materyalleri ve görselleri derslerinde tercih etmişlerdir. Akkaş Baysal, Ocak ve Ocak (2020) çalışmasında öğretmenlerin materyalleri hem EBA hem de çeşitli web siteleri üzerinden edindiklerini ayrıca tüm öğrencilere hitap edebilmek için çoklu ortam materyalleriyle materyal çeşitliliğini artırdıkları ebeveyn görüşleri doğrultusunda belirlenmiştir. Öğretmenler bu materyalleri küçük yaş grubundaki çocuklara daha ilgi çekici gelmesi ve uzaktan eğitimde kullanılabilirliği kolay olması sebebiyle tercih etmişlerdir.

Öğrencileri ile aynı ortamda bulunamayan öğretmenler öğrencilerinin ilerlemelerinin ve ödevlerinin takibini veliler aracılığıyla yapmak durumunda kalmışlardır. Velilerle iletişim kurarken, yapılması gereken ödevleri iletirken veya öğrencilerinin ödevlerinin kontrolünü yaparken Whatsapp uygulamasını sıkça kullanmışlardır. Demirtaş ve Kavuk (2021) çalışmasında yüz yüze eğitimin devam ettiği pandemi öncesi dönemde de başka başka araçların (whatsapp, telegram vs.) kullanılmakta olduğunu, öğrencilerle ödev paylaşımı, velilerle bilgi paylaşımı gibi konuların bu araçlar üzerinde yapıldığını belirtmişlerdir. Fakat uzaktan eğitimle birlikte bu araçların daha aktif kullanılmaya başlandığı görmekteyiz. Ayrıca ders esnasında okuma etkinliği, gözlem ve değerlendirme formları, derse katılımın sağlanması ve soru cevap etkinliği gibi yöntemlerle de öğrencilerin gelişimlerinin takibi öğretmenler tarafından yapılmıştır.

Uzaktan eğitimin en büyük sorunlarından biri öğrencilerin derslere katılabilmesi için uygun bir elektronik cihaza ve internet bağlantısına sahip olmaları gerekmesidir. Bu imkânları sağlayamayan ailelerin çocukları ne yazık ki eğitim sürecine katılamamışlardır. Bu da onların öğrenmelerinde ciddi eksikliklere neden olmuştur. Bulut ve Susar Kırmızı (2021) da yaptıkları çalışmada sosyo-ekonomik düzeyi düşük ailelerin çocuklarının uzaktan eğitim sürecinden yeterince yararlanamadığını belirlemişlerdir. Fırsat eşitliğinin sağlanamadığı bu koşullarda öğrencilerin derse katılamaması veya az katılmasının sonucu olarak büyük ölçüde bir öğrenme kaybının yaşanacağı belirtilmiştir.

Uzaktan eğitimde karşılaşılan sorunlara bakıldığında çoğunlukla cihaz ve internet bağlantısı kaynaklı olsa da ilk okuma yazma sürecinde öğretmenlerin öğrencileriyle temas kurmalarının gerekliliği de bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Öğrencilerin okul ortamında bulunamaması gerekli kuralları kavrayamamasına neden olmuştur. Ayrıca üstüne düşen sorumluluğu tam anlamıyla yerine getiremeyen velilerden kaynaklı sorunlar da bu süreçte karşımıza çıkmaktadır. Demirtaş ve Kavuk (2021) çalışmasında uzaktan

eğitimle tüm öğrencilere erişilemediğini, tüm öğrencilerin aynı teknolojik imkânlarla sahip olmadığını ve teknolojik alt yapının her yerde aynı ölçüde gelişmediğini belirtmiştir. Canpolat ve Yıldırım (2021) çalışmasında da benzer olarak internet erişimi, derse katılmak için gerekli cihaz, internet veya elektrik bağlantısı sebebiyle dersten kopma gibi sorunlar yaşandığını tespit etmişlerdir. Öğretmenler karşılaştıkları bu sorunlara öğrenci velisi ile görüşerek, velilerin desteğiyle, uzaktan eğitime katılamayan öğrencilerle farklı iletişim yolları kullanarak, ders esnasında takip sağlayarak, derse katılmak için internet ve cihaz erişimi olmayan öğrencileri EBA destek noktasına yönlendirerek, tekrar çalışmaları yaparak, öğretmenlerin teknoloji kullanımını geliştirerek, öğrenciyi uyararak, oyun ve aktivite kullanarak çözüm getirmişlerdir. Erbaş (2021) çalışmasında öğretmenlerin uzaktan ilk okuma yazma dönemindeki güçlükleri aşmak için derste görsellerden yararlanma, velilerle iş birliği içinde olma, oyunlaştırma ve ders dışı ödevlendirme gibi yöntemlere başvurduklarını belirlemiştir.

Öğretmenler uzaktan eğitim sürecinden, yüz yüze eğitimle gerçekleştiren ilk okuma yazma sürecinde olduğu kadar verim alamadıklarını ve eğer imkânları olsa yüz yüze eğitimi seçeceklerini dile getirmişlerdir. Özgöl, Sarıkaya ve Öztürk (2016) çalışmasında, uzaktan eğitimin ders başarısını olumsuz etkilediğini ve ders içi iletişime olanak sağlamadığını tespit etmişlerdir. Ayrıca uzaktan eğitim sürecini küçük yaş grubundaki çocuklarda veli desteği olmadan gerçekleştirmenin çok zor olacağını ve veli desteğinin bu sürecin önemli bir ögesi olduğunu vurgulamışlardır. Öğretmenler veli desteğinin çok önemli olduğunu vurgulamışlardır, öğrenci velilerinin desteği ve katkısı sayesinde öğrencilerin istenen başarıya ulaşabildiğini ve öğrencilerin olumlu yönde geliştiklerini belirtmişlerdir. Ferah Özcan ve Saydam (2021) çalışmasında, uzaktan eğitimde eğitime uzak kalan çocukların bulunduğunu, öğrenme kayıplarının yaşandığını, uzaktan eğitimin öğrenciler arasında seviye farklılıklarına yol açtığını belirtmiştir.

Öğretmenler, her fırsatta uzaktan eğitimde veli desteğinin ne kadar önemli olduğunu vurgulamışlardır. Bunun yanı sıra ilk okuma yazma sürecinden öğretmen-veli iletişiminin yüz yüze eğitime göre ekstra öneme sahip olduğunu belirtmişlerdir. Çünkü öğretmenlerin öğrenci ile aynı ortamda bulunamamalarından dolayı veliler aracılığıyla bağlantı kurmaları ve öğrencileri kontrol etmeleri gerekmektedir. Velisi ile yeteri düzeyde iletişim kurulamaması öğrencilerin öğrenme durumlarına da yansımıştır. Bayburtlu (2020) çalışmasında velilerin bir kısmının uzaktan eğitim sürecinde çocuklarına karşı ilgisiz kaldıklarını, çocuklarını takip etmediklerini ve annesi de babası da çalışan çocukların bu süreçte kontrolsüz kaldığını ifade etmiştir.

Öğretmenler okuma yazmayı yüz yüze eğitim ile öğrenen öğrenciler ile uzaktan öğrenenler arasında farklar olacağı görüşündedirler. Uzaktan eğitim ve salgın süreci

öğrencileri birçok açıdan etkilemiş ve onları akranları ile bir arada eğitim görmekten mahrum bırakmıştır. Diamanti ve Nikolaou (2021) çalışmasında uzaktan eğitimin gelecekte her öğrenci üzerinde sosyal, psikolojik ve bilimsel düzeyde bir etkisinin olacağı sonucuna varmıştır.

Velilerin uzaktan eğitim sürecinde çocuklarının aldıkları eğitimden memnuniyetlerinin oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Bunun sebebi olarak öğretmenlerin mevcut şartlar göz önünde bulundurulduğunda en iyi eğitimi çocuklarına sağladığını belirtmişlerdir. Özdoğan ve Berkant (2020) çalışmasında, uzaktan eğitimin mevcut kısıtlamalar dâhilinde eğitim ihtiyacını karşılanabilir hâle getirdiğini belirlemişlerdir. Her iki taraf da uzaktan eğitime yabancı ve bu konuda deneyimsiz oldukları için birbirleri ile bilgi alışverişi içinde olarak bu süreci öğrencilere en verimli olacak şekilde tamamlamayı amaçlamışlardır. Bayburtlu (2020) çalışmasında velilerin imkânları dâhilinde uzaktan eğitimi desteklediğini, öğretmenlerle iletişim hâlinde olduğunu ve velilerin gayretleri nedeniyle öğretmenlere teşekkür ettiğini belirlemiştir.

Uzaktan eğitim sürecinde okul ortamında bulunamayan öğrenciler kendilerini öğrenci gibi hissedememişler bu durum kendilerine verilen ödevleri yapma durumunu da etkilemiştir. Özellikle küçük yaş grubu çocuklarda okula alışma çağında okuldan uzak kalınması durumu daha da zorlaştırmıştır. Ayrıca yapılan ödevlerin kontrolü ve geri dönüt verilmesi öğretmenler açısından da oldukça zor olmuştur. Seyhan (2021) sosyal bilgiler öğretmen adayları ile yaptığı çalışmada karantina sürecinde çok sayıda ödev verilmesinin hâli hazırda internet ve cihaz sorunu yaşayan öğrencilerin daha da zorlanmasına neden olmuştur. Ayrıca öğretmen adayları bu süreçte hazırladıkları ödevlere geri dönüt alamadıkları için rehberliğe her zamankinden daha çok ihtiyaç duymuşlardır. Bunun yanı sıra kendilerinin ve aile bireylerinin virüse yakalanmalarından kaygı duydukları için derslerine yeterince odaklanamadıkları da belirlenmiştir.

Okul ortamında ders alma imkânından mahrum kalan öğrenciler uzaktan eğitim sürecine adapte olmakta zorlanmışlar, ev ortamında derse odaklanamama sorunu yaşamışlardır. Bozkurt ve Duran (2021) çalışmasında çocukların okul ve okuma yazma kavramına tam olarak adapte olamadıklarını, öğretmenlerini yüz yüze göremediklerini için ders sürecinde sıkıldıklarını, bu sürecin çocukların öğretmenleriyle olan ilişkilerini ve öğrenmeyle ilgili olan durumlarını olumsuz etkilediğini ortaya çıkarmıştır. Veliler bunlara ek olarak uzaktan eğitim sisteminin yeni olması sebebiyle yapısında eksiklikler bulunması, ev ortamında yeterli disiplinin sağlanamaması, öğrencilerin sınıf ortamında olmaması, derse karşı isteksizlik göstermesi ve sürekli ekran başında olması sebebiyle zorluk yaşadıklarını belirtmişlerdir. Garbe, Ogurlu, Logan ve Cook (2020) çalışmasında, okul ortamından evde öğrenme ortamına geçişin ve velilerin öğretmen rolüne bürünmesinin öğrencilerin

motivasyonunu olumsuz yönde etkilediği ortaya çıkmıştır. Bunun yanı sıra çoğu öğrencinin evinde eğitime dayalı olmayan, dikkat dağıtıcı öğelerin bulunduğunu bu yüzden derse adapte olmakta zorlandıklarını belirlemişlerdir. Lau ve Lee (2021) çalışmasında ebeveynlerin uzaktan eğitim sürecinde üzerlerine düşen görevleri yerine getirmede zorlandıklarını, uzaktan eğitim konusunda yeterli bilgiye sahip olmamalarının onların strese girmelere neden olduğunu, uzun süre ekrana maruz kalan ailelerin çocukları için endişelendiğini ortaya çıkarmıştır.

Veliler uzaktan eğitim konusunda bilgi ve deneyime sahip olmadıkları için bu konuda çocukları için oldukça kaygılıdır. Bu sebeple çocuklarının öğretmeni ile devamlı iletişim hâlinde olup süreç hakkında bilgi alışverişinde bulunmuşlardır. Akkaş Baysal, Ocak ve Ocak (2020) çalışmasında ebeveynlerin, öğretmenlerin daha önce uzaktan eğitim deneyimine sahip olmamasına rağmen süreci gayet iyi yönettiklerini belirtmişlerdir. Ebeveynlerin öğretmenlerin bireysel desteklerinden oldukça memnun oldukları belirlenmiştir.

İlk okuma yazma sürecinin en önemli öğelerinden biri veli desteğidir. Bu önem uzaktan eğitimle birlikte daha da çok artmıştır. Veliler çocuklarına en çok ödevlerine yardımcı olma konusunda destek olmaktadır. Bunun haricinde öğrencilerin uzaktan derse katıldıkları esnada veliler de yanlarında bulunarak çocuklarıyla birlikte derse katılmış, öğretmenlerin uzaktan eğitim sebebiyle yapamadığı yazı, çalışma ve etkinlik kontrollerini veliler yapmışlardır. Veliler uzaktan eğitimin her aşamasında aktif rol oynamışlardır. Bu süreçte öğretmen sadece yol gösterici olurken, öğrenmelerin temel sorumlusu veliler olmuştur. Öğretmen rolüne bürünen veliler, bunun yanı sıra anne-baba rollerini de aksatmadan yerine getirmişlerdir. Tüm bu sorumluluklar karşısında veliler oldukça zorlanmışlardır. Dong, Cao ve Li (2020) çalışmasında uzaktan eğitimin aileler için sorunlu ve zorlayıcı bir süreç olduğunu tespit etmişlerdir. Uzaktan eğitim sürecinde öğrenmeye ve derse katılmaya karşı motivasyonları oldukça düşen öğrencileri yine velileri motive etmiş, gerekli kaynak kitapları ve eğitim araçlarını da temin ederek çocuklarına hem maddi hem de manevi yönden destek olmuşlardır. Üstündağ (2021) çalışmasında, velilerin uzaktan eğitim sürecinde okuldan alınan desteğe ilişkin olarak çoğunluğunun memnun ya da çok memnun kaldıklarını ve çocuklarının eğitimlerinin mevcut süreç nedeniyle olumsuz şekilde etkilenmemesi için okul-ebeveyn-öğretmen iş birliğinin devamlılığının son derece önemli olduğu vurgulamıştır.

VI. BÖLÜM

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. Sonuçlar

Araştırmada elde edilen veriler neticesinde, 1. Sınıf öğretmenlerinin ve öğrenci velilerinin uzaktan eğitim sürecinde alınan eğitime yönelik görüşleri, içinde bulunan şartlar dolayısıyla uzaktan eğitim sürecindeki eğitimden memnun oldukları ama tercih imkânları olsa yüz yüze eğitimi tercih edecekleri yönündedir. Uzaktan eğitimin yüz yüze eğitimin yerini doldurmayacağı sonucuna erişilmiştir. Hem öğretmenler hem de veliler uzaktan eğitimde sıklıkla karşı karşıya kaldıkları bilgisayar, internet ve ses cihazları gibi öğelerle ilgili zaman zaman sorun yaşamışlar ve bu durumun derslerin aksamasına neden olduğunu belirtmişlerdir. İçinde bulunan şartlar nedeniyle sınırları zorlamak ve olumsuzlukları ortadan kaldırmak zorunda olan öğretmenler, velilerin desteğiyle öğrenci gelişiminin takibi, ödev, okuma ve yazma çalışmalarının takibini yapabilmek amacıyla farklı uygulamalara yönelmiş öğrenciyle aynı ortamda bulunamamanın ortaya çıkardığı dezavantajı teknolojik imkânları kullanarak ortadan kaldırmışlardır. Öğretmenlerin ve velilerin öğrencilerin derse devamlılığını sağlamak konusunda zorlandıkları görülmüştür. Bu hususta öğretmenler, uzaktan eğitime katılmak için gerekli teknolojik imkânlara sahip olmayan öğrencilerinin derse katılamadıklarını belirtmişlerdir. Veliler de çocuklarının öğretmenleriyle ve arkadaşlarıyla aynı ortamda bulunamadıkları için derse katılmak istemediklerini ve okul ortamında bulunamadıkları için kendilerini öğrenci gibi hissedemediklerini bu sebeple sorumluluklarını yerine getirme noktasında sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenler uzaktan eğitimde sağlanan başarının büyük oranda veli ilgi ve desteğine bağlı olduğunu, bu süreçte ailesinden yeterli ilgi ve desteği alabilen öğrencilerin daha başarılı olduğunu ve yeterli veli desteği alamayan öğrencilerin okuma yazma becerilerinin istenen düzeye ulaşamadığını dolayısıyla diğer arkadaşlarından geri kaldıklarını belirtmiştir. Veliler ise sürece ilişkin olarak kendilerine büyük sorumluluk düştüğünü ifade etmiştir. Özellikle birden fazla çocuğu olan velilerin bu sorumluluğu yerine getirmede oldukça zorlandıkları görülmektedir. Bu sonuçlar göz önünde bulundurulduğunda, uzaktan eğitimin ilkökul dönemindeki küçük yaş grubu çocuklara uygun olmadığı, bu yöntemin ilk okuma yazma öğretilmede yetersiz kaldığı görülmektedir.

Bu çalışma Covid-19 pandemi döneminde gerçekleşen uzaktan eğitimle ilk okuma yazma sürecine ışık tutmak amacıyla yapılmıştır. Bu çalışmanın uzaktan eğitim yönteminde bulunan eksikliklerin giderilmesini, eğitim süreçlerinin iyileştirilmesine ve bu alanda çalışacak araştırmacılara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

6.2. Öneriler

Çalışmadan elde edilen sonuçlar dâhilinde şu önerilerde bulunulmuştur:

- Öğretmenler çağın şartlarına uygun teknolojik donanıma sahip olacak şekilde yetiştirilmelidir.
- Öncelikle uzaktan eğitimde uygulanabilir ve işlevsel bir eğitim programı geliştirilmelidir.
- Uzaktan eğitimin uygulanması noktasında herhangi bir sorunla karşılaşılması için teknik donanım ve alt yapı sağlanmalıdır.
- Öğretmenlerin teknolojik yetkinliği artırılmalı ve gerekli hizmet içi eğitimleri almaları sağlanmalıdır.
- Velilerin gerekli düzeyde teknolojik yeterliliğe sahip olması gerekmektedir. Bu sebeple velilere de gerekli eğitimler verilmeli, uzaktan eğitim sürecinde çocuklarına destek olabilmeleri sağlanmalıdır.
- EBA platformu geliştirilerek daha işlevsel hâle getirilmeli, ilk okuma yazma düzeyine uygun etkinlikler artırılmalı ve alt yapısı güçlendirilerek derslerde aksamalara neden olması engellenmeli.
- EBA platformunun ölçme değerlendirmeye yönelik kısmı, bu platformdan ödev ve aktivite paylaşımı özelliği geliştirilmeli.
- Günlük ders saatlerinde ve derslerin süresinde öğrencilerin yaş grubu ve dikkat süreleri göz önünde bulundurularak düzenlemeye gidilmeli.
- Maddi imkânsızlıklar sebebiyle derse katılamayan öğrencilerin tümüne internet bağlantısı ve derse katılabilmesi için bir cihaz temin edilmelidir.

KAYNAKÇA

- Açık Önkaş, N. (2010). Ana dili öğretimine yeni yaklaşımlar. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Bahar (24), 121-128.
- Adak, M. M. (2021). *Covid-19 pandemi döneminde uygulanan uzaktan eğitim sürecinde bilişim teknolojileri öğretmenlerinin deneyimlerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.
- Akkaş Baykal, E., Ocak, G. ve Ocak, İ. (2020). Covid-19 salgını sürecinde okul öncesi çocuklarının eba ve diğer uzaktan eğitim faaliyetlerine ilişkin ebeveyn görüşleri. *Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Dergisi*, 6(2), 185-214.
- Aktürk, Y. ve Mentiş Taş, A. (2011). İlk okuma-yazma öğretiminde “ses temelli cümle yöntemi”nin uygulanmasına ilişkin öğretmen görüşleri (Şanlıurfa/Viranşehir örneği). *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(1), 27-37.
- Akyol, H. (2006). *Türkçe ilk okuma yazma öğretimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Alan, Y., Biçer, N., Can, F. (2020). Perspectives of pre-service teachers on distance education: Covid-19 process. *Revista Argentina de Clínica Psicológica*, 29(5), 1972-1984.
- Altıntaş Yüksel, E. (2021). Sınıf öğretmenlerinin covid-19 salgını sürecinde çevrim içi ders-uzaktan eğitim deneyimlerinin incelenmesi. *Ulakbilge*, 57, 291–303.
- Arabacı, S. (2021). *Öğretmenlerin uzaktan eğitim algısı ve öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik tutumları*. Yüksek lisans tezi. Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Erzincan.
- Aytaş, G. ve Çeçen, M. A. (2010). Ana dili eğitiminde dil bilgisi öğretiminin yeri ve önemi. *Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi*, 27, 77-89.
- Babayiğit, Ö. (2019). Dünya’da ve Türkiye’de anadili eğitiminde güncel yönelimlerin öğretim üyelerinin görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(2), 181-190.
- Bacanak, A., Karamustafaoğlu, O. ve Köse, S. (2003). Yeni bir bakış: eğitimde teknoloji okuryazarlığı. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2). 191-196.
- Baran, A. (2021). *Sınıf öğretmenlerinin covid-19 pandemisi ile gelişen uzaktan öğretim süreci ile ilgili hazırbulunuşlukları tecrübeleri ve görüşleri*. Yüksek lisans tezi. Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul.

- Bayburtlu, Y. S. (2020). Covid-19 pandemi dönemi uzaktan eğitim sürecinde öğretmen görüşlerine göre Türkçe eğitimi. *Turkish Studies*, 15(4), 131-151.
- Bektaş, S. (2020). *İlk okuma yazma öğretiminde eğitsel oyunların 1. Sınıf öğrencilerinin okuma becerilerine olan etkisinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi. Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Bergdahl, N. ve Nouri, J. (2021). Covid-19 and crisis-prompted distance education in sweden. *Technology, Knowledge and Learning*, 26, 443–459.
- Biçer, N. (2017). *Türkçe öğretimi tarihi*. İstanbul: Kesit Yayınları.
- Bilir, A. (2005). İlköğretim birinci sınıf öğrencilerinin özellikleri ve ilk okuma yazma eğitimi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 38(1), 87-100.
- Birgöl, K. (2014). Sınıf öğretmenlerinin bilgisayar destekli ilkökuma yazma öğretimine ilişkin görüş ve tutumlarının belirlenmesine yönelik bir araştırma. Yüksek lisans tezi. Uludağ üniversitesi, Bursa.
- Bozkurt, A. (2020). Koronavirüs (Covid-19) pandemi süreci ve pandemi sonrası dünyada eğitime yönelik değerlendirmeler: Yeni normal ve yeni eğitim paradigması. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(3), 112-142.
- Bozkurt, M. ve Duran, M. (2021). İlkokul birinci sınıf öğrenci velilerinin uzaktan eğitim sürecini değerlendirmeleri (Afyon örneği). VI. Uluslararası Battalgazi Bilimsel Çalışmalar Kongresi, 154-165.
- Bulut, S. ve Susar Kırmızı, F. (2021). Covid-19 salgını sürecinde uzaktan eğitimde Türkçe dersine ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 7(4), 1-30.
- Bütün, M. F. (2021). Book Creator Nedir? Eğitimde Nasıl Kullanılır?. <https://fatihbutun.com/book-creator-nedir-egitimde-nasil-kullanilir/>, Erişim Tarihi: 20.12.2021.
- Can, E. (2020). Coronavirüs (Covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye’de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 11-53.
- Canpolat, U. ve Yıldırım, Y. (2021). Ortaokul öğretmenlerinin COVID-19 salgın sürecinde uzaktan eğitim deneyimlerinin incelenmesi. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 74-109.

- Ceylan Aba, T. (2011). *İlköğretim 1. Sınıf Türkçe dersi ilk okuma- yazma öğretim programının (2005) uygulanmasına ilişkin öğretmen görüşlerinin belirlenmesi (Balıkesir İli örneği)*. Yüksek lisans tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Çelebi, C. ve Satırlı, H. (2021). Web 2.0 araçlarının ilköğretim seviyesinde kullanım alanları. *Instructional Technology and Lifelong Learning*, 2(1), 75-110.
- Çelenk, S. (2002). İlkokuma-yazma öğretiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin öğretmen görüşleri. *İlköğretim-Online E- Dergi*, 1 (2), 40-47.
- Çelenk, S. (Ed.). (2013). *İlkokuma yazma programı ve öğretimi*. Ankara: Eğiten Kitap.
- Çelik, T. (2021). Web 2.0 araçları kullanımı yetkinliği ölçeği geliştirme çalışması. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 51, 449-478.
- Çiftçi, S. G. (2018). *Sınıf öğretmenlerinin ilk okuma yazma öğretimi ve bu süreçte kullanılan kitaplara yönelik görüşleri*. Yüksek lisans tezi. Akdeniz Üniversitesi, Antalya.
- Diamanti, K. Ve Nikolaou, S. M. (2021). Distance Learning in the Shadow of Pandemic Covid – 19 in Greece. Academic Conference Proceedings. Virtual Conference, 28 January 2021 & 17 February 2021.
- Dikmen, S. (1997). *İlkokuma yazma öğretimi öğretmen rehberi*. Ankara: Öğretmen Kitapları Dizisi:1.
- Dong, C., Cao, S. ve Li, H. (2020). Young children's online learning during COVID-19 pandemic: Chinese parents' beliefs and attitudes. *Children and Youth Services Review*, 118, 1-9.
- Durak, G., Çankaya, S. ve İzmirli, S. (2020). Covid-19 pandemi döneminde Türkiye'deki üniversitelerin uzaktan eğitim sistemlerinin incelenmesi. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 14(1), 787-809.
- Eğiteknoloji (2021). Blogger Kullanım Rehberi. <https://www.egiteknoloji.com/blogger-kullanim-rehberi.html>, Erişim Tarihi: 20.12.2021.
- Eğiteknoloji (2021). Powtoon Nedir? Nasıl Kullanılır? Powtoon Kullanımı. <https://www.egiteknoloji.com/powtoon-ile-animasyon-hazirlama.html>, Erişim Tarihi: 21.12.2021.
- Eğiteknoloji (2021). SurveyMonkey Nedir, Nasıl Kullanılır? <https://www.egiteknoloji.com/surveymonkey-nedir.html>, Erişim Tarihi: 17.12.2021.

- Eğiteknoloji (2021). Voki Kullanım Rehberi. <https://www.egiteknoloji.com/voki-kullanim-rehberi.html>, Erişim Tarihi: 19.12.2021.
- Eğitim Araçları (2021). Animaker Nedir, Nasıl Kullanılır?. <https://egitimaraclari.net/animaker-nedir-nasil-kullanilir/>, Erişim Tarihi: 17.12.2021.
- Eğitim Araçları (2021). GoAnimate Nedir, Nasıl Kullanılır? <https://egitimaraclari.net/goanimate-nedir-nasil-kullanilir/>, Erişim Tarihi: 17.12.2021.
- Eğitim Araçları (2021). Google Formlar Nedir, Nasıl Kullanılır? <https://egitimaraclari.net/google-formlar-nedir-nasil-kullanilir/>, Erişim Tarihi: 17.12.2021.
- Eğitim Araçları (2021). My StoryBook Nedir, Nasıl Kullanılır?. <https://egitimaraclari.net/my-storybook-nedir-nasil-kullanilir/>, Erişim Tarihi: 20.12.2021.
- Eğitim Araçları (2021). Quizizz Nedir, Nasıl Kullanılır?. <https://egitimaraclari.net/quizizz-nedir-nasil-kullanilir/>, Erişim Tarihi: 19.12.2021.
- Eğitim Araçları (2021). StoryJumper Nedir, Nasıl Kullanılır?. <https://egitimaraclari.net/story-jumper-nedir-nasil-kullanilir/>, Erişim Tarihi: 20.12.2021.
- Eğitimdeteknoloji (2021). Plickers ile Testler Çok Eğlenceli!. <http://www.egitimdeteknoloji.com/plickers-nedir-nasil-kullanilir-plickers-test/>, Erişim Tarihi: 18.12.2021.
- Eğitimtrend (2021). Eğitimciler İçin Faydalı Android Uygulamaları. <http://egitimtrend.com/egitimciler-icin-faydali-android-uygulamalari-3/>, Erişim Tarihi: 19.12.2021.
- Eken, Ö., Tosun, N. ve Tuzcu Eken, D. (2020). Covid-19 salgını ile acil ve zorunlu uzaktan eğitime geçiş: genel bir değerlendirme. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 113-128.
- Elmas, R. ve Geban, Ö. (2012). 21. Yüzyıl öğretmenleri için web 2.0 araçları. *International Online Journal of Educational Sciences*, 4(1), 243-254.
- Erbasan, Ö. ve Erbasan, Ü. (2020). Sınıf öğretmenlerinin ilk okuma yazma öğretimi sürecinde karşılaştığı sorunlar. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(1), 113-125.
- Erbaş, Y. H. (2021). Covid-19 salgını döneminde eğitim: İlkokuma yazma öğretiminde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 9(2), 360-380.
- Ercan, M. (2021). *Covid-19 pandemi döneminde ilk okuma yazma sürecine ilişkin öğretmen ve veli görüşleri*. Yüksek lisans tezi. İnönü Üniversitesi. Malatya.

- Eşgi, N. (2006). Web temelli öğretimde basılı materyal ve yüz yüze öğretimin öğrenci başarısına etkisi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(4), 459-473.
- Fiş Erümit, S. (2011). *Web tabanlı uzaktan eğitimde ders materyali tasarımı, uygulaması ve materyal tasarım kriterlerinin belirlenmesi*. Yüksek lisans tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Garbe, A., Ogurlu, U., Logan, N. ve Cook, P. (2020). Covid-19 and remote learning: experiences of parents with children during the pandemic. *American Journal of Qualitative Research*, 4(3), 45-65.
- Göçer, A. (2014). *Etkinlik temelli ilköğretim ve yazma öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Göğüş, B. (1971). Anadili olarak Türkçenin öğretimine tarihsel bir bakış. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Görgülü Arı, A. ve Hayır Kanat, M. (2020). Covid-19 (Koronavirüs) üzerine öğretmen adaylarının görüşleri. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Salgın Hastalıklar Özel Sayısı, 459-492.
- Güneş, F., Uysal, H. Ve Taç, İ. (2016). İlkokuma yazma öğretimi süreci: öğretmenim bana okuma yazmayı öğretir misin?. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 23-33.
- Horzum, M. B. (2010). Öğretmenlerin Web 2.0 araçlarından haberdarlığı, kullanım sıklıkları ve amaçlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(1), 603-634.
- Horzum, M. B., Özkaya, M., Demirci, M. ve Alpaslan, M. (2013). Türkçe uzaktan eğitim araştırmalarının incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2), 79-100.
- Kabaş, İ. (2020). *Sınıf öğretmenlerinin ilk okuma yazma öğretimi öz yeterlik algıları ile ilk okuma yazma öğretim programına bağlılıkları*. Yüksek lisans tezi. Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Kargın, T. ve Karataş, A. (2021). Sınıf öğretmenlerinin gözünden küresel salgın sürecinde uzaktan eğitim aracılığıyla ilk okuma yazma öğretimi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 9(4), 1264-1284.
- Kavrat, B. ve Türel, Y. K. (2013). Çevrimiçi uzaktan eğitimde öğretmen rollerini ve yeterliliklerini belirleme ölçeği geliştirme. *The Journal of Instructional Technologies & Teacher Education*, 1(3), 23-33.

- Kavuk, E. & Demirtaş, H. (2021). Covid-19 pandemisi sürecinde öğretmenlerin uzaktan öğretimde yaşadığı zorluklar. *E-Uluslararası Pedagogi Dergisi*, 1(1), 55-73.
- Kesik, C. ve Baş, Ö. (2021). Sınıf öğretmenlerinin perspektifinden EBA ve eğitim portalları ile ilk okuma ve yazma öğretimi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 11(1), 93-115.
- Kızıltaş, Y. ve Özdemir Çetinkaya, E. (2021). Sınıf Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Sürecine Yönelik Görüşleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(80), 1896-1914.
- Koç, R. (2012). Okuma yazma öğretimi yöntemleri ve “ses temelli cümle yöntemi” uygulaması. *Turkish Studies*. 7(4), 2259-2268.
- Lau, E. Y. H. Ve Lee, K. (2021). Parents' Views on Young Children's Distance Learning and Screen Time During COVID-19 Class Suspension in Hong Kong, *Early Education and Development*, 32(6), 863-880.
- MEB (2009). İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (1-5. sınıflar). <http://web.deu.edu.tr/ilyas/ftp/turkce2009.pdf>, Erişim Tarihi: 20.02.2022.
- MEB (2019). Türkçe dersi öğretim programı. <https://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=663>, Erişim Tarihi: 29.12.2021.
- MEB (2021) Sıkça Sorulan Sorular. <https://yegitek.meb.gov.tr/www/ssss.php>, Erişim Tarihi: 21.12.2021.
- Mediaclick (2021). Canva Nedir, Nasıl Kullanılır?. <https://www.mediatick.com.tr/tr/blog/canva-nedir-nasil-kullanilir>, Erişim Tarihi: 17.12.2021.
- Microsoft (2021). Eğitim İçin Microsoft Teams. <https://www.microsoft.com/tr-tr/education/products/teams>, Erişim Tarihi: 19.12.2021.
- UNICEF (2020). UNICEF Tarafından Yayınlanan Yeni Rapora Göre, Dünyadaki Çocukların En Az Üçte Biri, Koronavirüs Salgını Nedeniyle Okulların Kapanmasının Ardından Uygulanan Uzaktan Eğitime Erişim Sağlayamıyor. <https://www.unicef.org/turkey/bas%C4%B1n-b%C3%BClttenleri/unicef-taraf%C4%B1ndan-yay%C4%B1nlanan-yeni-rapora-g%C3%B6re-d%C3%BCnyadaki-%C3%A7ocuklar%C4%B1n-en-az-%C3%BC%C3%A7te-biri>, Erişim Tarihi: 19.02.2022.
- UNICEF (2021). COVID-19'dan Kaynaklanan Öğrenme Kayıpları Mevcut Öğrenci Neslinin Yaşam Boyu Kazançlarında 17 Trilyon Dolara Yakın Bir Kayba Mal Olabilir.

<https://www.unicef.org/turkey/bas%C4%B1n-b%C3%BCltenleri/covid-19dan-kaynaklanan-%C3%B6%C4%9Frenme-kay%C4%B1plar%C4%B1-mevcut-%C3%B6%C4%9Freni-neslinin-ya%C5%9Fam-boyu>, Erişim Tarihi: 19.02.2022.

Odabaş, H. (2003). İnternet tabanlı uzaktan eğitim ve bilgi ve belge yönetimi bölümleri. *Türk Kütüphaneciliği Dergisi*, 17(1), 22-36.

Oruç, Ş. (2016). Türkçede ana dil ve ana dili. *Journal of Turkish Language and Literature*, 2(1), 311-322.

Öz, F. ve Çelik, K. (2007). *Uygulamalı ilkokuma yazma öğretimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Özcan, A. F. ve Saydam, E. N. (2021). İlkokul Birinci Sınıf Öğretmenlerinin Covid 19 Salgın Sürecinde İlk Okuma Yazma Öğretimine Yönelik Algıları. *Journal of Individual Differences in Education*, 2021, 3(2), 62-86.

Özdoğan, A. Ç. ve Berkant, H. G. (2020). Covid-19 pandemi dönemindeki uzaktan eğitime ilişkin paydaş görüşlerinin incelenmesi. *Millî Eğitim Dergisi*, 49(1), 13-43.

Özeldersalanı (2021). Padlet Nedir, Nasıl Kullanılır?. <https://www.ozeldersalani.com/padlet-nedir-nasil-kullanilir>, Erişim Tarihi: 18.12.2021.

Özgöl, M., Sarıkaya, İ. ve Öztürk M. (2016). Örgün Eğitimde Uzaktan Eğitim Uygulamalarına İlişkin Öğrenci ve Öğretim Elemanı Değerlendirmeleri. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 7(2). 294-304.

Özlü, Ö. (2011). *Uzaktan eğitim metoduyla sürdürülebilirlik eğitimi uygulamaları üzerine bir araştırma*. Yüksek lisans tezi. Maltepe Üniversitesi, İstanbul.

Piltin, G., Temur, T., Şahin, A. ve Demir, E. (2011). *İlk okuma yazma öğretimi*. Ankara: Pegem Yayınları.

Pişken, M. T. (2021). *Sınıf öğretmenlerinin pandemik salgın nedeniyle uygulanan uzaktan eğitim hakkında görüşleri (İstanbul İli Esenyurt İlçesi örneği)*. Yüksek lisans tezi. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, İstanbul.

Rasmitadila, Aliyyah, R. R., Rachmadtullah, R., Samsudin, A., Syaodih, E., Nurtanto, M., Tambunan, A. R. S. (2020). The perceptions of primary school teachers of online learning during the covid-19 pandemic period: a case study in Indonesia. *Journal of Ethnic and Cultural Studies*, 7(2), 90-109.

Reimers, F. M. and Schleicher A. (2020). A framework to guide an education response to the COVID19 pandemic of 2020. https://oecd.dam-broadcast.com/pm_7379_126_126988-t63lxosohs.pdf, Erişim Tarihi: 18.02.2022.

- Sağırlı, M. (2019). Ses temelli cümle yönteminin ilk okuma-yazma öğretimi üzerindeki başarısının öğretmen açısından değerlendirilmesi. *OPUS–Uluslararası Toplum Araştırmaları Merkezi*, 13(19), 852-883.
- Seyhan, A. (2021). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının covid-19 salgını sürecinde uzaktan eğitim deneyimleri ve görüşleri. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 7(3), 65-93.
- Sinan, A. T. (2006). Ana dili eğitimi üzerine bazı düşünceler. *Fırat Üniversitesi Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 75-78.
- Smartpro (2021). Unity 3D Nedir?. <https://smartpro.com.tr/unity-3d-nedir/>, Erişim Tarihi: 19.12.2021.
- SurveyMonkey (2021). SurveyMonkey Nasıl Çalışır? <https://tr.surveymonkey.com/mp/take-a-tour/>, Erişim Tarihi: 17.12.2021.
- T.C. Sağlık Bakanlığı (2022). COVID-19 Nedir?. <https://covid19.saglik.gov.tr/TR-66300/covid-19-nedir-.html>, Erişim Tarihi: 07.01.2022.
- T.C. Sağlık Bakanlığı (2022). Pandemi. <https://covid19.saglik.gov.tr/TR-66493/p.html>, Erişim Tarihi: 07.01.2022.
- Teknolojik Öğretmenler (2021). Code.Org Nedir? Nasıl Kullanılır?. <http://www.teknolojikogretmenler.com/code-rog-nedir-nasil-kullanilir/>, Erişim Tarihi: 20.12.2021.
- Tiryaki, E. N. (2016). İlk okuma yazma öğretiminde bilgisayar destekli öğretim yönteminin etkililiği üzerine bir değerlendirme. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 5(4), 2085-2094.
- Tutal, Ö. ve Oral, B. (2015). İlk okuma-yazma öğrenmede okula başlama yaşının okuma-yazma başarısına etkisi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24, 96-121.
- Uşun, S. (2006). *Uzaktan eğitim*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Uyar, T. (2020). EBA Nedir?. <https://www.iienstitu.com/blog/eba-nedir>, Erişim Tarihi: 21.12.2021.
- Üstündağ, A. (2021). Pandemi Sırasında Ebeveynlerin Uzaktan Eğitim Deneyimlerinin Değerlendirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(2), 572-589.

- Web Eğitim Araçları (2021). Quickkey Nedir? Nasıl Kullanılır?. <https://www.webegitimaraclari.com/quickkey/>, Erişim Tarihi: 18.12.2021.
- Web2 Araçları (2021). Flipaclip ile Kendi Çizimlerinizi Animasyona Dönüştürün. <https://web2araclari.com/2020/08/11/flipaclip/>, Erişim Tarihi: 17.12.2021.
- Wikipedia (2021). EBA. <https://tr.wikipedia.org/wiki/EBA>, Erişim Tarihi: 21.12.2021.
- Yalman, M. ve Başaran, B. (2018). Web 2.0 Araçlarıyla Geliştirilen Uzaktan Eğitim Materyallerine Yönelik Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Görüşleri. *Online Academic Journal of Information Technology*, 9(34), 81-95.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, K. (2020). İstisnai bir uzaktan eğitim-öğretim deneyiminin öğrettikleri. *Alanyazın*, 1(1), 7-15.
- Yıldız, S. (2010). İlkokuma yazma öğretiminde çoklu ortam uygulamalarının okuma becerisi üzerinde etkililiği. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(20). 31-63.
- Yılmaz, İ., Yılmaz, E. Ve Savaş, B. (2021). İlkokul 1. Sınıf öğretmenlerinin pandemi döneminde yüz yüze eğitime ilişkin görüşleri. *Disiplinlerarası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(9), 38-50.

Ek 1. Milli Eğitim Müdürlüğü Araştırma İzin Raporu

T.C.
AMASYA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-47613789-44-26236883
Konu : Anket İzni

09.06.2021

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : (a) Amasya Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının 25/05/2021 tarih ve E-47526769-302.08.01-16708 sayılı yazısı.
(b) Milli Eğitim Bakanlığı'nın 21/01/2020 tarihli ve 1563890 (2020/2) Sayılı Genelgesi.

İlgi yazı (a) ile; Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel Eğitim Anabilim Dalı Sınıf Eğitimi Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans programı 198001527 nolu öğrencisi Hanife Şeyda DUDAK tarafından uygulanması planlanan *"Uzaktan İlk Okuma ve Yazma Öğretimine İlişkin Öğretmen ve Veli Görüşlerinin Alınması"* konulu tez çalışması kapsamında, Doç. Dr. Nurşat BİÇER danışmanlığında, Müdürlüğümüze bağlı Merkez ilçede bulunan ekli listede bilgileri verilen okullarda, belirtilen anketi uygulayabilmek için izin talep edilmektedir.

Bu bağlamda; söz konusu talebin, ilgi (b) 21/01/2020 tarihli ve 1563890 (2020/2) sayılı Genelge (Araştırma Uygulama İzinleri) de belirtilen hususlar doğrultusunda ve Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ve insan hakları alanındaki uluslararası sözleşmeler başta olmak üzere 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Hakkındaki Kanun ile yürürlükte olan tüm yasal düzenlemeler ve politika belgelerine uygun, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Millî Eğitim Temel Kanunu ile Türk Millî Eğitiminin genel amaçlarına uygun olarak ilgili yasal düzenlemelerde belirtilen ilke, esas ve amaçlara aykırılık teşkil etmeyecek şekilde, denetimleri ilgili okul müdürlükleri tarafından gerçekleştirilmek üzere, derslerin aksatılmaması ve gönüllülük esasına göre araştırma yapılması, araştırma ile ilgili sonuç raporlarını çalışmanın bitiş tarihinden itibaren 30 (otuz) gün içinde izin alınan kuruma ulaştırılması, uygulama sırasında da mühürlü ve imzalı örnekten çoğaltılan veri toplama araçlarının kullanılması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde Olurlarınıza arz ederim.

Alpaslan KANAR
Müdür a.
İl Millî Eğitim Şube Müdürü

OLUR
09.06.2021
Ömer COŞKUN
Vali a.
İl Millî Eğitim Müdür V.

Ekler:

- 1- İlgi (a) Yazı ve Ekleri (13 Sayfa)
- 2- (2020/2) Sayılı Genelge (3 Sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : Hızırpaşa Mah. İstasyon Cad. No: 72 Merkez/AMASYA

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Telefon No : (0358) 212 29 93/2041

Bilgi için: Ahmet D.DURMUŞ

E-Posta: arge05@meb.gov.tr

Unvan: Memur

Keş Adresi : meb@hs01.kep.tr

İnternet Adresi: Faks: (0358) 218 50 31

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 7cbf-ce08-30bb-be4d-3efc kodu ile teyit edilebilir.

Ek 2. Etik Kurul İzni

Evrak Tarih ve Sayısı: 07.05.2021-15355

T.C.
AMASYA ÜNİVERSİTESİ
Bilim Etik Kurulu
Sosyal Bilimler Etik Kurulu

Sayı :E-30640013-108.01-15355
Konu : etik kurul izni

REKTÖRLÜK MAKAMINA
Sayın Doç.Dr. Nurşat BİÇER
Öğretim Üyesi

İlgi : 20.04.2021 tarihli ve 13548 sayılı yazı.

"Uzaktan ilk okuma yazma öğretimine ilişkin öğretmen ve veli görüşleri" adlı araştırmanız Sosyal Bilimler Etik Kurulu tarafından bilimsel araştırma etiği yönünden incelendi ve değerlendirildi. Konu ile ilgili kurul görüşü ektedir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Doç.Dr. Songül KEÇECİ KURT
Etik Kurul Başkanı

Ek:

- 1- etik kurul izni (14 sayfa)
- 2- Başvuru Değerlendirme (1 sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSU4KY7C52 Pin Kodu :89342

Belge Takip Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/amasya-universitesi-ebys>

Adres:Akbilek Mah. Muhsin Yazıcıoğlu Cad. No:7 Merkez/Amasya

Telefon:2600060 Faks:2600059

e-Posta:genelsekreterlik@amasya.edu.tr Web:<http://www.amasya.edu.tr/idari/etik-kurul/bilim-etik-kurulu.aspx>

Kep Adresi:amasyauniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Fatih CAN

Unvanı: Etik Kurul Üyesi

Tel No: 5425299839

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

AMASYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ETİK KURUL DEĞERLENDİRME FORMU

Araştırmanın Başlığı	: Uzaktan ilk okuma yazma öğretimine ilişkin öğretmen ve veli görüşleri
Başvuru Formunun Etik Kurula geldiği tarih	20.04.2021
Başvuru Formunun Etik Kurulda incelendiği tarih	30.04.2021
Karar tarihi	05.05.2021

SONUÇ

1.	☒ Kabul
2.	☐ Düzeltme gereklidir: Etik sorun olabilecek sorular/maddeler, süreçler ya da unsurlar bulunmaktadır. Açıklama:
3.	☐ Red Gerekçe, Görüş, Tavsiye ve Açıklamalar:

Başvuru dosyasının incelenmesinde hazır bulunan ve araştırmayla doğrudan veya dolaylı olarak ilişkisi bulunmayan Etik Kurul başkan ve üyelerinin ad,soyad ve imzaları.

(Başkan)
Doç. Dr. Songül KEÇECİ
KURT

(Üye-Bşk Yardımcısı)
Dr. Öğr. Üyesi Fatih CAN

(Üye- Raportör)
Dr. Öğr. Üyesi Melike BAŞ

(Üye)
Dr. Öğr. Üyesi Kürşat EFE

(Üye)
Dr. Öğr. Üyesi Davut AĞBAL

(Üye)
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa YILDIZ

Ek 3. Öğretmen Görüşme Formu**ÖĞRETMEN GÖRÜŞME FORMU*****Araştırmanın Konusu:***

Uzaktan ilk okuma yazma öğretimine ilişkin öğretmen ve veli görüşlerinin alınması

Okul _____ Tarih ve saat (başlangıç-bitiş) _____ Görüşmeci: _____

GİRİŞ

Merhaba benim adım Hanife Şeyda Dudak ve Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sınıf Eğitimi bölümünde yüksek lisans öğrencisiyim. Uzaktan ilk okuma yazma öğretimine ilişkin öğretmen ve veli görüşlerinin alınması üzerine bir araştırma yapıyorum. Sizinle uzaktan ilk okuma yazma öğretim süreci ile konuşmak istiyorum. Bu görüşmede amacım, uzaktan ilk okuma yazma öğretimi sürecinde sizin ve öğrencilerinizin yaşadığı durumları ortaya çıkarmaktır. Bu nedenle sizin, uzaktan ilk okuma yazma öğretimi süreci ile ilgili düşüncelerinizi ve beklentilerinizi öğrenmek istiyorum.

- Bana bu görüşme sürecinde söyleyeceklerinizin tümü gizlidir. Bu bilgileri araştırmacının dışında herhangi bir kimsenin görmesi mümkün değildir. Ayrıca, araştırma sonuçlarını yazarken, görüştüğüm bireylerin isimlerini kesinlikle rapora yansıtmayacağım.
- Başlamadan önce, bu söylediklerimle ilgili belirtmek istediğiniz bir düşünce ya da sormak istediğiniz bir soru var mı?
- Görüşmeyi izin verirsiniz kaydetmek istiyorum. Bunun sizce bir sakıncası var mı?
- Bu görüşmenin yaklaşık 30 dakika süreceğini düşünüyorum. İzin verirsiniz sorulara başlamak istiyorum.

GÖRÜŞME SORULARI

1. Öğretmenlikte hizmet süreniz nedir?
2. Sizce ilk okuma yazma öğretiminin yeri ve önemi nedir?
3. Uzaktan eğitim sürecine tüm öğrencileriniz katılabiliyor mu?
4. Uzaktan İlk okuma ve yazmaya hazırlık sürecinde ne tür çalışmalar yaptınız?
5. Uzaktan İlk okuma ve yazmaya başlama sürecinde hangi sorunlarla karşılaştınız?
6. Uzaktan İlk okuma yazma öğretimi sürecinde karşılaştığınız sorunlara nasıl bir çözüm ürettiniz?
7. Uzaktan İlk Okuma yazma sürecinde öğrencilerinize bireysel olarak yeterince zaman ayırabildiniz mi?
8. Uzaktan ilk okuma yazma sürecinde teknolojik materyal hazırladınız mı?
9. Uzaktan ilk okuma yazma sürecinde öğretim materyallerini yeterince kullanabildiniz mi?
10. Uzaktan ilk okuma yazma sürecinde öğrencilerin derse olan dikkatlerinin dağılmamasını nasıl sağladınız?
11. Uzaktan ilk okuma yazma sürecinde öğrencilerinizin ödevlerinin kontrol ve takibini nasıl yaptınız?

12. Uzaktan ilk okuma ve yazma sürecinde öğrenci velileri ile yeterince iletişim kurabildiniz mi?
13. Uzaktan ilk okuma yazma sürecinde öğrenci velilerinden yeterince destek alabildiniz mi?
14. Okuma ve yazmada hâlen zorluk yaşayan öğrencileriniz var mı? Varsa bu öğrencilerinizin bu zorluğu aşması için neler yapıyorsunuz?
15. Uzaktan ilk okuma ve yazma öğretimi ile okuma ve yazma öğrenen öğrenciler için bu durumun eğitim hayatlarında nasıl bir etki yaratacağını düşünüyorsunuz?

Ek 4. Veli Görüşme Formu**VELİ GÖRÜŞME FORMU*****Araştırmanın Konusu:***

Uzaktan ilk okuma yazma öğretimine ilişkin öğretmen ve veli görüşlerinin alınması

Okul _____ Tarih ve saat (başlangıç-bitiş) _____ Görüşmeci: _____

GİRİŞ

Merhaba benim adım Hanife Şeyda Dudak ve Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sınıf Eğitimi bölümünde yüksek lisans öğrencisiyim. Uzaktan ilk okuma yazma öğretimine ilişkin öğretmen ve veli görüşlerinin alınması üzerine bir araştırma yapıyorum. Sizinle uzaktan ilk okuma yazma öğretim süreci ile konuşmak istiyorum. Bu görüşmede amacım, uzaktan ilk okuma yazma öğretimi sürecinde sizin ve çocuğunuzun yaşadığı durumları ortaya çıkarmaktır. Bu nedenle sizin, uzaktan ilk okuma yazma öğretimi süreci ile ilgili düşüncelerinizi ve beklentilerinizi öğrenmek istiyorum.

- Bana bu görüşme sürecinde söyleyeceklerinizin tümü gizlidir. Bu bilgileri araştırmacının dışında herhangi bir kimsenin görmesi mümkün değildir. Ayrıca, araştırma sonuçlarını yazarken, görüştüğüm bireylerin isimlerini kesinlikle rapora yansıtmayacağım.
- Başlamadan önce, bu söylediklerimle ilgili belirtmek istediğiniz bir düşünce ya da sormak istediğiniz bir soru var mı?
- Görüşmeyi izin verirsiniz kaydetmek istiyorum. Bunun sizce bir sakıncası var mı?
- Bu görüşmenin yaklaşık 30 dakika süreceğini düşünüyorum. İzin verirsiniz sorulara başlamak istiyorum.

GÖRÜŞME SORULARI

1. Uzaktan ilk okuma ve yazma sürecinde çocuğunuz derslere hangi elektronik aygıt aracılığı ile katıldı?
2. Uzaktan ilk okuma yazma sürecinde çocuğunuzun aldığı eğitimden memnun musunuz?
3. Uzaktan ilk okuma yazma sürecinde çocuğunuzun ödevlerine yardım ettiniz mi?
4. Uzaktan ilk okuma yazma sürecinde çocuğunuz öğretmeni ile yeterince iletişimde bulundunuz mu?
5. Çocuğunuzun mevcut okuma ve yazma düzeyinden memnun musunuz?
6. Uzaktan ilk okuma yazma sürecinde çocuğunuzun zorlandığını düşünüyor musunuz?
7. Uzaktan ilk okuma yazma sürecinde veli olarak sizin üzerinize düşen görevleri yerine getirebildiniz mi?
8. Uzaktan eğitim sürecinde sizi en çok zorlayan durum nedir?

Ek 5. Öz Geçmiş**KİŞİSEL BİLGİLER**

Adı Soyadı: Hanife Şeyda DUDAK

Doğum Yeri:

EĞİTİM DURUMU

Lisans Öğrenimi: Amasya Üniversitesi/Sınıf Öğretmenliği

Yüksek Lisans Öğrenimi: Amasya Üniversitesi Sosyal Bilim Enstitüsü/Sınıf Eğitimi

Bildiği Yabancı Diller: İngilizce

BİLİMSEL FAALİYETLERİ

Yayınlar: Dudak, H. Ş. ve Biçer, N. (2021). Çocuklara yabancı dil olarak Türkçe öğretimi üzerine hazırlanan makalelerin incelenmesi. BUGU Dil ve Eğitim Dergisi, 2(1), 102-121.